Tanrılar ve Köpekler

Jack LONDON

MERCEK

Jack London

Tanrılar ve Köpekler

JACK LONDON (1876-1916)

Amerikalı yazar. İrlandalı bir astrologun oğluydu. Her türlü mesleği denedi. Gazete satıcılığı, balıkçılık, denizcilik, temizleyicilik, altın arayıcılığı, savaş muhabirliği yaptı. Romanlar yazdı. En ünlü romanları serüven öyküleridir. Tarla işçileri ya da altın arayıcıları gibi ateşli, ama gelişmemiş, şiddete eğimli kişilikleri ve hayvanların yaşam savaşındaki ilkel içgüdüyü betimlemekte büyük bir ustalık gösterdi. Kendi kendini yetiştirmiş bir kişi olarak, kapitalist toplumu ve bu toplumun yol açtığı sefaleti ortaya koymaktan da geri kalmadı İntihar ederek yaşamına son verdi.

YAPITLARI: Vahşetin Çağrısı, Beyaz Diş, Martin Eden, Demir Ökçe, Uçurum İnsanları, Tanrılar ve Köpekler.

Jack London

TANRILAR VE KÖPEKLER

MERCEK

TANRILAR VE KÖPEKLER
Jack London

Hazırlayan
Özlem BAŞBAY

Kapak Tasarım
Sevgi ÖNCEL

Sayfa Düzeni
Derya BALCI

Film, Renk Ayrımı
Mavi Ltd. Ş.i

Baskı, Cilt
Prizma Press A.Ş.
Web Ofset Baskı ve Cilt Tesisleri

Baskı Yeri ve Tarihi
İstanbul - 2003

Yayımlayan
Mercek Yayıncılık
Çatalçeşme Sokak Nu.: 23/1 Cağaloğlu - İSTANBUL
tlf: (0212) 512 37 54-55 belgeç: (0212) 511 47 79

TANRILAR VE KÖPEKLER

BİRİNCİ BÖLÜM

Bay Haggin kendisini kucaklayıp da balina teknesine sürükleyince tuhaf bir şeyler olacağını sezmişti.

Bay Haggin, Jerry'nin doğumundan bu yana, altı aylık efendisiydi. Ne var ki bu güzel İrlanda av köpeği "efendi" sözcüğünün anlamını bilmiyordu. İnsanlara göre " Bay Haggin" ne anlama geliyorsa köpeklerin anlama yetisine göre "efendi" de aynı anlama geliyordu.

Tarlaların yöneticisinin adı Bob Efendi'ydi. Bay Haggin efendisini görmeye gelen seçkin iki ayaklıların ve Arangi teknesindekilerin efendisine böyle seslendiklerini de işitmişti: Jerry.

Köpeklerin kendilerine özgü bir zekâları vardır. Bunun için efendilerine karşı duydukları derin ve sınırsız sevgi nedeniyle bu sözcük, onlarca daha üstün bir anlam taşır. İnsan kendini köpeğinin efendisi olarak görür. Köpek ise insanı yüceltir. Tanrı sözcüğü, Jerry'nin sınırlı sözcük dağarcığında, kendince sonsuz güç ve iyilik demek olan "Bay Haggin'in" ile eşanlamlıydı. Zencilerin küreklere asıldığı balina teknesine binmek için efendisi kendisini kucağına alınca Jerry, beklenmedik olayların kendisini beklediğini sezinleyerek kaygılandı. Kürekçilerin her hareketleriyle daha büyük ve yakın görünen Arangi teknesine binmemişti hiç.

Az önce evini terk eden Jerry, Arangi'nin hareketinde hazır bulunmak için sahile inmişti. Böylesi bir sevinci iki kez daha tatmıştı. Annesi ve babası olan Biddy ve Terrence ile birlikte kıyıdaki ince kumların üzerinde dolaşmak mutlu ediyordu kendisini. Zencileri kovalamak onlardan nefret eden Jerry için büyük bir zevkti! Aynı duyguyu annesi Biddy'nin ve babası Terrence'in de paylaştıklarını biliyordu. Zenciler, üstlerine hırlamak için yaratılmışlardı. Evdeki hizmetçilerden olmayan zenciler salona girince ancak hırıltıları, homurtuları hak ederlerdi. Hep böyle yapardı Biddy, Terrence de ondan aşağı kalmazdı. Beyaz efendilerine bağlılıklarını böyle gösterirlerdi. Beyaz tanrılarının hizmetini gören aşağılık varlıklardı zenciler. Çalıştıkları evin uzağındaki barakalarda otururlardı.

Bir zencinin peşine düştüğünde neleri göğüslemek gerektiğini öğrendinde henüz çok küçüktü Jerry. İlk olarak zamanlamayı iyi ayarlamak gerekiyordu. Bay Haggin, Derby ya

da Bob ortalıktaysa bu iş kolaydı. Ama beyaz efendiler ortalıkta yoksa dikkatli olmak gerekirdi! Kovalarken önlem almak zorundaydı; çünkü beyaz tanrıların gözlerinden uzaklaşınca; zenciler bağırmakla yetinmezler, köpeklere taş ve sopalarla saldırırlardı.

Kendilerine de böyle yapmışlardı. Zenci Goderny'in sopasıyla bayılmış, otların içine yığılmışlardı. Kardeşi Michael'la birlikte bu olayı anımsardı, Jerry. Michael'ın başına öyle vurmuşlardı ki sol kulağı sakatlanmıştı. İki ay önce erkek kardeşi Patsy ve kız kardeşi Kathleen tuhaf bir şekilde ortadan yok olmuşlardı. Bay Haggin her yerde aramıştı onları. Çalılığı incelemiş, bu olayı aydınlatmak için altı zenciyi kırbaçtan geçirtmişti ama bir sonuç alamadı.

Oysa Biddy ve Terrence her şeyi biliyorlardı. Michael ve Jerry de...

Henüz dört aylık olan Patsy ve Kathleen barakalardaki kazanlarda kaynatılmıştı. Körpecik derileri ateşte yakılıp yok edilmişti. Annesi, babası, kardeşi ve Jerry biliyordu olayı. Yanık deri kokusunu duymuşlardı. Terrence, öfkeyle evdeki hizmetçiye saldırmıştı. Acıklı olaydan habersiz olan Bay Haggin de onu azarlamıştı üstelik.

Şimdi sahilde, işlerini bitirip sepetleri başlarında Arangi'ye binmeye hazırlanan zencileri göründüğünde; onları yakalamak için beklenen an gelmişti. Üç almanın tam sırasıydı. Bir daha dönmemek üzere gidiyorlardı zenciler. Bu sabah Biddy, Lerumie'nin ona vurduğu sopaları anımsayarak, onu başındaki sandığı ve değerli eşyalarıyla birlikte suların içine yuvarladı. Bay Haggin'in kendisini koruyacağından emindi.

Birçok kez Arangi'de Jerry ve Michael'in kıyıdan birlikte sevinçle havladığı çalılık köpeğine saldırmış; bu saldırıda o zamanlar canlı olan Patsy ve Kathleen'le birlikte Jerry ve Michael da önemli bir savaş vermişlerdi. Köpek kokulu kıl yığınını ağzında tutunca Jerry, bu tadı unutmamıştı. Çalılık köpekleri de kendi türündendi ama kendi soylu türünü ayırt edebiliyordu. Onlar aşağı türdendi; tıpkı zencilerin Bay Haggin ya da Bob'dan aşağı oluşları gibi.

O sabah Jerry Arangi'ye bakmamıştı hiç. Ayrılığın ne demek olduğunu bilen Biddy kıyıda içini çekiyordu. Bu inleyişlerin onu üzdüğünü biliyordu Jerry. Çünkü duygu yüklü yüreğinin ince telleri titriyordu. Neden üzüldüğünü bilmiyordu ama onu tedirgin eden bir kötü olayı sezinler gibiydi. Terrence'in çevresinde dolanıp durduğunu gördü Jerry. Onun tüyleri de Michael ve Patsy'ninki gibi dikilmişti. Ailesinde yalnızca Jerry'nin tüyleri parlak ve kıvırcıktı.

Terrence, sevgi dolu bir kocaydı. Jerry, onun Biddy'nin yanında dolaştığını, hindistancevizi tarlalarında coşkudan sarhoş olmuşçasına koşuştuklarını anımsadı. Jerry gibi o da başka yerde aramamıştı mutluluğu. Soylarına özgü bir özellikti bu: Evlilik bağlılığı. Tom Haggin de iyi bilirdi bunu. Sık sık; "Şu Terrence çok beyefendi bir köpek," derdi.

Acısı ne denli büyük de olsa Terrence bunu sesli bir şekilde belirtmedi. Biddy'nin çevresinde büyük bir acı çekerek dolanıp durdu.

Michael, annesinin yanına oturmuş, kardeşini uzaklaştıran sulara bakarak, içli içli havlamıştı. Bilinmeyen bir tehli-

keye karşı havlıyormuşçasına. Bu durum Jerry'yi etkiledi, çevresinde dolanan kötü yazgısını sezdi.

Henüz altı aylık yaşamı için Jerry, hem çok hem de az şey bilirdi. Nedendir bilinmez Biddy'nin balina teknesinin ardından suya dalmayıp uslu uslu oturduğunu sezebiliyordu. Büyük domuz kendini parçalamak istediğinde, annesi nasıl da saldırmıştı üstüne! Aşçı yamağı sopa atmak için davrandığında hiç korkmadan, dişi bir aslan gibi atılmıştı zencinin üstüne. Tencerelerin içine güzelce yuvarlamıştı onu. Bay Haggin, zorla ayırmıştı zenciden. Sonra da efendisi, zenciyi azarlamıştı.

Jerry annesinin ona ulaşmak için neden suya atlamadığını biliyor gibiydi. Çünkü deniz ve ada yasak yerdi. Bir tabu! İşte Jerry'nin dağarcığında olmayan gizli yerlerinde saklıydı ama ne olduğunu bilmiyordu. Buğday tanesini yutan tavuk gibi, köpekleri de yutan bir canavarların varlığını hissediyordu denizin derinliklerinde.

Annesi ve babasının kumsalda yüzen geminin kıyısında beliren bu iğrenç yaratıklara öfkelerini kusmalarını çok işitmişti.

Jerry, "timsah" sözcüğünün ne anlama geldiğini bilmiyordu. Gözlerinin önünde bir görüntü beliriyordu yalnızca, yüzen bir kütük görüntüsü. Yalnızca canlı oluşuyla ayrılıyordu başka kütüklerden.

Jerry, düşüncelerindeki şeyleri anlıyordu ama fizik yapısı bunu anlatmasını engelliyordu. Bununla birlikte, sözcüklerin yerini tutan görüntüler kazılıydı belleğinde.

Kimbilir, belki de onun beynindeki yüzen kütük görüntüsü, insanların beyinlerindeki timsah sözcüğünden daha belirgindi. Çünkü Jerry, timsahlar konusunda öteki insanlardan çok şey bilirdi. Onları uzaktan bile sezebilirdi. Timsahların dillerini insanlardan daha iyi anlayabilirdi. Birçok haykırışı tanır, öfke ya da kızgınlık çığlıklarını ayırt edebilirdi.

Bu gürültüler insanların belleklerindeki sözcükler gibi beyninde yer tutardı. Davranışlarını ayarlar, gerektiğinde düşünce dağarcığındakileri kullanırdı.

Ancak Jerry'nin bilmediği pek çok vardı. Henüz yeryüzünün ne denli uçsuz bucaksız olduğunu, Meringe Lagünü'nün mercan adalarıyla çevrili olduğunu ve dünyanın çok büyük olduğunu bilmiyordu.

Bilmediği başka şeyler de vardı. Salomon Takımadalarının en büyüklerinden olan Ysabel adasının bir bölümünde bulunduğunu da bilmiyordu.

Gerçekte, başka yerlerin de bulunabileceği konusunda karışık sezgileri vardı; eskiden olmayan şeyler oluyordu. Hiç görmediği domuzlar, kediler, tavuklar gördü. Hatta boynuzlu, daha başka dört ayaklı yaratıklar bile gördü. Belleğin bir kıyısındaki görüntülere göre, insanların onlara keçi dediklerini de biliyordu.

Yerlilerle ilgili konularda da durum böyleydi. Beline bir kumaş parçası sarılı bu adamlara Bay Haggin Derby ve Bob iş verirlerdi. Jerry, her nasılsa gelişlerinin Arangi'nin gelişiyle rastlaştığını anlamıştı. Aynı şekilde de bazı zenciler yok olmuştu plântasyondan.

Bunlardan başka olaylarla pek az ilgilenirdi. Küçük aklını böyle şeylerle yormak istemezdi; onları çok doğal olaylar, yaşamın bir parçası saydı. Bu düşünceler arasında Arangi teknesi, Salomon Adaları arasında gidip gelerek Jerry'nin düşüncesindeki iki dünyayı bağlayan gizemli bir gemiydi. İnsanlar, Arangi aracılığıyla geliyor, gidiyordu.

Tropikal iklimin bu sıcak sabahında Bay Haggin'in kucağında oturan Jerry, Arangi'ye tekneyle yaklaşıyordu. Biddy'nin yüreği acıyla yanıyor, Michael da bilinmeyen yazgıya kafa tutuyordu.

İKİNCİ BÖLÜM

Jerry'yi taşıyan Bay Haggin, Arangi'nin köprüsüne çıktı. Ortalık çok karışıktı ve yolculuğa alışkın olmayan Jerry tedirgindi. Tom Haggin ve Kaptan Van Horn da pek huzurlu görünmüyorlardı.

Arangi fazla büyük değildi. Gerçekte bir gezinti yatıydı. Zenci gemisi olarak Salomon Adalarında satılmıştı. Yasal izinle zenci toplama işinde kullanılıyordu. Arangi, uzak adalardan henüz yakalanmış vahşi zencileri beyazların yönettiği plântasyonlara götürürdü. Geniş yelken donanımı tekneyi hızlandırıyor, Kaptan Van Horn'a, ikinci kaptana ve onbeş zenciden oluşan mürettebata türlü kolaylıklar sağlıyordu.

Arangi'de bildik tayfalardan başka "dönek" denen, uzak plântasyondan dönen zenciler bulunurdu. Bu sözcük üç yıllık tutsaklığın sona erdiğini belirtiyordu. Sözleşmeleri bittiğinden artık doğdukları köye dönüyorlardı. Tiz sesleriyle çığlık çığlığa konuşurlardı. Kaptan Van Horn, ikinci Kaptan Borckman'la birlikte yetmiş dokuz kişi vardı güvertede.

"Birden acımasız olacağınızı sandım." dedi Van Horn, oysa Jerry'yi görünce gözleri ışıldamıştı.

"Doğru" diye karşılık verdi Tom Haggin. "Sizin için olmasaydı bunu yapamazdım... Jerry ve Michael yavruların en iyisi. Ancak ikisi kaldı elimde, yitirdiklerim de böyleydi. Kathleen iyi bir hayvandı, tıpkı annesi gibi... Yaşamış olsaydı... Neyse, daha fazla uzatmayayım, bu yavruyu alın!..."

Hızla Jerry'yi Kaptan Van Horn'un kucağına bıraktı ve döndü. Sonra dönüp ekledi:

"Onun başına kötü bir şey gelirse, sizi bağışlamam, patron!" diye bağırdı.

"Benim onlar, elbette koruyacağım." diye karşılık verdi Van Horn.

"Ancak," diye homurdandı Haggin, "Meringe'in Somo'ya dört baş borcu var; üçü dizanteriden öldü, birinin de başına ağaç düştü, on beş gün önce. Üstelik biri şefin oğluydu!"

"Doğru, Arangi'nin Somo'ya iki tene borcu var. Geçen yıl, Hawkins adındaki arkadaş teknesiyle birlikte kaybolup gitmişti..."

Haggin, başıyla onayladı.

"Tayfalardan ikisi Somo'nun yiğitlerindendi. Sizinkilerle birlikte Arangi'nin borcu on baş olur. Ama aldırma!... Arangi'nin on sekiz tekne borcu olan bir başka köy daha var. Hepsi de deniz adamlarıydılar. Santa Cruz'a giderken gemileri kayboldu. Bir kampanya açmışlar köyde. Beni teslim edene vermek için elli domuz ve binlerce kabuk hazırlamışlar!"

"Demek sizi ele geçiremediler henüz?" dedi Haggin alayh bir dille.

"Benim için tehlike yok!"

"Zavallı ihtiyar Arbuckle gibi konuştunuz! O, zencilerle iş yapan güvenilir bir adamdır. Yere çiviler yaymadan uyuyamazdı. Karanlıkta nişan almadan attığını vururdu. Sonunda zenciler hakladı onu. On dört yıl oluyor! Mutfak garsonu ateş ederek paramparça etmiş onu. Ondan arta kalanı aramak üzere çalılığa gidişimi anımsıyorum! Başını gördüm onun." diye ekledi Van Horn. "Her zamanki gülümsemesiyle sakin ve rahattı yüzü! Zenciler başını iste kuruturken, nasıl da kalabilmiş öylece... Bu işi ancak on dört yılda başarabildiler. Sağ salim Malayta'ya kaç günde gidecekler."

"Benim yöntemim başka." dedi Kaptan. "İş bozulursa açıkça söylerim, onlarla konuşurum. Hiçbir şey anlamazlar, büyücülük yaptığımı sanırlar."

Tom Haggin, izin isterken:

"Döneklerime iyi bakın, Jerry gibilerini pek sevmezler, ona bir kötülük yapabilirler. Geceleyin karanlıkta güvertenden aşağı atarlar. Onu gözünüzün önünden ayırmayın!"

Bay Haggin'in uzaklaştığını gören Jerry, çırpındı, acıyla bağırdı. Kaptan Van Horn, onu okşadı.

Tom Haggin bir kez daha seslendi:

"Anlaşmamızı unutmayın, Başınıza bir iş gelirse, Jerry'yi bana göndersinler!"

"Bir not yazıp, gemideki kâğıtların arasına bırakırım." diye karşılık verdi Van Horn.

Jerry'ye söylediği tatlı sözcüklerin arasında kendi adı da vardı. İki adam konuşurken bunu işitmişti. Bilinmeyen, korkunç yazgının söz konusu olduğunu anlar gibiydi. Çırpındı, Van Horn onu güverteye bıraktı. Altı aylık bir köpekten beklenmeyen bir çeviklikle küpeşteye koştu, Jerry, alabildiğince su karşısında duruyordu. Kafasında timsah görüntüsü belirdi, başını göğe kaldırdı ve acı içinde uludu.

"Jerry, üzülecek bir şey yok dostum." dedi Kaptan hayvanı okşayarak. "Topla kendini."

Sakinleşmek istemiyordu Jerry. Yanında kalacağı kimsenin kuşku götürmez şekilde tanrısı olması gerekiyordu. Oysa bu onun tanrısı değildi. Onun tanrısı Heggin'di. Pantolon ve ayakkabı giyerdi. Oysa bu beyaz adam zenciler gibiydi. Ayakları ve bacakları çıplaktı. Beline bağladığı şalı da güneşten kararmıştı.

Jerry, farkında varmamıştı ama çok yakışıklı bir adamdı, Van Horn. Atalarının daha New York'un adı henüz New Amsterdam iken New York'ta doğmasına karşın, Rambrant'ın tablolarından fırlamış gibiydi. Kemerinden bir tütün kesesi, bir bıçak, fişeklik ve bir tabanca sarkıyordu.

İnlemesini kesmiş olan Biddy, Jerry'nin ağlayışını işitince ağlamaya başladı. Bir an için ağlamayı kestiği zaman, Jerry, Michael'in acıyla havladığını işitti.

Van Horn ve Borckman buyruklar verirken, Jerry bağırmak için sonsuz bir istek duydu. Kıyıda bulunan Bob ve Derby böylesine içli ses duymamışlardı. Bu inleyiş Tom Haggin'in içini sızlattı. Biddy'ye ıslık çalıp aceleyle uzaklaştı kıyıdan.

Jerry, annesinin uzaklaştığını görünce korkunç çığlıklar koparmaya başladı. Yanındaki Pennduffryli zenci, pis pis gülüyordu. Gülüşü, yarı kuş yarı insan sesiyle hayvanlara benzeyen bir gülüştü. Tanrısal bir güçle, yaptıklarına kendinden daha aşağı birinin gülmesiyle utanan Jerry zencinin üstüne atıldı, adam ne olduğunu anlayamadan sivri dişlerini baldırına geçirdi. Adamın bacağı kanıyordu. Kendini kurtarmak için yana atıldı ama Jerry'nin damarlarında Terrence'in kanı dolaşıyordu, babası gibi kavgasını sürdürdü ve öbür baldırı da parçaladı.

Olanlar Kaptanın gözünden kaçmamıştı. Adamlara buyruklar verirken Jerry'yi yüreklendirmek için döndü.

"Gel Jerry!" diye bağırdı. "Yakala onu! Haydi!"

Zenci, Jerry'ye bir tekme savurdu ama Jerry yana atılıp tekmeyi savuşturdu, bir kez daha saldırdı, düşmanın bacaklarını ısırdı. Van Horn'dan çok korkan zenci, kaçacak yer aradı ve ambar ağzına sığındı. Öfkelenen Jerry, havada zıplıyordu.

Van Horn onu yanına çağırırken.

"Bu köpek müthiş bir zenci avcısı!" dedi kaptan Borckman'a...

Pantolon giymemesine karşın, bir tanrının okşayıcı eli altında bulunan Jerry yazgısını bir an için unutuverdi.

"Bu köpek müthiş!... İrlanda köpeğinden çok Airedal'a benziyor." diye sürdürdü Van Horn, Jerry'ye yönelik övgülerini. "Şimdiden boyuna bakın! Şu kasları muhteşem. Ya güce! Büyüyünce ünlü bir köpek olacak!"

Birden üzüntüsünü anımsayan Jerry, ağaçların arasından gittikçe uzaklaşan Meringe'i görmek için güverteye koştu. Ancak güvertenin kaygan zemininde kaydı. O anda denizci gözleriyle mercan kayalığını gören Van Horn, Borckman'a buyruklar veriyor, o da bu buyrukları zenci serdümene yineliyordu. Arangi, sağlam bir rotaya oturmuştu. Meringe'i düşünen Jerry, küpeşteye doğru yürüdü. Karşı yönden esen rüzgârla şişen büyük yelken birden çatırdamaya başladı. Yelkenlerle ilk karşılaşmasıydı. Hangi hayvanın işi olduğunu da bilmiyordu ama anılarında, bir atmacanın gökyüzünün yüksekliklerinden üstüne doğru indiğini anımsadı. Şu andaki tehlike karşısında yere yattı; atmacadan daha mı büyüktü acaba? Bir korkağa benzemiyordu. Canavara karşı koymak için iki ayağının üstünde sıçradı.

Jerry yetişemeden, koca yelken çarpıp yıkıldı.

Van Horn, Jerry'yi izliyordu. Büyük yelkenler karşısında pek çok köpeğin dehşete düştüğünü görmüştü. Jerry'yi hayranlıkla yerden alarak, sevgiyle göğsünde bastırdı.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Jerry, Meringe'i düşünmekten vazgeçmişti. Atmacanın gagasını ve pençelerini anımsıyordu. Bu canavara dikkat edilmesi gerekliydi. Bu kaygan yerde dengesini korumaya çalışıyor, sıçramaya duruyor, her katlanışta sağır edici homurtular çıkaran ana yelkeni gözetliyordu.

Alize rüzgârlarıyla götürülen Arangi, yelken direkleri çatırdatarak ve katlanarak her an yön değiştiriyordu. Yelkeni yakalamaya çalışan Jerry'nin tepesinde birçok kez gidip geldi. Jerry, bu tehdit edici şeyi gözlerken, her zaman aynı şekilde hareket ettiğini anladı. Şimdiye dek kendisine bir zararı olmamıştı. Sonunda bunun korkulacak bir şey olmadığını anladı. Esen rüzgârın gürültüsünün ve kıyıdaki köpüklü dalgaların korkulacak bir şey olmadığını da böyle anlamıştı.

Yelken, gürültülü bir şekilde çatırdadığında Jerry, başını yukarı kaldırdı ama sıçramaya davranmadı: deneyim kazanmıştı artık.

Meringe'i düşünmeye başladı Jerry. Kıyıda Biddy, Terrence, Meringe yoktu. Ne Haggin ne Bob ne Derby. Kıyı, dağlar, her şey yitip gitmişti. Uçsuz bucaksız okyanustan başka bir şey göremiyordu.

Boyu, bir insanınki kadar uzun olsaydı, kuzeyde Ysabe'in, güneyde Florida'nın belli belirsiz çizgisini görürdü.

Ne var ki Jerry, yalnızca içinde bulunduğu durumu biliyordu. Başına geleceklere katlanmasını, ona sunulanı kabullenmeyi ve yasalara boyun eğmesini öğrenmişti. Denizdeydi ve kıyı görünmüyordu. Tüm canlılığıyla Arangi vardı. Çevresindekilere alışmaya başladı.

İlk ilgilendiği şey, Meringe'dan Malayta'ya gidenlerden birinin vahşî köpeğiydi. Kendisiyle yaşıttı, ama çok farklıydı. Vahşî köpek, başı ve kuyruğu yere eğik, aşağılanmaya hazır durumda sürünerek gidiyordu. Keskin dişleri üzerindeki dudağı kıvrılıyor, her şey karşısında korkunun etkisiyle tortop oluyordu.

Uzun boylu ve hırçın olmasına karşın Jerry kadar atılgan değildi. Oysa kendisi de yürekli ve soyluydu. Vahşî köpeğin soyu ayıklanmıştı ama değişik bir biçimde. Çalılıktaki ataları yaşamlarını sürdürmüşlerdi, ama daha güçlü olana karşı gelmeden, kendilerini korkuya bırakarak. Daha güçsüz olmadıkça düşmanlarına saldırmamışlardı hiç. Tehlikeden kaçarak önlem almışlardı hep. Doğa onları korkunç ortamda

seçip ayıklamıştı. Yaşamlarını kurnazlıkla, dalkavuklukla ya da savaşmak zorunda kalarak savunmuşlardı.

Jerry, bağlılık ve yüreklilikle ayıklanmıştı doğa tarafından. Ataları insanlarca özenle seçilmiş, istedikleri biçimde yetiştirilmişlerdi. Bir köşede fareler gibi saklanmak zorunda kalmazdı. Kaçmak bağışlanamazdı. Kaçak dövüşen köpekleri insanlar dışlardı hep. Jerry'nin ataları yürekli, tehlikeden yılmayan köpeklerdi. Dövüşten kaçmazlar, savaşırlardı. Atalarının aldığı tüm nitelikleri Jerry'ye aktarmıştı Terrence.

Jerry, vahşî köpeği görünce kendinden daha zorlu olup olmadığını düşünmedi hiç. İnsanlarla ilişki kurmamış olan vahşî bir köpeği, düşman saymak gerektiğini biliyordu. Van Horn'un gözünden kaçmayan bir çığlıkla saldırmak için sıçradı. Çalılık köpeği inanılmaz bir hızla geri çekildi ama Jerry bir sıçrayışta onu yakaladı, köprüde sürükledi. Köpek ürküyor, korku dolu iniltiler çıkarıyordu.

Jerry, soylu ve bağışlayıcı bir köpekti. Bu şekilde ayıklanmıştı doğadan. Rakibi savaşacağı yerde alçaklığı kabul etmişti. Kendini savunmuyordu. Bu yüzden kavgayı bıraktı. Öyle eğitilmişti çünkü. İyice dikildi ve rakibinin kuyruk tüylerinin kokusuyla sarhoş gibi olmuşken, "Aferin Jerry! Sen müthiş bir köpeksin!" diye bağıran Van Horn'un övgüleriyle gururlu bir şekilde oturdu.

Jerry, böbürlenerek yürüyordu. Omzunun üzerinden rakibine bakarken: "Bu sana ders olsun!" demek istiyor gibiydi.

Dalgalarla sallanan dar alanda araştırmalarını sürdürdü. Meringe'den dönen zenciler vardı, onların ifadesini almak göreviydi. Adamların düşmanca homurtularına, hırıltılarla

karşılık veriyordu. İki ayaklı olmamasına karşın önlerinden gururla geçiyordu. Çünkü hep dost bir çevrede, pantolon giyen iki ayaklı tanrıların koruması altında yaşamıştı.

Bin Gemi Koyu'ndan ve Pendouffrynli "dönekler" de vardı. Onları tanımaya can atıyordu. İlerisi için belki de yararlı olurdu onları tanımak. Ama o denli uzağı düşünmüyordu! Gelecekle ilgilenmeden çevresindekileri tanımakla yetiniyordu.

Jerry, bir süre sonra plântasyondaki evde çalışan zencilerle, tarlalarda çalışanlar arasında fark olduğu gibi, burada da döneklerden daha farklı bir zenci topluluğu olduğunu ayırt etti. Bunlar, tayfalardı. İçlerinden on beşi ötekilere göre Van Horn'un gözünde daha farklıydı. Onlar daha fazla ayrıcalığa sahiptiler. Kaptanın gözetiminde, halatları indirip kaldırıyorlar, güverteyi temizliyorlardı.

Bay Haggin'in evindeyken Jerry, evin içinde çalışan zencilere dışardakilere göre daha ayrıcalıklı davranılması gerektiğini öğrenmişti. Burada da, tayfalara döneklere davrandığı gibi davranmaması gerektiğini anladı. Kaptan, onları kovalamasını isteyinceye kadar rahat durmalıydı. Beyaz ırktan bir tanrının köpeği olduğunu unutmadığı için, her türlü yakınlıktan uzak durmanın soylu bir davranış olacağını düşünüyordu. Bir süre sonra onlara önem vermekte gecikmedi. Bay Haggin de bazılarını ayrıcalıklı tutuyordu. İşlerin düzenlenmesinde ayrı bir yerleri vardı; bu nedenle gerçek düzeylerine göre davranmalıydı.

Jerry gemiyi inceledi. Rüzgâra, fırtınaya karşı korumasız olan üst güvertede bir fırın vardı. İki zenci, bu fırında yemek pişirirdi.

Dikkatini, gemiyi on beş parmak açıkta bırakacak şekilde, çepeçevre çeviren dikenli tellerle desteklenmiş ve küpeştenin üstüne vidalanmış dikmelere çevirdi. Bunun sakınılması gereken bir şey olduğuna karar verdi. Küçüklüğünden beri tehlikeli bir ortamda yaşamıştı. Meringe'deki beyazlar, zencileri göz önünden ayırmazlardı. Her yerde yanıbaşında tüfekler ve tabancalar hazır dururdu. Bay Haggin, Bob ve Derby, tabancalarını yanlarına almadan, zencilerin yanına çıkmazlardı.

Büyük bir gürültü çıkaran bu aletlerin öldürücü olduğunu biliyordu Jerry. Onlar tarafından yok edilen insanlar, hayvanlar görmüştü. Beyaz tanrılar, güçlerini göstermek için kullanırlardı onları. Oysa kendisinin düşmana saldırması gerekirdi. Gücü sınırlıydı ama iki ayaklı tanrılar öyle değildi. Her şeyi başarırlardı. Silahlarıyla, düşmanlarını uzaktan yok etme gücüne sahiptiler. Kabullenmişti bunları Jerry.

Bir keresinde Jerry, savaş kanolarıyla uzaklardan gelen bir yığın zencinin üstüne Bay Haggin'in dinamit lokumları atarak, onların ölümlerine neden olduğunu görmüştü.

Beyaz tanrıların yaşamak için aldıkları türlü önlemleri anlamıştı Jerry. Bu nedenle dikenli teller ona dünyadaki tehlikeleri anımsattı. Onu yutmak için üzerine çöreklenme fırsatı kollayan felaket ve ölüm, çevresinde dolaşıyordu. Yaşamını korumak için uyanık kalmak gerektiğini biliyordu.

Meringe'den dönen Lerumie'yle karşılaşınca, onu o sabah gemiye binerken Biddy'nin yüküyle birlikte sulara nasıl da yuvarladığını anımsayacaktı.

Ambar ağzındaki bir zenci, aynaya bakarak saçlarını tarıyordu. Jerry, onun varlığını fark edince, ikinci Kaptan Borcman'ı izleyerek damın yanından geçti. Lerumie eski düşmanının oğluna bir tekme attı. Tekmesi Jerry'nin kuyruğunun dibine gelmişti. Jerry birden öfkelendi.

Rüzgârın hızını ölçmek için arkada duran Van Horn Jerry'yi göremiyordu. Ama gözleri Lerumuie'nin omzuna ve bacağına takılmıştı.

Sıçrayan, sonra da saldırgana sivri dişlerini geçiren Jerry'nin havlayışı yükseldi. Kendini güverte boyunca tekmeyle yere seren düşmanının ayak bileğini parçaladı. Uluyarak küpeşteye tırmandı. Jerry, yine yakalayıp, dişledi. Lerumie sendeledi, dengesi bozuldu. Ayakları üstünde durmaya çalıştı ama başaramadı, dikenli tellere çarptı.

Güvertedeki zenciler sevinçle bağrışıyorlardı. Düşmanın savaş dışı kalmasına karşın, öfkesi geçmeyen Jerry, kendine güldüklerini sandı. Öfkeyle arkasına dönerek önüne gelen zenciyi ısırmaya başladı. Adamlar, kabinlere doğru kaçıştılar. Jerry güvertenin efendisiydi artık.

Kaptan Van Horn, övgüler yağdırıyordu Jerry'ye. Onun sırtını sıvazladı, zencilere dönerek onlara özgü bir dille seslendi.

"Oradakiler! Bu köpek benimdir. Biri ona bir kötülük ederse, çok kızarım! Çok döverim!..."

Köşelere gizlenen zenciler, onayladılar, Sonra beyaz efendinin yasasına boyun eğdiler. Dikenli tellerle iyice yaralanan Lerumie kızgınlığını gizleyerek kaptanın gözüne gir-

mek için, işaret parmağıyla yırtıları yerleri gösterip, "Bu köpek çok yaman!" dedi.

Jerry, kötü değildi ama anne ve babası gibi çabuk öfkelenir, korku nedir bilmezdi. Onlar gibi zenci avından çok hoşlanırdı. Küçüklüğünden beri bu sporu öğrenmişti. Dünya beyazlarındı. Zenciler palmiye ağaçlarına bağlanıp kırbaçlanırdı! Beyaz efendilerin üstüne titredikleri bu İrlanda av köpeği de zencileri, beyaz tanrılar gibi görüyor, onların istediğini yapıyordu.

O gün olaylarla doluydu. Arangi'deki her şey Jerry için yabancıydı. Ambar ağzı öyle doluydu ki her an bir olay oluyordu. Böğründen yaraladığı vahşî köpekle karşılaştı. Köpek, kaptanın çağrısı üzerine yanından geçmekte olan Jerry'nin üstüne atılmıştı. Dişlerini Jerry'nin derisine saplayıp, sığındığı aralığa kaçtı.

İrlanda av köpeği, kendini aşağılanmış hissetti. Saldırıyı anlıyordu ama saldırdıktan sonra kaçmanın ne olduğunu bilmiyordu! Öfkeden kudurarak, düşmanın gizlendiği deliğe yöneldi. Şu an, ötekinden üstün durumdaydı. Jerry bu dar yere saldırınca, çenesini, düşmanın çenesine çarptı.

Vahşî köpeğe ulaşmanın olanağı yoktu. Yapılabilecek tek şey, tehlikeyi göze alıp önüne dikilmekti. Borckman, onu ayaklarından çekmeseydi, vahşî köpeği yakalayacaktı. O anda, kaptanın çağrısı duyuldu, Jerry de ikinci kaptanı izlemek zorunda kaldı.

Derken yemek verildi. Jerry iki adamın arasına oturup yemeğini yedi. İkinci kaptana buyruklar veren kaptanın üstün tanrı olduğunu anlamıştı. Öte yandan, ikinci kaptan, an-

cak kara derililere buyruk veriyordu. Jerry, kaptana sevgi duyuyor, onu kendine yakın görüyordu. Burnunu kaptanın tabağına uzatınca tatlı bir azar işitti. İkinci kaptanın fincanını koklamaya kalkınca, burnuna bir fiske vurulmuştu.

Kaptan Van Horn, ona şekerli ve sütlü yulaf bulamacı verdi. Sonra da ekmek ve balık yedirdi. Balıkların kılçıklarını elleriyle ayıklıyordu Kaptan.

Yemek nefisti! Böyle bir yemek hiç yememişti Jerry. Bay Haggin, onu masada beslemezdi. Henüz genç olduğundan çok yemek istiyordu. Havlamaya başlayınca da Van Horn'un aklına ona "konuşmayı" öğretme düşüncesi geldi.

Beş dakika sonra, konuşmayı ve yavaşça havlamayı, tek heceden havlamayı öğrenmişti. "Oturma" ve "Yatma" arasındaki ayrımı da... Konuşurken kımıldamadan oturup, yiyecek verilmesini bekleyebiliyordu.

Sözcük dağarcığı "konuşmak" ve "oturmak" diye iki yeni sözcükle zenginleşmişti. Üçüncü olarak da "komutan" sözcüğünü öğrenmişti. Kaptana böyle dendiğini işitmişti. Birisi "Michael" deyince, onun bir başkası olmayıp, bu yüzer dünyadaki efendisinin adı olduğunu biliyordu.

"Bu bir köpek değil." diye belirtti Van Horn, ikinci kaptana. "Bunun içinde insan beyni gizli. Henüz altı aylık ve altı aylık bir bebek kendisine söyleneni anlasaydı ona dâhi gözüyle bakılırdı. Bu köpeğin beyni, insan beyni gibi. Olur şey değil! Bir insanın yaptığını yapabildiğine göre, belli ki insan gibi de düşünüyor."

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kaptan, Jerry'yi alıp kamarasına indi. Küçük kamaradan sonra, dar bir geçitle ayrılan ön kasalarda tayfalar kalıyordu. Küçük kamarayı, Van Horn ve Borckman paylaşıyor, ana kamarada ise altmış dönek kalıyordu. Oraya buraya uzanmışlardı.

Kaptan, bir köşeye bir örtü yayıp, Jerry'ye orada yatacağını anlatmak için elinden geleni yaptı. Karnı tok olan Jerry, uyumaktan başka bir şey düşünmüyordu. Bir saat sonra Borckman'ın gelişiyle uyandı. Jerry, kuyruğunu sallayarak ona bakınca, ikinci kaptan homurdandı. Kaptanın rakısını içmişti ama Jerry bunı bilemezdi. Plântasyondayken adamların içtiklerini görmüştü. İkinci kaptanın davranışlarında bir küstahlık sezdi. Bunun nedenini anlamamış olmasına karşın, tetikte durdu.

Borckman gittikten sonra, kapı büyük bir gürültüyle açılmasaydı, Jerry'nin uykusu bölünmeyecekti. Düşmanca bir saldırıya hazır durumda gözlerini açtı. Gözleri, duvarda yürüyen bir hamamböceğine takıldı. Ayakları üstüne dikildi, burnunu yaklaştırdı. Böcek, küçük bir hışırtıyla çatlağın arasına koşup sığındı. Hamamböceklerini tanıyordu Jerry. Ama Arangi'de yuvalanmış olması onun için yeni bir olaydı.

Jerry, bulunduğu odayı iyice inceledikten sonra, ana kamaraya geçti. Zenciler, oraya buraya yatmışlardı. Efendisine karşı görevinin onları teker teker tanımak olduğuna inandı. Jerry, onları koklayınca homurdanıyor, tehditler savuruyorlardı. İçlerinden biri elini kaldırmaya kalktı. Jerry, dişlerini gösterip saldırıya hazırlandı. Adam kolunu indirdi. Jerry, yoluna devam etti. Ortalıkta beyaz adam olmayınca zencilerin oyunları sıkıcı olurdu. Kaptan ve ikinci kaptan köprüde olurlardı hep. Jerry de korkuya kapılmadan, araştırmalarını sürdürdü.

Revirin eşiğine varınca havayı kokladı ve yeni kokular arayarak içeri girdi.

Loş odada yabancı bir yaratık vardı. Bir gömlek giymiş, içlerinde un bulunan demir kutuların üstüne atılmış bir hasıra uzanmış genç bir zenci kızdı bu.

Davranışlarında ürkek bir şeyler sezdi Jerry. Bir zenci, böyle gizlenmek isterse, bunun kötüye işaret olduğunu biliyordu. Haber vermek için üstüne atıldığı zenci kız korkuyla haykırdı. O anda dişlerini koluna geçirmesine karşın kız, kendini savunmaya kalkışmadı. Bağırmıyordu, korkudan

tortop olmuştu. Jerry, gömleğinin bir ucunu yakalamış, bağırıyor, kaptana ve ikinci kaptana duyurmak istiyordu.

Zenci kızı kutuların üstünden indirince kutularla sandıklar yıkıldı. Kız bağırmaya başladı. Onlara bakan zenciler, zalimce alay ediyorlardı.

Komutan geldiğinde. Jerry'yi genç kızın gömleğini var gücüyle çekiştirir durumda gördü. Övgü bekliyordu ama komutan onu çağırınca bu ürkek yaratığın ötekilerden farklı olduğunu ve ona başka türlü davranması gerektiğini anladı.

Kız, çok az insanın dayanabileceği bir durumdaydı. Van Horn ona "sıkıntı paketi" diyordu, yok olup gitmeden bundan kurtulmak istiyordu. Çünkü onu iri bir domuz karşılığı satın alıp kurtarmıştı.

On iki yaşında, aptal, hasta biriydi. Ana babası onu kendi başına bırakmışlardı. Kaptan Van Horn, onu Balebuli ırmağı kıyısındaki bir yas alayında görmüştü.

Alayı durdurunca, hiç güzel olmadığını gördü. Bukua denen hastalıktan derisi pul pul olmuştu, elleri ve ayakları bağlıydı. Kimsenin kendine acımayacağını bildiğinden yardım istemiyordu. İçinde bulunduğu korkulu durumu gözlerinden okunuyordu.

Kaptan Van Horn, arkadaşlarının onu pek hoş bulmadıkları için, Balebuli ırmağının akıntılı suları içindeki bir kazığa bağladıklarını öğrenmişti. Bu iş geleneksel bir nedenle yapılmıyordu, yemek sanatıyla ilgiliydi. Böylece domuz eti daha lezzetli oluyordu.

Sıkı bir pazarlık sonunda, Van Horn, beş dolarlık semiz bir domuz karşılığında satın aldı onu. Öte yandan domuz, do-

ğanın bir armağanı olduğu ve yüzde yüz indirim yapıldığı için, bu zavallı yaratık, gerçekte ona iki buçuk dolara mal olmuştu.

İşte o zaman Kaptan Van Horn'un sıkıntıları başladı. Genç kızdan nasıl kurtulacağını bilemiyordu. Onu, adada, yerlilerin arasına bırakamazdı, çünkü yerlileri iyi tanıyordu. Yeme tehlikesine karşı, Kaptan Horn onu misyonerlerin güvenli ellerine teslim edinceye dek Arangi'nin bir köşesinde saklamayı uygun gördü.

Akıldan yoksun olan bu genç zenci kız, kurtarıcısına karşı en küçük bir şükran duygusu beslemiyordu. Semiz bir domuz karşılığı alınmıştı; acı yazgısının bu yüzden değişeceğini sanmıyordu. Kasaplık et gibiydi, öyle de kalacaktı. Arangi'ye kumanda eden bu adam da daha iyi semirmesi için onu besliyordu. Yemek için kendisini zorladığında, amacını anlamıştı; bu nedenle oyunu bozmak için gerektiğinden fazla yemiyordu. Her zaman çalılıkta yaşamış ve hiç gemiye binmemiş olan bu kız, korkulu düşler içinde okyanusta yol alıyordu. Adalardaki zencilerin kullandığı şiveleriyle, mürettebat, talihinin iyi olacağını söylüyorlardı kıza.

"Birazdan beyaz efendi seni kay-kay," gibi şeyler söylüyorlardı.

Kay-kay, yemek anlamında gelirdi. Jerry bile bilirdi bunu. Yemek sözcüğü, dağarcığında yoktu, onun yerine kay-kay vardı.

Yerlilerin alaylarına karşılık vermiyordu kız. Hiç konuşmuyor, Van Horn'a bile karşılık vermiyordu.

Revirde zenci kızı bulduktan sonra, Kaptan, Jerry'yi güverteye götürdüğünde öğleyi çoktan geçmişti.

Jerry, kaptanın kucağından iner inmez yeni bir şey keşfetti: Toprak. Onu görmüyor ama duyumsuyordu. Rüzgârı kokluyor, bu koku ona bitkilerin buruk kokusunu anımsatıyordu.

Arangi'yi iten rüzgâr yavaşladı, gemi ağır ağır yol almaya başladı. Yelkenler çatırdıyordu. Jerry eskiden olduğu gibi, ana yelkene alaylı alaylı bakmıyordu.

Yavaşlamadan yararlanan Kaptan Van Horn, büyük kamaranın üstünde yığılı duran yükleri indirtiyordu. Jerry, yürümeye başladığında üç adım önünde duran vahşî köpek, tetikte bekliyordu. Tehdit edici sesler çıkararak kendisine bakıyordu. Bu hırıltılardan pek çok yaratık korkardı ama Jerry aldırış etmedi. Vahşî köpek hızla deliğine girince, Jerry, sıçradı, az daha yakalayacaktı onu. Boş kutuları, şişeleri bordanın üstüne yığdıran Kaptan Van Horn, bu yüzer nişangâhlara ateş etmek için bekleyen tayfalara buyruk verdi. Atışlardan etkilenen Jerry'nin neşeli havlaması yaylım ateşinin sesine karışıyordu. Dönekler, çok önem verdikleri atıştaki boş kovanları toplamak için güverteye tırmanmışlardı. Hâlâ sıcak olan delik kovanları kulak memelerine takıyorlardı. Bakır kovanların deliği çok küçüktü, bazılarından kibrit kutuları, pipolar yapıyorlardı.

Kaptanla ikinci kaptanın otomatik tabancaları vardı. Sıra kendilerine gelince, tayfaları ve zencileri hayran bırakan bir çabuklukla bellerinden çıkardılar. Atışta, hiç de becerikli değillerdi ama Salomon Adaları'nda gemi yöneten her kaptan gibi Van Horn, Çalılık ve kıyı zencilerinin kötü nişancı olduklarını biliyordu. Silahlarını kaptana karşı kullanmasalar bile, tayfalara güvenebileceğini de fark ediyordu.

Borckman'ın silahı tutukluk yaptı. Silahını temiz tutmadığı için kaptan kızdı ona. Sonra kaç bardak içtiğini ve neden atış yapamadığını sordu. Borckman'ın yüzü kızardı, Van Horn, üstelemekten vazgeçti. Sonra, oturup Jerry'yi kucağına alarak fısıldadı.

"İnsanı yok eder bu içki! Çok dikkatli olmamız gerek. Ateşi olduğunu söylüyor ama gerçek değil, Jerry. İçki yüzünden! Ayık olunca çok iyi bir denizcidir ama içki içince bir işe yaramaz! Jerry, sen yaşamın başındasın ama içkiden uzak dur. İnan bana ve içkiden uzak dur."

Sonra da vahşî köpeğe saldırmaya hazırlanan Jerry'yi bırakarak Borckman'ın daha önce tadına baktığı içkiden içmek için kamarasına indi.

Oraya korkusuzca giden Jerry için, vahşî köpeğin saldırısı çok kolay oldu. Üstün olmanın verdiği o hoş duyguyla doluydu içi. Köpekler krallığında hiç değilse Arangi'de, efendi Jerry idi. Rakibinin kim olduğunu anlamış görünen köpek, sığınağından çıkamıyordu, en azından Jerry güvertede olduğu sürece. O yokken bile, bu küçük köpekten korkuyordu.

Öğleden sonra, vahşî köpeğe dersini verince, üst güvertede gezinen Jerry kaptanı yere oturmuş, sırtını küpeşteye dayayıp, dizlerini çenesine çekmiş durumda buldu. Dalgınca önüne bakıyordu. Jerry, onun çıplak baldırını kokladı. Van Horn, köpeğinin varlığını fark etmiyor, dalgın dalgın bakıyordu.

Jerry, başını efendisinin dizlerine dayayarak ona sevecenlikle baktı. Van Horn onu gördü ve sevindi, ama kımıldamadı.

Van Horn, kendini tutamayıp öyle gülmeye başladı ki, Jerry efendisinin gözlerine baktı. Kaptan Jerry'nin başını ve kuyruğunu kavradı, ileri geri sarsmaya başladı.

Jerry için büyük bir mutluluktu bu; çünkü sarsıntıların şiddetinde ne öfkenin ne de tehlikenin izi vardı. Michael'le yaptıkları gibi bir oyundu bu. Ara sıra şakacıktan Biddy'le de böyle oynaşırdı. Bay Haggin'le de aynı şeyleri yapardı.

Kaptan, onu sıkıştırınca Jerry, gittikçe yükselen homurtular çıkardı. Bu da oyundu. Debeleniyor, dişlemeye çalışıyordu.

Kaptan, onu çabucak bırakınca, dişlerini gösterip yeniden yapmasını istedi. Ara uzadıkça homurtuları ciddileşti, öfkelenmeye başladı.

Kaptan pes etti ve elini uzattı, "Jerry!" diye seslendi. Sesinde sitem ve dostluk vardı.

Jerry kendini topladı, bağışlanmayı diler gibi yaptı, utandı. Birden yumuşak başlı ve söz dinler oldu; diliyle yalayarak elini öptü. Az sonra da, Van Horn'un kucağına yatmış, yanağını yalıyordu. Gerçek bir sevgi gösterisiydi bu!

Van Horn. "İyi yüreğin ve parlak tüylerin içinde sinir küpüsün sen. Tuhaf şey! Sen minicik bir köpeksin. Hiçbir av köpeği seninle boy ölçüşemez. Yüreğin sevgi dolu, güzel köpek, sev beni! Ömrümce, seni seveceğim ben!"

Arangi'yi yöneten Van Horn, gemisiyle vahşîleri taşıyan, uyurken bile tabanca taşıyan Van Horn, yalnızca sert insanların yaşadığı Salomon Adaları'nın patronu, başına ödüller konan Van Horn, gözlerinin yaşlarla dolduğunu hissetti. Köpek de gözyaşlarını diliyle yalıyordu.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Malayta Adası çevresinde, kimi zaman su üstünde kayan, kimi zaman fırtınadan dalıp çıkan Arangi'ye hafif bir tropik gecesi egemen olmuştu. Yavaşlayan güneydoğu rüzgârı neden oldu buna. Güvertede, açıkta yemek pişirme işi güçlükle yapılıyordu. Dönekler, kalafat yerinde bekleşiyorlardı.

Saat sekizden, on ikiye kadar olan ilk nöbet, ikinci kaptanındı. Yağmur sağanağına yakalanan Van Horn, kucağında Jerry ile kamarasına indi. Çeşitli aksaklıklar yüzünden yorulmuştu. Jerry uykusunda patilerini kımıldatarak yatıp kaldı. Kaptan lambayı kısmadan önce ona şöyle bir baktı.

Jerry, biraz hava almak için, battaniyesini ve yastığını alıp güverteye çıkan efendisini duymadı. Yağmur dinmişti. Rüzgâr kesildiği için küçük kamaranın havası nemli ve ağırdı. Soluk almak güçtü.

Küçük köpek, patisinden gıdıklanarak uyandı. Patisinde üç parmak boyunda bir hamamböceği dolaşıyordu. Patisini salladı, ağır ağır yürüyen böceğe baktı. Yerde başkaları da geziniyordu. Jerry böylesine çok ve büyük hamamböceği görmemişti hiç. Duvardaki çatlaklardan irili ufaklı böcekler aşağı inip toplaşıyordu.

Bu işe dur deme zamanının geldiğini anladı Jerry. Bay Haggin, Bob ve Derby hamamböceklerine böyle hoşgörülü davranmazlardı. Onların yasası kendi yasasıydı. İlk böceğin üstüne atladı ama böcek olağan dışı bir şey yaptı ve uçup gitti. Sanki haber vermişçesine tüm böcekler uçtular.

Havaya sıçradı, arasıra birini yakalıyordu. Böcekler hep birden çatlaklara girince, savaş bitti. Sonra kendi kendine: "Komutan nerde?" diye sordu. Bu düşünce, insandaki gibi, beynini kemiriyordu. Bir şeyler yapmalıydı.

Jerry, zencilerin uyuduğu bölmeye geçti. Balık istifi gibi yere uzandıklarından, Jerry'nin üstlerinden geçmesi gerekti. Onu koruyacak tanrı da yoktu yakınlarda. Korkuyu aklından çıkarmalıydı.

Komutanın büyük kamarada da olmadığını görünce, Jerry, merdivenlerden inmeye hazırlandı. O an aklına zenci kız geldi. Van Horn'un kendisini yiyeceğine inanan zenci kızı kokladı.

Merdiven başına dönünce, komutan onu aramaya gelir umuduyla biraz bekledi. Kuşkusuz oradan geçmişti, biliyordu bunu. Bu tek açık yoldu ve kokusunu duymuştu. Başlangıçta aşağı inme denemesi iyi gitti ama yolun üçte birine varınca, Arangi, hızla sallandı, Jerry yere düştü. İki üç zenci uyandı; yeşil yapraklara sarılı biber ağacı cevizi çiğneyerek kendisine bakıyorlardı.

Jerry, doğruldu ama yine düştü. Birbirlerini uyandıran zenciler alay ediyorlardı kendisiyle. Dördüncü de yarı yarıya başarmışken, geri itildi. Zencilerin kahkahaları ötüyordu. Yeniden doğruldu ve gülüşen zencileri horlamak için homurdandı. Beyaz tanrıların buyruklarını yerine getiren aşağılık yaratıklardı nasılsa.

Sert düşüşe aldırmadan bir daha tırmandı. Bu kez Arangi, daha az sallandığından yukarıya çıkabildi. Ön ayakları son basamağa ulaşınca, yeni bir sarsıntı oldu. Tüm gücüyle güverteye atladı.

Güvertenin ortasında, birkaç adam Lerumie'nin yanına diz çökmüşlerdi. Gözdağı verir gibi Lerumie'nin yanından geçip adamlara baktı. Geride bir zenci, dümen yekesini tutuyordu. Yanında da ikinci kaptan vardı. İkinci kaptan, eğilip okşadı ve bir şeyler söyledi. Jerry, o anda komutanın kokusunu aldı. Kuyruğuyla özür diler gibi bir hareket yapıp, efendisinin kokusunun geldiği yöne doğru gitti. Kaptan, sırtüstü yatmış, uykuya dalmıştı. Çok sarınmıştı ve başı görünmüyordu.

Jerry, kuyruğunu sallayarak onu kokladı. Efendisi uyanmamıştı. Sis ve sinsi yağmur Jerry'de efendisinin başıyla om-

zu arasında kalan üçgene girip uyuma isteği uyandırdı. Adam uyanıp uzaktan gelen bir sesle "Jerry!" diye mırıldandı. Jerry, ıslak burnunu yanağına sürterek karşılık verdi. Efendisi, uykuya daldı, ama Jerry uyumadı. Burnuyla örtüyü kaldırıp sokuldu. Van Horn, ona yerleşmesi için yardım etti.

Jerry, rahatlayamamıştı henüz. Kımıldanarak, efendisinin kolları arasına girdi. O zaman derin bir uykuya daldı.

Tayfaların, çıkardığı gürültülerle tedirgin oldu. Kaptan her uyanışında Jerry'yi anımsayıp, ona daha çok sarıldı. Jerry, uykusunda, bu okşamalara adama daha sıkı sarılarak karşılık veriyordu.

Jerry, akıllı bir köpekti ama yetilerinin sınırı vardı. Genç bedeninin, kaptanda ne gibi bir etki yaratacağını bilemezdi. Eski günleri anımsayan Van Horn, küçük kızını kollarında tuttuğu zamanları düşünüyordu. Bu anı içine öylesine işledi ki birden uyandı. Belleğinden kovduğu anılar, gözünde canlandı. Hiç kimse, uyanıkken, bazen de uykusunda onu kovalayan bu görüntüleri bilmiyordu. Salomon Adaları'nda uğradığı başarısızlığı aklından silip atması boşunaydı.

Kollarında tuttuğu bu küçük beden ona yavrusunu, karısını ve Harlem'deki yuvasını anımsatıyordu. Evin içi sadeydi ve çok mutlu bir havası vardı.

Annesi gibi parlak, sarı saçların küçük buklelerinin büyüyüp iki uzun saç örgüsü olduğunu gördü. Bu görüntüleri zihninden kovaladıkça, daha da belirginleşiyorlardı.

O günkü işi anımsadı. Buyruğunda çalışanları ve tramvay kazasını. Sağ kolu Clancey'e ne olduğunu soruyordu. Sa-

bahın üçünde, bir eczanenin vitrinine dalan tramvayı, oradan çıkarması için kendisini çağırdıkları o günü! Zararı onarmak için gün boyu çalışmıştı. Saat dokuzda yeni bir çağrı almıştı.

Aynı mahallede oturan Clancey: "Bize uzak değil, işimizi bitirince biri arabayı çeker, biz de eve döneriz."

"Uzun sürmez," diye karşılık vermişti.

"Ne olmuş?" diye sormuştu Billy Jeffers.

"Biri ezilmiş."

O arada konuşulanları anımsadı: Jeffers hakkında Clancey'in yaptığı şakaları...

Sonra, sıralanmış tramvaylar, kalabalığı itekleyen memurlar, iki cankurtaran, sapsarı yüzlü, genç bir polis memuru: Korkunç bir şey! İki kişiler. Onları çıkaramadık. Biri hâlâ yaşıyor," demişti.

O, tasasız, böyle şeylere alışkın, günün uğraşıyla yorulmuş olan o, işinin çabuk bitip evine döneceğini düşünerek neşeyle karşılık vermişti. Sonra da dört ayak üstünde çömelerek tramvayın altına girmişti.

El fenerinin düğmesine basarken gördü kendini. Çok iyi bildiği iki sarı saç örgüyü görünce gözlerine inanamadı!

"Biri yaşıyor mu?" diye sordu polis.

Adam, sorusunu yinelerken, Van Horn, feneri yeniden yakabilmek için büyük bir çaba harcarken şunları söyleyebildi: "Birazdan söylerim."

Uzun uzun bakmıştı.

"İkisi de ölmüş," diye karşılık verdi. "Clancey, levye yerleştirin, siz de öteki uçtan gelin."

O, sırtüstü yatmış duruyor, geminin sarsıntısıyla sisli bir bulut örtüsü, görünen tek yıldızlı uzaklaştırıyordu. Eski acısı yüreğini acıyla kavuruyordu... Kimsenin bilmediği şeyi düşünmemek için viski içip, Arangi gemisiyle zencileri taşıyarak, yaşamını neden tehlikeye attığını, bir tek kendi biliyordu.

Bu korkunç görüntüleri yeniden anımsadıktan sonra kaptan Jerry'nin yanında olmasından mutluluk duyarak, uykuya daldı. Jerry, düşünde Meringe'i Bay Haggin, Bob, Biddy, Terrence ve Michael'i görerek iç geçirirken, Van Horn, uyanıp dostunu okşadı ve sert bir şekilde: "Zencinin biri bu köpeğe dokunsun da göreyim..." diye söylendi.

Geceyarısı, ikinci kaptan kendini uyandırmaya geldiğinde, bilinçsizce iki hareket yaptı: Birincisi belindeki tabancaya uzanmak, ikincisi de "Zencinin biri bu köpeğe dokunsun da göreyim..." demek oldu.

"Kopo Burnu." diye açıkladı Brockman. İki adam rüzgar yönündeki kara görüntüsüne bakıyorlardı. "Hava pek sağlama benzemiyor."

"Oralarda sağanak var," dedi Van Horn kümelenen bulutları göstererek.

İkinci kaptan, güverteye henüz yerleşmişti ki, karadan esen fırtına, Arangi'yi dokuz millik bir hızla sakin denize sürüklemeye başladı. Jerry komutanla birlikte nöbet tutmaya başlayınca, peşinden gitmek için ayaklandı, Jerry beş dakikalık bir dersten sonra da örtülerin arasına girmeye razı oldu.

Saat dörtte, ikinci kaptan nöbeti devraldı.

"Otuz millik kazancımız var ama işler karıştı yine," dedi Van Horn. "Karadan esen fırtınaya karşı uyanık olun! Serenleri çekerseniz iyi olur."

Komutan, örtülerin arasına girince Jerry kımıldadı, kaptanın kucağına yerleşti, sevinçle soluklanıp diliyle Van Horn'un yanağına bir öpücük kondurdu ve yeniden uykuya daldı. Yarım saat sonra, komutanın ani sarsmasıyla uyandı Arangi'nin güvertesi, dikine kalkmıştı ve Jerry karanlığa yuvarlandı.

"Büyük sereni taşıyın! Çabuk!" diye bağırdı.

Ardından yelkenin çatırdıları duyuldu. O sırada Van Horn, yelkeni desteklemeye çalışıyordu.

Çığlıklar, tayfaların gürültüleri kulaklarına geldiği sırada, Jerry, kaymaya devam ediyordu. Okyanusun ılık suları, düşüşünü yumuşattı. Yüzmek için çırpınmak isterken, sarılan halatlar hareketini engelledi.

Yine de yüzdü; ölmekten korktuğu için değil, tek bir düşüncesi yüzünden: "Komutan nerede?" Kendisini kurtarmayı düşünmüyordu. Sevgili dostunu bir daha görmek istiyordu. Bir annenin çocuğunu düşünürmüşçesine Jerry de efendisini görmek için yanıp tutuşuyordu.

Fırtına, birden kesildi. Arangi, Jerry'yi lomboz deliğinin yanında bırakarak dengisini buldu. Ayakları açık, ellerinde halatlarla duran komutanın yanına gitti. Kaptan:

"Rüzgâr kalmadı!" diye bağırıyordu.

Jerry'nin neşeyle soluk alan yumuşak burnunu hissedince, okşamak için eğildi. Karanlıkta onu göremiyordu ama kuyruğunun sallanışını sezebiliyordu.

Jerry, bu kez kaymadı, buyruklar veren efendisinin sesini duymuyordu ama birkaç saniye sonra takıldığı tellerin arasından küfrettiğini işitti. O zaman, Jerry, tiz bir sesle bağırıp, örtülerden kurtulmak için debelendi. Efendisinin başına bir şey gelmişti, seziyordu bunu. Ama ne olduğunu bilmiyordu.

Başka bir ses duyabilmek için hırlamayı kesti. Kudurmuş gibi çarpan yelken çatırdılarındanı ve bağırışlardan başka ses yoktu. Bunun, yarım kalan manevra sonucu olduğunu bilmediğinden, bir felaket olduğunu sanıyordu.

Gürültü gittikçe artıyordu. Bir el örtüyü yokladığında hırlamaya başladı. Kumandan değildi bu. Bir daha koklayınca gelenin annesinin sahilde kovaladığı, kendisini tekmeleyen ve geçen hafta da babasına koca bir taş atan Lerumie olduğunu anladı.

Örtüyü bağlayan halat bir el tarafından kesildi. Var gücüyle havladı. Beyaz bir tanrıya ait bir köpek bir zenci için dokunulması yasak bir şey değil miydi? Küçüklüğünden beri bunu biliyordu. Herkesin can derdine düştüğü şu anda Lerumie ona dokunmaya kalkışmıştı!

Parmaklarının dokunmasıyla Jerry sivri dişlerini gösterdi ama zencinin boşta kalan eli, ağzına girince; parmakları bıraktı.

Öfkeyle debelendi Jerry. Boynundan boğarcasına yaklaşıp denize atıldı. Denize düştü, bir hayli su yuttuktan sonra, yüzeye çıktı. Soluğu kesiliyordu ama yüzüyordu yine de.

Yüzmeyi becermişti. Soluk alır gibi doğal bir şekilde öğrenmişti.

Rüzgâr esiyordu. Fırtınayla yükseler dalgalar, ağzına burnuna giriyordu. Çabalarken, burnunu havaya dikiyordu. Suyun içine battı. Biraz deniz suyu yuttuktan sonra suyun üstüne çıktı ama bu kez boylamasına uzanıp yüzdü.

Karanlık ve kargaşa arasında, kaptanın haykırışları işitiliyordu:

"Daha hızlı! Çabuk!"

ALTINCI BÖLÜM

Denizde çırpınan Jerry, kaptanın sesini duyunca, havlayarak efendisine duyduğu sevgisini dile getirdi. Arangi, uzaklaştıkça sesler de uzaklaştı. O zaman Jerry, kaybolmuş bir çocuk gibi acı acı bağırmaya başladı.

Soğuk okyanusta, ölümün ürkütücülüğünü belli belirsiz seziyordu. Ölümün ne olduğunu bilmiyordu. Buna karşın, tuhaf bir önsezi onu kasıp kavuruyordu. Ölümü, şöyle böyle anlayabiliyordu.

Jerry de uçsuz bucaksız okyanusta çırpınıyordu. Acı ve sevinçlerle dolu bu dünyada yitmişti, bu nedenle ağlıyordu.

Ana yelken bir süre sürüklendikten sonra sağlamlaşan Arangi'de Van Horn ve Borckman, yakınlaştılar birbirlerine. Yağmur başlamıştı.

"Çifte fırtına." dedi.

"Üstümüze gelmeden ikiye ayrılmış olmalı." diye ekledi ikinci kaptan.

"Ardından yağmur getirdi," dedi Van Horn. Sonra bağırdı, "Dümendeki! Ne oluyor orada?"

Yelkenin koyvermesiyle geminin yelkeni sönmüş ve ön yelken rüzgârla dolmuştu. Arangi, geri gitmeye başlıyordu. Jerry'ye yaklaşıyordu. Dümendeki zencinin hatası, terazinin kefesini onun yönünde ağırlaştırmıştı.

Arangi'nin yönünü ayarlayan Van Horn, kestiği palamarları onarmaya başladı. Hızını yitiren sağanağın uğultusu da kesilmişti. Denizden gelen bir ses ilgisini çekti. Daha iyi duymak için işini bıraktı, Jerry'nin bağırışını tanıyınca dondu kaldı.

"Köpek denizde!" diye bağırdı Borckman'a "Çark edelim!"

Dalgalara bakınca, Jerry'nin sesinin geldiği yönü belirledi.

Jerry'nin çağrısını duyabilmek için kulağını uzattı. Arangi'nin çark etmesine karşın, akıntının küçük canlı köpeği sürükleyebileceğini düşündü. Borckman'a küçük balina teknesini hazırlaması için bağırdı; kendi de elektrik fenerini ve pusulayı alarak tekneye bindi.

Yarım saat sonra, köpeğin bağırışını işitti. Jerry çok kötü bir durumdaydı. Yüzmeye alışkın olmadığından Van

Horn'un fenerinin ışığını gördüğü zaman ağırlaşmıştı. Gördüğü ışıkla efendisinin gelişi arasında bağlantı kuramadı. İnlemeyi ve tuzlu suyu yutmayı sürdürdü. Ne var ki efendisinin sesini tanıyınca, sevindi. Doğrulmayı denedi ama beceremedi, dibi boyladı, sonra gücünü toplayarak su yüzüne çıktı.

Gücünü toplar toplamaz, sevinçle havladı. Efendisi onu tuzlu sudan çıkardı. Kendisini ölümün kollarından kurtardığı için efendisi gerçek bir tanrıydı.

"Gayret Jerry'ciğim, gayret!..."

Sevinçle havladı. Efendisinin tüylü boynundan yakalayıp havaya kaldıran ellerini hissetti.

Van Horn'un kolları arasına sığındı.

Gövdesi onu tutan kolların arasına büzülüyor, dili komutanın yüzünde neşeyle geziniyordu. Efendisi, ıslaklığının ardından gelebilecek sıtmayı düşünmüyordu. Bir şeyin farkındaydı: Köpeği kollarındaydı.

Jerry, küçük çocuklar gibi ağlayarak, inleyerek karşılık veriyordu. Tir tir titriyordu ama soğuktan değil coşkudan.

Gemiye dönünce, Van Horn, ikinci kaptana dedi ki:

"Köpek, gemiden düşmüş olamaz, çünkü çok iyi sarmıştım, iple bağlamıştım."

Adamların arasından geçti, fenerini, örtüye tuttu.

"İşte kanıt! İp kesilmiş, düğüm çözülmemiş. Kim yaptı bunu?"

Gözleri parlayan feneri adamların yüzlerine tuttu. Gözler yere indi.

"Ah köpek konuşabilseydi," dedi, "Bunu kimin yaptığını anlardım!"

Sonra Jerry'ye eğilerek ekledi:

"Sen o alçak zenciyi tanıyorsun!" dedi.

Birden çok etkilenen Jerry, dört bir yana sıçramaya başladı.

"Sanıyorum ki köpek onu bana gösterecek," dedi Van Horn, ikinci kaptana. "Gel Jerry, yakala onu!"

Jerry komutanın bir şeyler istediğini anladı. Efendisinin ne istediğini anlamak için gözlerini kaptana çevirdi. Vahşî köpeği mi kovalamalıydı? Efendisi gülmeye başladı, başka bir şey aradığını belirtmek için elini salladı. Van Horn'un kendisinden başka bir şey istediğinin bilinceydi... Ona iyilik etme isteğiyle yanıyordu yüreği. Birden zencilerin bacaklarını koklamaya başladı ve bütün zencilerin önünden hızla geçerek Lerumie'nin üstüne atıldı. Çünkü efendisinin ondan beklediği şeyi unutmuştu. Yalnızca, Lerumie'nin kendisini yakalayıp denize atışını anımsadı.

Çığlıklar atarak Lerumie'nin üstüne atıldı. Lerumi'e güverte boyunca kaçtı, Jerry onu kovaladı. Birkaç kez dişlerini kaçağın baldırlarına geçirdi. Sonra Lerumie, arama boyunca tırmandı. Jerry öfkeden kuduruyordu.

Zenciler, çevresinde toplandılar. Van Horn, Jerry'ye yaklaştı. Kaptan, zencinin üstüne feneri tutunca Jerry'nin adamın koluna geçirdiği diş izlerini gördü. Anlamlı bir hareketle onları Borckman'a gösterdi. Komutan Jerry'yi kucakladı, yatıştırıp kutladı.

"Aferin Jerry. Ona mühürünü basmışsın! Aferin!..."

Sonra Lerumie'ye döndü. "Adın ne senin?" diye sordu.

"Lerumie," dedi beriki.

"Pendouffryn'den misin?"

"Merige'den."

Kaptan bir an için düşündü. Ne de olsa, o da bir dönekti. Bir iki gün sonra da karaya çıkınca özgür olacaktı.

"Ben sana çok öfkeli ben! Benim köpeği neden suya attın?"

Lerumie, ne diyeceğini bilemedi.

Kaptan yineledi.

"Köpek benim. Seni döver, ezerim, anladı?" diye azarladı onu.

"Anladı," diye karşılık verdi Lerumie.

Dönekler, kamaralara indiler. Arangi, yoluna koyuldu.

YEDİNCİ BÖLÜM

Van Horn sabah erkenden Jerry'yi örtünün altından çıkardı. Bizimki, güne deliğinden çıkmış olan vahşî köpeği kovalayarak başladı; ardından Lerumie'yi kovaladı. Sonra efendisiyle kahvaltı yaptı.

Kaptan, hiçbir şey yemedi. İki gram kinini kahveyle içtikten sonra, yatmak için kalktı. Güverteyi kavuran güneşe karşın Van Horn titriyordu. Tanrısının kolları arasında Jerry, sevmenin ve sevilmenin büyük hazzını tadıyordu.

Bir tek şeyden emindi, efendisiyle yaşamış olduğu birkaç saatten beri onu, şimdiye dek tanıdığı beyaz tanrıları Bay Haggin, Bob ve Derby'den daha üstün tutuyordu.

Van Horn, peşinden gelen Jerry'ye aldırmadan aşağı indi. Çok ateşi vardı. Jerry, işlerin iyi gitmediğini sezdi.

Efendisi, sayıklıyordu. Merdivenden inerek, yatağa gitti. Jerry, onu kaygıyla izledi. Ama kaptan, Jerry'yi düşünecek durumda değildi. Düşmemek için kollarını açarak, büyük kamaraya geçti ve küçük kamaraya girdi.

15 dakika sonra Jerry, güvertede, burnunu kuzey yıldızına dikip, ulumak için arka ayakları üstüne dikilmeye hazırlanırken, birden aklına bir düşünce geldi. Kuklanın kendisini çeken iplere boyun eğdiği gibi, o da, buna boyun eğip ikinci kaptanı aramak için güvertedeı geçti.

Kendisini korkunç merdivenden indirebilecek olan Borckman'a akıl danışacaktı. Ama Borckman, sevgi nedir bilmezdi, işi de vardı. İşlediği bir hata nedeniyle dümenciyi azarladıktan sonra şişesine doğru gidiyordu.

Jerry, onun önünde hırçınlık göstermedi. Tam tersine, saygılı ve ölçülüydü. Borckman ise, ona aşağılık bir yaratık gibi davranıyordu. Derdini anlatma yolları arayan bu sevecen köpeğin görüntüsü, ona göre, sevgili şişesine giden yolu tıkayan bir engeldi.

Sert bir tekme Jerry'yi bir yana itti. Küçük köpek, doğrulup, kendisine sert davranan beyaz tanrıya baktı. Ona dişlerini göstermedi. Borckman Lerumie değildi; Bay Haggin gibi beyaz derili, üstün bir tanrıydı o. Üvey annesinden bir tokat yiyen çocuk gibi, bu hakareti sineye çekti.

İki tür sertlik olduğunu anlıyordu. Sevgi belirtisi olan sertlik; bu, tanrısıyla aralarında yakınlık sağlıyordu. Borckman'ın sertliği bambaşkaydı; çünkü sevecenlikten yoksundu. Jerry, ayırımı hissedemiyordu, fakat adaletsizliği sezebiliyordu. Elindeki şişeden içen adamı anlamak için öylece durdu. Adam yutkunurken sesler çıkarıyordu.

Sevmediği tanrının yanından ayrılan Jerry, ambar ağzına gidip, başını efendisinin gözden kaybolduğu yere dayadı. Onunla birlikte olmak istiyordu ve ona muhtaç olduğunu sezinliyordu. Tüm deneyimsizliğiyle inledi, acısını haykırdı. Güvertede kendisine gülen ve alay eden zencilere öfkelenemeyecek kadar çoktu acısı.

Güverte parmaklığı, kamaraların tabanından yedi ayak yüksekliğindeydi. Birkaç saat önce bu dik merdiveni tırmanmıştı ama şimdi bu merdiveni inmenin olanaksızlığını anlıyordu. Bu merdiveni aşamayacağını anladı, yiğitçe sıçradı, boşluğa atıldı. Meringe'de olduğu gibi, timsah dolu göle atlayış kadar tehlikeliydi bu. Ama büyük sevgiler özveri isterdi.

Hızla yere kapaklandı, soluğu kesildi. Titreyerek yatarken, efendisine koşmak için ayaklarını oynattı. Zencilerin gülüşleri hareketsiz kaldığında da kesilmedi. Bu vahşîler, can çekişen bir köpek karşısında bile gülünç bir yan görebiliyorlardı.

Jerry'nin toparlanması için dört dakika yetti. Kendine gelince, efendisini bulma isteği canlandı. Ya zenciler? Onları unutmuştu. Beyaz efendilerin korkusu olmasa, kendisini öldürüp yiyecek olan zencilerin alaylarını fark etmiyordu. Hiçbir şeye aldırış etmedi, büyük kamarayı geçti, efendisinin uzanıp yatığı yere geldi.

Jerry hiçbir şey anlamıyordu. Yine de içinde büyük bir sıkıntı vardı; sıtmaya tutulmuş efendisinin durumu kötü görünüyordu. Yatağa atlayıp, göğsüne çıktı, diliyle terden ıslanan yüzünü yaladı. Efendisi onu tanımadı, itti.

Bu hareket sevecenlikten yoksundu. Borckman'ın davranışına da benzemiyordu hiç.

Jerry, kendisini tanımayan, ama sevdiğinden emin olduğu tanrısına yaklaşmak istiyordu. Olanca üzüntüsüyle paylaşıyordu efendisinin acısını.

"Clancey," diye söyleniyordu Van Horn baygınlığı sırasında, "Canım babanla böyle konuşma! Güzel saçlarına dokunmamı mı istiyorsun!... Ne güzel gemi!"

Yatağın kıyısına kıvrılan Jerry, efendisine yardım edememenin acısıyla ağlıyordu. Olanları anlayamıyordu. Poker oyununu, gemileri yönetmesini, tramvay kazalarını onarmasını ve Harlem'deki evde küçük bir kızın saçlarını taramasını...

"İkisi de ölmüş!" diye söylendi. Van Horn; "Ne güzel sarı örgüler!" diye inledi.

Yüreğini parçalayan acıyla hıçkırdı. Jerry ıslak burnunu yanağına dayayıp efendisinin yanına büzüldü. Kol sıkıldı, bilek büküldü, bu sıcak vücudun dokunmasıyla kaptan ayıldı, mırıldandı: "Zencilerin biri, bu köpeğe dokunsun da göreyim!..."

Vah Horn'un sıtması bir saat sonra bol terle sona erdi. Jerry'yi tanıyınca rahat bir uykuya daldı.

İki saat sonra, ambar ağzına çıkmak için ayağa kalktı ve Jerry'yi güverteye bıraktı, unutmuş olduğu bir şişe kinini almak için kamarasına döndü. Bu sırada Borckman'ın yatağı-

nın üstünde duran çekmece ilgisini çekti. Tahta çengel sarsıntıdan düşecek şekilde açık duruyordu. Geçen geceki fırtınada çekmece düşmüş olsaydı, Arangi ve seksen kişi yok olacaktı. Çünkü çekmece dinamit kapsülleriyle ve patlayıcı maddelerle doluydu. İçindekileri çıkarıp, özenle yeniden yerleştirdi, çengeli tornavidayla sağlamlaştırdı.

Jerry ise yeni ama pek de hoş olmayan serüvenler peşinde koşuyordu. Jerry efendisini beklerken, güvertede viski şişesine doğru yürüyen ikinci kaptan, "Jerry!" diye bağırdı. Jerry, saygılı bir şekilde kuyruğunu sallmaya başladı. Sonra, efendisini beklemek için yeniden ambar ağzına döndü. Ama içkiye pek dayanıklı olmayan Borckman'ın aklına çılgınca bir düşünce geldi. Jerry'ye iki kez seslendi; Jerry ambar ağzından ayrılmamıştı.

Borckman, dümenciye sarhoş gözlerle baktıktan sonra ambar ağzına geldi. Jerry'yi omzundan ve burnundan yakalayıp bağırtıncaya dek var gücüyle sarstı. Sıkıştırılmasında Van Horn'un sevecenliği yoktu. Jerry'nin vücudu sarsıldı, dişlerini acıyla gıcırdattı, son hızla güvertenin üstünde kaydı. Ne var ki Jerry hoşgörüyle doluydu. Yetenekleriyle böbürlenmezdi. Borckman'la, efendisiyle oynadığı gibi oynamak istemiyordu. Çünkü Borckman ona aynı sevecen duyguyu aşılamıyordu.

Jerry, kibarlığını gösterdi. Van Horn'la yaptığı gibi, salto durarak geri döndü. Hiç istemediği halde, bu gülünçlüğe kendini zorluyordu. Yapmacık homurtular çıkararak hoşlanıyormuş gibi yapıyordu.

Kuyruğunu dostça sallıyor, dostça homurdanıyordu; ama ikinci kaptan, sarhoş kafasıyla bu oyunlara kanmadı. Jerry, onu iyiliğinden kandırıyordu. Onun davranışlarının yapmacıklığını sezdi Borckman. Kendisinin de kaba biri olduğunu unutarak, karşısındakinin çok kaba olduğu sonucuna vardı. Hayvanın, kendisini de efendisi yerine koymasını istiyordu. Jerry, giderek artan bir sertlikle fırlatılmak için daha sert bir şekilde yakalandığını hissediyordu her defasında.

Denge sağlayamadığı ıslak iniş boyunca yaptığında direniyordu ama bu kez öfkelenmiş gibi yaparak geri dönmedi, gerçekten öfkeleniyordu. Kuyruğunu yakalayan eli, kapmak için çeneleri daha hızlı kasılıyordu. Bunu yapamayınca, kaygan zeminden hızla fırlatıldı. Yokuşu tırmanırken öfkesi büyüyordu.

Sarhoş adam, değişikliğin farkına varınca kızdı. Mağara adamının ininden çıkan kurdu yakalamak için giriştiği ilkel içgüdülerdi öfkesini canlandıran. Jerry'nin hırıltıları değişti. Öfkesinde atalarının ilkelliği vardı. Çeneleri, rakibinin elini ısırmak için kapanıyordu. Tepeden tırnağa öfke kesilmişti Jerry. Borckman'la aynı anda ilkelleşmişti. Bu kez dişleriyle Borckman'ın derisini sıyırdı. Jerry'nin dişleri iğne gibiydi. Jerry'yi çenesinden yakalayan Borckman onu şiddetle savurdu, hayvan lombara çarptı.

Van Horn, güverteye çıktı, kavgaya baktı. Önünde asırlarca önceki ilkel içgüdüleri geri gelmiş iki yaratık vardı. Sanki mağara adamı, kurt yavrusuyla dövüşüyordu. Merdivenin yarısında durdu; başı ambar ağzında görünen kaptanı hiçbiri görmüyordu.

Jerry için o anda Borckman bir tanrı değildi artık, kendisi İrlanda av köpeği değildi. Sarhoşluğun ne olduğunu bilmiyordu ama kötü niyetten hoşlanmazdı. Jerry'nin saldıracağını anlayan Borckman tırmalanmış ellerini kurtarıp köpeği itmeyi başardı.

Jerry, direndi. Öfkeyle uluyordu. Geri çekilmiyor, vuruşlardan sakınmıyordu. Bu kez, çok hızlı fırladığından, lombara şiddetle çarptı.

"Yeter Borckman!" diye bağırdı Van Horn. "Köpeği rahat bırak!"

İkinci kaptan, arkasına döndü, yakalandığı için şaşırmıştı. Van Horn'un otoriter sesi ona gerçeği anımsattı. Öfkeyle sıçrayan Jerry, sivri dişlerini Borckman'ın eline geçirdi. O anda, her şeyi unutan adam, yine ilkel adam oluverdi. Tekme atmak için bacağını uzatınca ayak bileği parçalandı. Öfkeyle Jerry'nin başına bir tekme indirdi. Jerry, büyük bir şok geçirip sırtüstü düştü. Olabildiğince çabuk ayağa kalkıp saldıracağı sırada efendisi onu durdurdu:

"Tamam Jerry! Gel!"

Söz dinlemek için büyük bir güç harcaması gerekti. Gırtlağında bir hırıltı düğümlendi ama bu öfkeden değildi; tam tersine, efendisinin durdurduğu kavgaya devam edemediği içindi.

Van Horn, onu kucakladı, yatıştırmak için okşamaya başladı. Bir yandan da ikinci kaptana çıkışıyordu:

"Utanmalısın! Kurşunlanmayı hak edecektin! Bir köpekle ne alıp veremediğin var? Ellerinin parçalanması çok iyi ol-

muş! Bunu hak ettin. Hem sarhoşsun sen! İyi olmuş! Aşağı in, gözüm görmesin seni. Ayılınca gelirsin... Anlaşıldı mı?"

Jerry, efendisinin büyüklüğünü bir kez daha anlıyordu. Evet, o, adil bir tanrıydı, öfkesinden kaçan bir alçağa, kendinden aşağı bir tanrıya buyuran gerçek bir tanrıydı.

Öğleden sonra, Jerry, nöbet saatlerini efendisinin yanında geçirdi. Jerry, efendisinin ona övgü dolu, sevecen sözler söylediğinin bilincindeydi. Kucağına almak için eğilince, yüreğinin neşeyle attığını duyuyordu, Jerry.

Saat dörtte, Arangi'nin hızını ölçen Van Horn, birden aşağı inip, ikinci kaptanı uyandırdı. Jerry, o sırada güvertedeydi. İki beyaz tanrı birazdan çıkıp gelirlerdi; çünkü Malaya'ya yaklaştıkça dönekler daha da gözüpek olmaya başlamışlardı. Lerumie ve arkadaşlarında öç alma ve iştah isteği belirgindi.

Güçlü rüzgârın ittiği Arangi, kıyıya hızla yaklaşıyordu. İkinci kaptanın yanında duran Jerry, havayı koklayarak, adamları gözlüyordu. Sandık yığınları çözülmüş, zenciler onları açıp kapamaya başlamışlardı. Onbeş zenci karaya çıkarılacaktı; bildikleri tek yer olan ve üç yıl önce babaları, amcaları tarafından tutsak olarak satıldıkları bu kara parçasını uzaktan görmeye çalışarak bağırışıyorlardı.

Yüz metre genişliğinde bir boğaz, küçük, uzun bir koya açılıyordu. Yamaçta, mango ağaçları ve tropik bitkiler görülüyordu. Hiç ev yoktu. Buna karşın Van Horn, yüzlerce gözün kendilerine baktığına emindi.

"Kokla, Jerry!" diyordu.

Ardına gizlenmiş zencilerin kokusunu aldığı mango ağaçlarına doğru havlarken, Jerry'nin tüyleri kabarıyordu.

Van Horn, kıyıya kaygıyla bakıyordu. Çünkü Su'u'nun kötü bir ünü vardı. On beş yıl önce, Queesland'daki plântasyonlara işçi toplayan Belle-Hathavay yelkenlisi, yerliler tarafından ele geçirilmiş, tayfalar öldürülmüştü. O günden beri, Arangi dışında hiçbir gemi oraya yanaşmaya cesaret edememişti; pek çok beyaz adam, Van Horn'a şaşıyordu.

Uzakta, dağların üstünde, geminin gelişini belli eden dumanlar görünüyordu. Arangi'nin varlığı uzaktan belli oluyor, yakındaki cangıldan papağanların çığlıkları işitiliyordu.

Balina teknesinin yarattığı tehlike, başka bir teknenin yaratamayacağı kadar büyüktü. Toplama tekneleri, bir seferde, iki şalupa birden yollardı. Biri kıyıya yanaşırken, öteki belli uzaklıkta koruyucu olarak beklerdi. Arangi, güvertede bir şalupa barındıramayacak kadar küçük olduğundan, ancak iki sandal taşıyabiliyordu. Toplayıcılardan en iyisi olmasına karşın, Van Horn'un güvenlik önlemi yoktu.

Van Horn, kıyıya paralel bir doğrultu izliyordu. Düzlük alanın başladığı yere varınca, adamlara durmalarını söyledi. Yaşam belirtisi bulmak için kıyıyı araştıran Van Horn, bir sigara yaktı, güvende olmak için, belindeki dinamit kapsüllerini eliyle yokladı. Sigaranın yanışı gerektiğinde fitili ateşleyeceğinin belirtisiydi. Üç saniyede patlayabilirdi. Tehlike anında, Van Horn'un soğukkanlı ve çabuk olması gerekiyordu.

Sessizlik ağırlaşmıştı. Jerry, iki ayağını küpeşteye dayayıp homurdanarak havayı kokladı.

"Evet, Jerry oradalar!" dedi efendisi.

Jerry, burnunu kıyıdan yana çevirdi ve tropik rüzgârının getirdiği gizemli kokuları kokladı.

"Oradakiler!" diye bağırdı birden Van Horn. "Başlarınızı çıkarsanıza!"

Görüntü değişti ve yüz kadar vahşî göründü. Her yandan geliyorlardı. Kimisinde karabinalar, kimisinde ok ve yaylar, kimisinde de mızraklar vardı. Kısa sürede, içlerinden biri ortaya fırladı. Çırılçıplaktı. Parlak saçlarının ortasında beyaz tüy dikiliydi. Burun deliklerine yüzünü ikiye bölen cilalı bir aşık kemiği geçirilmişti. Bacağında beyaz deniz kabuklarıyla süslü bir bağlık vardı. Kulağının deliğinden yeni kesilmiş kanlı bir domuz kuyruğu sarkıyordu.

Bu yerli, elinde tüfekle ilerledi, namluyu Van Horn'a çevirdi. Kaptan daha fazla beklemedi, karabinasını aldı ve namluyu doğrulttu. Her ikisi de, aralarında kırk adım uzaklık böylece duruyorlardı. Aralarındaki kısacık aralığa, binlerce uygarlık sıralanmıştı. Bir insana eğitimini unutturmak zordu. Ama bir yalan, bir kıskançlık, yirminci yüzyıl filozofunu ilkelleştirebilirdi.

Van Horn da bu durumdaydı. Dişleriyle dövüşebilen bir ilkel ve modern biri olabilirdi aynı anda.

Uzun bir sessizlik oldu. Jerry nedenini bilmeden homurdanmayı kesti. Cangıl kıyısının kafa avcısı yüzlerce vahşîsi Su'u'ya dönen on beş zenci, yedi zenci tayfa ve yanında İrlanda av köpeği, belinde tabancası, ağzında sigarasıyla tek bir beyaz adam, ne olacağını bilmeksizin bu görkemli tabloya bakıyorlardı.

Döneklerden biri, elini uzatarak barış işareti yaptı. Sonra Su'u dilinde konuştu. Van Horn bekliyordu. Adam tüfeğini indirince, herkes rahatladı.

"Ben, iyi biri!" diye bağırıyordu, tiz bir sesle.

"Siz iyi çocuklar," diye karşılık verdi Van Horn. Tüfeğini bıraktı ve adamlara kıyıya yaklaşmalarını işaret etti.

"Neden geldi tüfekle siz? Su'u çocukları kardeşler. Üç muson önce, çocuklar gitmek! Üç muson bitti onlar dönmek."

Sandal yanaşırken Van Horn, adamı gözden kaçırmıyordu. Van Horn'un yeni bir işaretiyle sırtı denize dönük olan kürekçiler sandalın burnunu karaya çektiler ve her biri, saldırıya hazır durumda, yelkenlerin altında saklı patlayıcıları yokladı.

"Çocuklar döndü mü?" diye sordu Van Horn.

Adam başıyla onayladı.

"Su'u'ları kay-kay yapmak yok, değil mi?"

"Hayır" dedi öteki. "Su'u'lular iyi çocuk. Ama Su'u değil berbat. Büyük şef Ishikola, bana sizle konuşmak dedi. Büyük beyaz adam, gemide kalmak dedi. Buraya gelmemek dedi..."

Van Horn bunun önemli olmadığını belirtti ama artık adam toplayamayacağını anlamıştı. Zencileri teker teker karaya çıkarttı. Salomon Adaları'na özgü bir yöntemdi bu, her türlü gruplaşma tehlikeliydi. Zencilerin toplu bulunmalarına özen göstermek gerekirdi. Van Horn, ilgisizce sigarasını tüttürüyor, bu arada da, sandıkları omuzlarında, zencilerin ini-

şine bakıyordu. Yeşillik tünelinde teker teker gözden yitip gittiler. Son zenci de ayrıldıktan sonra kaptan, geri dönülmesi için buyruk verdi.

Gökte yıldızlar parlamaya başlamıştı. Nemli sıcaklık insanı terletiyordu.

"Uygar biri Salomon Adaları'na nasıl gelebilir?" diye söylendi ikinci kaptan.

"Ya da kalabilir?" diye üsteledi kaptan.

"Ateş canıma okumuştu," diye mırıldandı ikinci kaptan. "İki yıl önce denemiştim bunu. Soğuk ateş yapıyor. Sidney'e varınca yattım, cankurtaranla hastahaneye götürdüler beni. Gittikçe kötüleşiyordum. Doktorlar yapılacak tek şeyin, beni ateşlendiğim yere götürmek olduğunu söylediler. Ancak böyle yaşayabilirdim. Beni bir cankurtaranla gemiye götürdüler. İzindeyken, Avustralya'yı bu kadarcık görebildim. Salomon Adaları'nda kalmak istemiyorum. Cehennem gibi burası, ama ne yapalım!"

Sigara kâğıdına otuz kinin tanesi sardı, pakete bir süre baktıktan sonra ağzına atıp yuttu. Van Horn, kendisinin de aynı şeyi yapması gerektiğini anımsadı.

"Koruma perdesi gerelim," diye ekledi.

Arangi'yi karaya ve zencilerin atacakları şeylere karşı korumak için, Borkcman, donanımlara perde çektirdi.

Van Horn, gramofonu ve on iki plağı alması için Tambi'yi yolladı. İki şarkı arasında zenci kızı anımsadı ve revirdeki karalık köşesinden onu getirtti. Son saatinin geldiğini sanan kız titriyordu.

Jerry, kızı koklamaya gitti. Onu yeniden tanımış oluyordu. Önündeki uzun aylar boyunca, onu hep tanıyacaktı artık. Yerine dönüp efendisinin altına girdi.

Yapışkan sıcaklık iyice yoğunlaştı. Mango ağaçlarından gelen toprak kokusu, insanın içini bulandırıyordu. Borckman, eski dünyanın kentlerindeki gürültülü müziği anımsayarak küfrediyordu. Van Horn da, sigara tüttürüyordu. O anda gemide hafif bir gürültü işitince birden doğruldu.

"Kim var orada?" diye seslendi.

"Benim Ishikola" dedi yaşlı bir ses.

Van Horn, otomatik tabancasını çıkardı; kolayca eline alacağı biçimde kılıfı kalçasına indirdi.

"Yanında kaç kişi var?"

"On."

"Gel bakalım."

Van Horn sağ elini tabancanın kabzasına koyarak:

"Tambi, bir fener getir!" dedi. "Gözünü de dört aç..."

Tambi feneri, kaptanın durduğu yerden yirmi adım öteye koydu. Böylece Van Horn, kayıktakilere karşı üstün durumda oluyordu, çünkü dikenli tellere asılan fener, gelenleri aydınlatıyor, kaptanı karanlıkta bırakıyordu.

"Buraya gelin," diye üsteledi. Adamlar kararsız görünüyorlardı.

Kürek sesleri duyuldu, aydınlık zeminde bir savaş kayığı belirdi. İçinde, kürekçilerin parlak gözleri göründü. Ishikola, ağzına toprak bir pipo sıkıştırmıştı.

İçinde iki beyaz bulunan bir gemiye baskın için on zenciye bile gerek yoktu. Bu nedenle, sol eliyle ağzındaki sigarayı çekiştiren Van Horn'un sağ eli, otomatik tabancanın tetiğinden ayrılmıyordu.

"Selam kutsal soytarı!" diye bağırdı ihtiyar şefe. Adam, elindeki mızrakla, kayığı Arangi'ye yanaştırmaya çalışıyordu.

Ishikola, başını kaldırdı. Gülümserken tek gözü parladı, öteki gözünü ok çıkarmıştı.

"Sen gözümün altında değil."

"Hava karanlık," diye açıkladı kaptan. Bunu söylerken, geceleyin gemiye kimseyi alamayacağını söylemek ister gibiydi.

"Sen, gel. Ötekiler kalsın."

Van Horn, güverteye çıkması için ihtiyara yardım etti. Ishikola, iğrenç görünüşlü yaşlı bir vahşîydi. Suyun derisine değmesi dinsel yasaklardandı. Tropik sağanakların ortasında yaşıyor, suya dokunmaktan kaçıyordu. Hiç yıkanmaz, yüzmezdi. Kabilesindeki adamlar gibi değildi. Büyücüler yasaklamışlardı bunu, başkaları da türlü biçimlerde kutsal yasaklara uğratılmıştı. Bazıları köpekbalığı yemez, bazıları timsahlara dokunamazlardı.

Ishikola'nın uzun yılların kiriyle derisi kabuk bağlamıştı. Kırışık derisi, cüzamlılarınki gibi parlıyordu. Kalçasındaki bir yara yüzünden topallıyordu. Tek gözü kurnazlıkla parlıyordu. Van Horn, iki gözüyle bile onun gördüklerini göremezdi.

Ona elini uzattı ve zenci kızın yanına diz çökmesini işaret etti. Onu yemek için, iki varil koka yağı vermek isteyen Ishikola'yı anımsayan kızın titremesi iyice artmıştı.

Jerry, bu tek gözlü ihtiyarı koklamayı görev saydı. Sonra hırlamaya başladı.

"Köpek, kay-kay iyi," dedi Ishikola "Ben vermek yarım kucak para."

Bir iyi bir armağandı. Çünkü yarım kucak para, iki buçuk Amerikan doları karşılığıydı. Yarım semiz domuz ederdi.

"Bir kucak para," diye karşılık verdi Van Horn. İçinden de, değil yüz kucak, yığınla para karşılığında bile Jerry'yi veremeyeceğini yineliyordu. Gerçekte Biddy ve Terrence'in yavrusuna ne denli değer verdiğini göstermemek için yapıyordu bu pazarlığı.

Ishikola, zenci kızın çok zayıfladığını fark edince, bu kez ona yirmi bağ kokadan fazla veremeyeceğini belirtti.

Sonra iki adam, başka şeylerden söz etti; birisi beyaz adamın bilgisini ve üstünlüğünü överken, öteki de ilkel adamın içgüdüsüyle becerikli bir şekilde savaşıyordu.

Bir aptal değildi Ishikola. Uzun yıllardır savaşmakta oldukları komşu bir kabilenin topraklarıyla öte yanı denizle çevrili, iki bin mil karelik Su'u'ya hükmediyordu. Her zaman, başka kabilelerce başları kesilmiş ya da yenmişlerdi. İshikola, Salomon Adaları'ndaki durumu anlamak istiyordu.

"Efendim," diye bağladı sözü, kaptan, "Buradakiler çok kötü adam. Siz çok baş yemek."

"Neden?" diye sordu Ishikola.

Karşılık verdi Van Horn, "Geçenlerde buradan gemi geçmek. Su'u'da yedi serseri saldırmak.

"Büyük gemisinin ne adı?" diye sordu Ishikola.

"Cambrien," dedi. Van Horn. İki yıldan beri hiçbir İngiliz gemisinin Salomon Adaları'na uğramadığını biliyordu.

Konuşma Tambi'nin çığlığıyla kesildi:

"Patron! Sandalda silahlar var," diye haykırdı.

Van Horn, bir sıçrayışta küpeşteye gitti ve küçük sandala baktı. Sakat bacağına karşın, Ishikola hemen koştu.

"Aşağıda neden silahlar?" diye sordu.

Ishikola, ayağıyla yaprak yığınını karıştırıp silahları örtmeye çalışırken başını kaldırdı. Sonra, yaprakları yaymak için eğildi ama Van Horn bağırınca ayağa fırladı.

"Çek elini oradan!"

Kaptan, Ishikola'ya döndü.

"Bu silahları, neden getirdi sen?" diye sordu.

İhtiyar şef, bilmiyormuş gibi davrandı.

"Ben çok kızmak," diye sürdürdü Van Horn. "Ishikola, sen kötü adam!"

İhtiyar şef, çabucak terk etti gemiyi. Bağışlanması için de, yukarıya doğru safça göz kırptı. Gülmemek için başını çevirdi Van Horn ama ihtiyar tilki boş piposunu gösterince gülmekten alamadı kendini.

"Sen bana beş bağ tütün vermez?"

Borckman, tütün aramaya giderken, Van Horn, Ishikola'ya kutsal barış ve verilen sözlerin tutulması konusunda bir söylev çekti. Sonra beş bağ tütünü uzattı.

"Bir gün canına okuyacak ben senin. Ishikola, sen kıyıya inme."

İhtiyar, karşı çıkmaya kalkışınca, bağırarak sözünü kesti: "Siz alay etmek benle!"

Kayık, oyalanıyordu. Züppenin orta parmağı tüfeğin tetiğini yakalamak için yaprakları karıştırırken Ishikola durakslyordu.

"Gidin burdan!" diye bağırdı Van Horn.

Kürekçiler küreklere asılıp, karanlık bölgeye doğru açıldılar. Van Horn, aynı şekilde duruyordu, sonra mermilere hedef olmamak için, geri çekildi. Diz çöküp uzaklaşan kürek seslerini dinledi.

"Tambi," dedi. "Gitmeleri için biraz müzik çal onlara."

İğne, güzel bir melodi çalarak plağın üstünde dönerken, kaptan sigarasını içti. Jerry, kollarının arasındaydı.

Hem sigarasını içiyor hem de yıldızlara bakıyordu. Derken kendisini sessizce seyreden zenci kızı fark etti. Ambar ağzına doğru bir işaret yaptı. Zenci kız, bir köpek gibi boyun eğdi ve korkuyla bakarak uzaklaştı. Günün birinde bu efendinin kendisini yiyeceğinden emindi. Ambar ağzına sürüklenerek aşağı indi. Bu arada Van Horn, aralarındaki uygarlık engelini aşıp, acıdığını ve gerçek duygularını ona gösteremememenin acısını duydu.

Kaptan ince yağmurun altında sigarasını içti. Yağmur, beş dakika kadar sürdü, yıldızlar parladı gökte. Boğucu sıcak yeniden başladı.

Bu sağlığa zararlı nemden korunmak için örtüye gerek duymadı Van Horn. Ateş nöbetleri dışında sağlığı böyle önlemler almasını gerektirmiyordu.

"İlk nöbet senin," dedi Borckman'a. "Sabahleyin, seni uyandırmadan demir alırım."

Sol koluyla Jerry'yi tutarak uykuya daldı.

Birbirleriyle dövüşen zencilerle, beyaz adamların, Salomon Adalarındaki günleri böyle geçiyordu: Beyazlar kellelerini korumaya çalışırken, zenciler onu ele geçirmek için türlü kurnazlıklar düşünüyorlardı.

Yalnızca Meringe'yi bilen Jerry de, Malayta Adaları ve Arangi ile tanıdığı bu yeni dünyalarda, iki düşman soyun da ezelden beri savaştığını anlamıştı.

Sabahleyin, şafak sökerken Arangi yol hazırlıklarına başladı. Yelkenler havada gevşek gevşek sallanıyor, dar boğazdan çıkmak için tayfalar balina teknesinde kürek çekiyorlardı. Akıntıyla itilen gemi, mercan kayalıklarına çarpma tehlikesi atlattı. Zenciler, birbirlerine korkuyla sarıldılar.

Kürekçi Tambi Van Horn'a "Tehlike geçince, Arangi rahatça gitti; babamın kardeşi gemide gitti. Babamın, büyük gemi. Hepsi öldü Su'u'da. Baba kardeşi Su'u'lular kay-kay yaptı."

Van Horn, on beş yıl önce saldırıya uğrayıp yakılan ve tüm tayfaları öldürülen Belle-Hathaway'i anımsadı. Salomon Takımadaları arasında en vahşîleri bu adalardı.

Tambi, "Çalılıkta çok adam bakıyor buraya!"

Van Horn, gülümsedi. Dumanla haberleşmenin anlamını biliyordu. Haber, köyden köye yayılıyordu.

Arangi, sabah boyu, kuzeye doğru yol aldı. Yeşil tepelerden dumanlar yükseliyordu. Arangi, iki küçük yeşil adacığın

arasındaki boğaza girdiğinde, öğle olmuştu. Yanından Jerry'yi ayırmayan Van Horn, bu güç yolculuğu sürekli gözlüyordu. Masmavi derinliklerden mercan kümeleri çıkıyordu.

Tepelerdeki duman kümeleri anlamlıydı. Arangi, Boğazı geçmeden önce, kıyıdakilerden en içerde oturanlar bile toplayıcının Langa-langa'ya gittiğini öğreniyorlardı.

Kıyıya yakın adacıklar zincirini oluşturan lagün görünüdüğü zaman, Jerry köylerden gelen kokuları duyumsamaya başladı. Suda çok sayıda kayık ve yelkenli dolaşıyordu. Yanlarına yaklaşanlara Jerry, tüm yırtıcılığıyla havlıyordu.

Arangi, elli ayak derinliğine demir attı. Su öyle duruydu ki, dipteki mercanlar görünüyordu. Balina sandalını ayırmaya gerek yoktu, çevreye yayılmış yüzlerce kayık yeni gelenleri bekliyordu. Zenciler, sandıklarıyla kıyıya çıkarken, akrabalarının ve dostlarının bağırışlarıyla karşılanıyordu.

Van Horn, kimsenin gemiye gelmesine izin vermedi. Malenezyalılar bir anda saldırırlardı. Tayfalardan ikisi, tüfeklerin başında bırakıldı.

Arkasına geçilmesine izin vermeyen Van Horn, Jerry'le dikenli tellerin ötesindekileri de gözden kaçırmadan, döneklerin Langa-langa'ya çıkışlarını izliyordu. Somolu yerliler bir Langa-langalı'nın denize atacağı korkusuyla sandıklarının üstüne oturmuşlardı.

Zenciler kıyıyı şenlendirdi. Sonra birkaç ürkek kayık kaldı. İçlerinden birinde Van Horn, Langa-langa'nın en büyük şefi Nau-Nau'yu tanıdı.

Nau-Nau gençti; Malenezyalıların tersine yakışıklı biriydi.

"Selam Babil kralı!"

Ona bu adı takan Van Horn, böyle selamlardı sevdi.

Nau-Nau çırılçıplaktı. Bir bıçak ve jilet geçirilmiş bir kayış taşıyordu belinde. Kral soyundandı. Babası kraldı. Kendini, ondan daha büyük ilan etmişti. Halkının ölümü ve yaşamı onun ellerindeydi.

Babası, bir yıl önce işten elini eteğini çekince oğlunun yönetime karışmasına izin vermişti. O da, iki zenci çağırmış, soluğu kesilene dek babasının boğazını sıkmalarını buyurmuştu. Bir seferinde de ilk doğan çocuğunun annesini öldürtmüş, kemiğini iliğine dek bir güzel yemişti.

Doğuştan bir soyluluğu vardı. İnsan türünün tüm güzelliğini simgeliyordu. Gövdesinin şeklinde, başının duruşunda soyluluk okunuyordu. Uzun kirpikleri, küstah bakışlarında da aynı hava vardı.

Yeni yetmeyken, Arangi'den daha küçük bir gemiye saldıran bir teknede bulunmuştu ve gizemli olayları unutmamıştı. Gemideki üç adamın, saldırıya uğradığını ve ikisinin kellelerinin uçtuğunu görmüştü. Öteki, savaşarak inmiş, kısa bir süre sonra, tütün, demir yüklü yerli gemisi içindekilerle birlikte havaya uçarak parçalanmıştı.

Bunu yapan gizemli şey, dinamitti. Kendi, şans eseri kurtulunca, beyaz adamların bu gizemli kaynakla her türlü üstünlüğü sağladıklarına inanmıştı. Van Horn'un da onlardan biri olduğunu bilmesine karşın, tehlikeye karşı koyup, yüreklice ilerliyordu.

"Sen benim çocukları neden uzun tuttu?"

Haklıydı, üç yıllığına götürülen zenciler, üç buçuk yıl kalmışlardı.

"Böyle konuşmana, ben çok kızmak!" diye karşılık verdi, Van Horn.

Cebinden bir avuç tütün çubuğu çıkardı ve ekledi: "Sen tütün içmek, daha kibar konuşmak."

Nau-Nau, armağanı gururla geri çevirdi.

"Bende var ondan," diye blöf yaptı. "Adamlardan biri neden dönmemek?"

Van Horn, belinden bir karne çıkardı, sayfaları karıştırırken Nau-Nau bazı şeyleri aklında tutacağı yerde deftere geçiren bu beyaz adamın gücüne hayran oluyordu.

"Sati," diye okudu defteri işaret ederek. Vahşi şef, onun arkasına geçip ensesine bıçağını saplamanın yollarını araştırıyordu.

"Sati musonda, hasta, çok hasta ölmüş." diye okudu Van Horn. Günlükte, "4 Temmuz'da dizanteriden öldü" yazıyordu.

"Sati, çalıştı." diye belirtti Nau-Nau. "Kaç parası var?"

Van Horn, hesapladı.

"Altı kez on lira ve iki lira. Ben babasına önceden on ve beş lira ödemek. Geriye, dört kez on lira ve yedi lira kalmak."

"Neden dört tane on ve yedi lira?" diye sordu Nau-Nau.

"Sati, sandık aldı, iki on ve bir liraya. Sati'ye iki on ve altı lira kalır."

"Sen neden almak iki on ve altı lira?"

"Benim için!" diye karşı çıktı kaptan.

"Sen bana vermek iki on ve altı lirayı."

"Şeytansın!" diye karşılık verdi Van Horn.

Bakışındaki kıvılcım şefe o gizemli dinamiti anımsattığından bedenlerin dinamitle havaya uçtuğu o kanlı gün geldi gözünün önüne.

"İhtiyar, neden kayıkta?" diye sordu Van Horn, ihtiyarı göstererek. "O, Sati'nin babası."

"O Sati'nin baba," diye onayladı Nau-Nau.

Van Horn, adama gemiye gelmesini işaret etti. Kendisi kasayı getirmeye giderken, Borckman'a dikkatli olmasını söyledi. Dönünce, şefi yok sayarak, ihtiyara döndü.

"Adın ne?"

"Nino," diye karşılık verdi. "Sati, benim oğlan..."

Van Horn, Sati'nin babasına yirmi altı lira saydı.

Nau-Nau, elini uzattı, yaşlı parayı ona verdi. Şef, kendine yirmi lira alıp, kalan altı lirayı ihtiyara verdi. Bu iş Van Horn'u ilgilendirmezdi. Görevini yapmış, parayı ödemişti.

Kara efendi de ak efendi de memnundular. Birincisi, borcunu ödemiş, öteki de yasasına göre Sati'nin babasını soymuştu. Nau-Nau üstün görünmüştü, verilen tütünü reddetti, ama beş lira ödeyerek bir sandık tütün satın aldı, piposunu doldurması için de sandığı açıp Van Horn'a uzattı.

"Langa-langa adamları iyi mi?" diye kibarca sordu Van Horn. Arayı düzeltmek istemişti.

Babil Kralı gülümsedi.

"Belki karaya inip dolaşmak," dedi Kaptan.

"İyi olmaz," diye karşı çıktı Nau-Nau. "Kötü adamlar, seni kay-kay yapmak."

Van Horn, Jerry'nin tüylerini kabartan benzer bir duygunun içinde uyandığını hissetti.

"Borckman!" diye bağırdı. "Balina teknesini getirin!"

Tekne, geminin yanına gelince, ilk olarak kendi bindi, sonra Nau-Nau'yu çağırdı.

"Babil Kralı," diye mırıldandı şefin kulağına. Kürekçiler, küreklere asılmışlardı. "Biri bana kötülük yapmak, önce seni cehenneme yollamak, bütün Langa cehenneme. Sen benimle gezmek. Yok uzaklaşmak."

Van Horn, peşinde köpeği, yanında öfkeli ama dinamite saygılı kara derili bir kralla karaya çıktı. Üç bin yerlinin arasında dolaştı. İkinci kaptan, elinde şişeyle biraz uzakta demirlenmiş geminin güvertesinde duruyor, tayfalar, elleri kürekte, sevmedikleri, ellerine fırsat geçtiğinde kellesini uçuracakları efendilerinin dönüşünü bekliyorlardı.

Van Horn'un karaya çıkmaya niyeti yoktu; bunu şefin kışkırtması üzerine yapmıştı. Durum böyle gerektirirdi. Elini belindeki tabancanın tetiğinden çekmeden, bir saat kadar dolaştı. Kral, öfkeden köpürüyordu. Van Horn, pek az beyazın görebildiği şeylerin tadını çıkarıyordu. Langa-Langa ve adacıklar çok güzeldi.

Van Horn, gemiye dönünce on mil ötedeki Somo'ya gitmek için demir aldırdı. İhtiyar şef Johnny'yi selamlamak ve birkaç döneği karaya çıkarmak için, Binu'ya uğradı. Sonra, son durağı Somo'ya doğru yolculuk başladı.

Van Horn, Langa-Langa'da olduğundan bambaşka karşılandı. Saat üç buçukta, dönekler karaya çıkarıldı. Şef Basthi'yi gemiye davet etti. Yaşına karşın çok dinç olan şef, büyük yakınlık gösterdi. Yaşlı karılarını da getirmek istedi. O güne dek, onların hiçbir beyaz adama görünmelerine izin vermemişti. Van Horn, bu onurlandırmadan çok hoşnut oldu ve herbirine birer pipo ve on kadar tütün çubuğu verdi.

Öğleyin, ölen iki zencinin babalarına verilecek paradan aslan payı koparmak isteyen Basthi'yle pazarlığa tutuştu. Yeni toplamalar için söz verdi şef. Vahşîlerin sık sık fikir değiştirdiğini bilen Van Horn, anlaşmanın imzalanması için diretti. Bu işi ertesi güne bırakmak isteyen Basthi duraksadı. Van Horn, bir an önce bitirilmesini istedi. Sonunda yaşlı şef bir kayık yollayarak adamların toplanmasını kabul etti.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu, Van Horn, Borckman'a. "Bu yaşlı tilkiyi hiç böyle kibar görmemiştim. Bize bir oyun oynamaya kalkmasın sakın?"

Borckman, çevredeki kayıklara ve gemideki kadınlara bakarak başını salladı.

"Bir oyun hazırlasaydı, kadınları yanlarında olmazdı," dedi.

"Zencilere güvenilmez." diye mırıldandı kaptan. "Bir oyun oynayabilirler. Bu bir tuzak olamaz mı? Yeni bir düzen de olabilir."

"Basthi, bu kadar akıllı değildir." dedi Borckman. "Sizden kırk liralık mal almadı mı? Yeni bir anlaşma imzalamayı bu yüzden istiyor; adamların gündeliklerinin yarısına el koyabileceğini umuyor."

Bu varsayım pek gerçekçi görünmüyordu. Van Horn:

"Dikkatli ol, ikimiz aynı anda kamarada olmamalıyız. Özellikle de, içkiden uzak dur!"

Basthi, çok zayıf ve ihtiyardı. Kabilesinde, onun gençlik zamanını anımsayan yoktu. Oysa kendisi, en yaşlı adamların bile doğduğunu biliyordu. Aklı başındaydı. Belleği çok güçlüydü. Onun yetenekleri sayesinde kabilesi çok iyi durumdaydı. Malenezya'nın Napolyon'u olmuştu. Yasa yapıcı olarak da kabilesinin gücünü artırmıştı.

Çok işlek olan bu zekâ, Van Horn'u altetmek için türlü oyunlar hazırlamış olabilirdi. Yeni kayıklar geldikçe, trafik canlanıyor, güverteyi erkek ve kadınlar dolduruyordu. Toplamalar sonra geldi, ailelerinin ve kabilelerinin kararına boyun eğmiş, ürkek, genç vahşîydi hepsi. Beyaz efendiye adlarını yazdırmak için sıraya girmiş anne-babalar, teker teker büyük kamaraya götürüyorlardı. Orada üç yıllık anlaşma imzalayıp avans alıyorlar, bir bölümünü şefe veriyorlardı.

Avanslardan payını alan yaşlı Basthi, orada duruyordu. Ayakları dibine diz çöken üç karısı, Van Horn'un varlığından kuşku duyarak uyukluyorlardı.

Malayta kıyılarındaki yolculuğu pek uzun süreceğe benzemiyordu, iyi bir yükle dönecekti az sonra. Borckman nöbet tuttuğu güvertede Jerry daha önce hiç görmediği zencilerin bacaklarını koklayarak dolaşıyordu. Vahşî köpek yerlilerle birlikte karaya çıkmıştı, içlerinden yalnızca Lerumie geri dönmüştü. Jerry, tüylerini kabartarak yanından geçip durdu, zenci onu görmezden gelerek bir ayna almak için aşağı

indi. Her şeyin hazır olduğunu belirtmek için de Basthi'ye göz kırptı. Uygun zamanı beklediğini ifade etmişti.

Uygun zaman, Borckman, kaptanın buyruklarına karşı gelip onu güverteye çıkardığı an geldi. Ne gibi sonuçlar doğuracağını düşünmeden içki şişesine koştu. Güvertenin arka kısmında tek başına duruyor, önde kadın erkek zenciler tayfalara karışıyordu. Şişenin saklı olduğu mizana direğinin yanına giden Borckman, çevresine bir göz attı. Yanında şişman bir zenci kadın vardı, ötede, Lerumie, satın almış olduğu aynaya bakıyordu.

Borckman'ın sandıklara eğilip sonra kalktığını, şişeyi ağzına dayadığını gördü Lerumie, yakında duran kayıktaki bir kadına işaret etmek için sağ kolunu kaldırdı. Kadın yere eğilip ona bir şey attı. Yerli işi kakmalı, basit bir baltadan oluşan bir mızraktı.

Mızrak, sessizce uçarak Lerumie'nin eline düştü, Lerumie onu aynı şekilde, ikici kaptanın arkasında duran zenci kadına attı. Kadın yakaladı, çocuğu kucağında, beline sarılmıştı.

Enseye vuruş zamanı henüz gelmemişti, çünkü Borckman'ın başı arkaya eğilmişti. Birazdan gerçekleşecek acıklı olayı, pek çok göz izliyordu. Jerry de gördü, ama bir şey anlamadı. Zencilere güvenmemesine karşın, havadan gelecek bir saldırı beklemiyordu. Rastlantı sonucu ambar ağzında duran Tambi, olanı biteni gördü ve elini silaha uzattı. Lerumie, zenci kadına ıslık çalarak çabuk olmasını belirtti.

Borckman, şişeyi indirdi, başını uzattı. Baltanın demiri canalıcı noktaya çarptı. O anda kendinden geçti, kısa bir an

hiçbir şey hissetmedi; çünkü böyle vurulan hiç kimse duygularını duyurmak için soluk bile alamaz, bir şey söyleyemezdi. Borckman, çabucak güverteye yıkıldı. Cansız elinden kayan şişe kırılmadan güverteye düştü, içindekiler yere yayıldı.

Tüm bunlar öylesine çabuk olmuştu ki, Tambi, Borckman düşmeden az önce silahını ateşledi, zenci kadını ıskaladı. Ona ikinci kez sıkmaya zaman bulamadı, çünkü kadın çocuğunu tutup sıçradı ve kayığa atladı. Kayık kadının ağırlığıyla devrildi.

Bir anda kıyamet koptu. Kayıklardan mızraklar gemideki Somolulara atılırken, zenci kadınlar da karışıklıktan yararlanıp aşağı kayıyorlardı. Borckman'a vuran kadın atlarken. Lerumie, onun düşürdüğü mızrağı almak için yere eğildi. Savaş çıktığını anlayan Jerry, adamın elini parçaladı. Lerumie, öfkeyle doğruldu. Jerry adamın bacaklarına saldırdı ve köpeğin eski düşmanı ona şiddetli bir tekme savurarak güverteye yolladı.

Jerry, havada uçarken, kayıktakiler tüfekleri çıkarıyorlardı. Lerumie'nin ayağı yere basmadan önce, Tambi yere eğildi, kurşun kalbine değdi. Borckman'a doğru döndü.

Jerry, denize düşmeden Tambi ölmüştü. Tüfeğinin tetiğini çekmeden önce başına saplanan mızrak, tropik dünyasının tüm görüntülerini sonsuza dek silmişti gözlerinden. Tayfalar aynı hızla öldürüldü, saldırı her yönden başlamıştı. Güverte, bir kasap dükkânına benzedi. Bu gürültü arasında Jerry'nin başı su yüzüne çıktı. Bir erkek eli onu yakaladı ve ısırmak için çabalamasına karşın, onu bir kayığa çıkardı. Efendisini

düşündüğü için çok tasalıydı. Arangi'nin tehlikede olduğunu biliyordu. Borckman'ın, Lerumie'nin düştüğünü görmüştü, şimdi de tüfek sesleri ve zafer çığlıkları duyuyordu.

Savunmasız kalmış bir durumda havladı. Zenci onu kayığa atınca debelendi. Doğrulup iki kez sıçradı: Birincisi kayığın kıyısına, ikincisi de Arangi'ye doğru. Sıçradı, denize düştü yeniden. Yüzerek, su yutarak yüzeye çıktı, efendisinin yanında olmak için sabırsızlanıyordu.

Bir kayıkta duran on iki yaşındaki çocuk, Jerry'nin durumunu gördü ve yüzerken başına kürekle vurdu. Küçük köpek baygın kalınca da onu kayığa çekti.

Jerry denize düşmeden önce Van Horn ölmüştü. Basthi'nin tüm ihtiyarlardan daha uzun yaşaması boşuna değildi. Doğa onu daha uygun bir yere ve çağa yerleştirseydi, belki bir Sezar ya da İskender olabilirdi. Krallığını yönetmesini biliyordu.

Ne güzel oynamıştı oyununu! Şef olmanın verdiği haklara dayanarak iyiliksever görünmüş, plântasyonlarda çalıştırmak üzere üç yıllık anlaşma imzalamış, her yıl için verilen avanslardan payını almıştı. Başkanı ve maliye bakanı Aora, paraları aldıktan sonra liflerden örülmüş sepetlere doldurmuştu.

Güverteden gelen her sese kulak veren Basthi, başını sallıyor, sepetten ceviz ya da piposunu doldurmak için tütün, yakmak için kibrit alıyordu.

Elini son kez sepete daldıracağı sırada zenci kadın Borckman'a saldırmış, Tambi de ona ilk kez silah çekmişti.

Basthi'nin yorgun eli, eski model kocaman bir tabanca çıkarmıştı.

Van Horn, Basthi kadar çevik değildi. Eliyle otomatik tabancasının tetiğine dokunduğu anda, yüz yıllık silah patlamıştı.

Van Horn'un elinden otomatik tabancası yere düşmüştü. Aora, bir bıçakla beyaz şefin başını koparmaya başlamıştı. Basthi, parmağı sağ eliyle koparıp, karısının uzattığı sepete atmıştı.

Tüm tayfalar yakalanmıştı. Küçük zenci kız, ürkek bir tavşan gibi diz çökmüş korkunç sahneye bakıyor, bu sonun kendisini beklediğini biliyordu.

Jerry, Arangi'de olanları hiçbir zaman öğrenemedi. Bir felakete tanık olmuştu. Başına vuran zenci ayaklarını sıkıca bağladı ve onu kıyıya attı, sonra da unutup gitti.

Kayıklarla çekilen gemi kıyıya Jerry'nin bulunduğu mercan duvarın yanına getirildi. Kıyıda ateşler parladı, gemide fenerler yakıldı. Arangi, talan edildi. Taşınabilecek ne varsa hepsi alındı. O gece Somo'da kimse uyumadı. Küçük çocuklar bile, yemeklerin piştiği ateşlerin çevresinde dolanıyor, bekleşiyordu. Sabahın ikisinde, gemi ateşe verildi. Susuzluktan kavrulmuş Jerry, ayakları bağlı olarak yattığı yerden kısa bir süre önce tanıdığı bu yüzer dünyanın yok olduğunu, bayılmadan önce gördü.

Yangının ışığında Basthi, payları dağıttı. Kimseyi unutmadı. Tutsakları bile tütün ve pipo aldılar. Aslan payı Basthi'nin evine taşındı. Her türlü öteberi kayık hangarlarına

kondu. Büyücüler, evlerinde dumanla kuruttukları kafalarla ilgilendiler, çünkü tayfaların dışında karaya çıkmamış on kadar dönek vardı.

Çoğu kez tümünü öldürmezlerdi. Basthi bunu yasaklamıştı. Acıdığından değildi. Tüm tutsaklar sonunda öldürüldü ama Basthi buz nedir bilmiyordu, soğutma yoluyla yiyecek saklamasını da. Eti çürütmeden saklamanın tek yolu, onu canlı tutmaktı. Tutsakları hangara üst üste yığmıştı. Burası toplantı salonuydu, hiçbir zenci kadın ölümü göze almadan giremezdi oraya.

Eski şeflerin gömülü olduğu toprağın üstünde hayvanlar gibi yığılmışlardı. Tepelerinde Basthi'nin atalarının iplerle bağlanmış kafaları sallanıyordu. Revirdeki zenci kız da oradaydı. Sonunun kazanda pişirilmek olduğunu biliyor, Van Horn'un kendisini yiyeceğini söyleyip alay edenlerle bu yargıyı paylaşıyordu.

Jerry de getirilmişti. Büyücülerin reisi Agno, kıyıda ona çarpmış, onun kendisine ait olduğunu söyleyen çocuğun karşı çıkmasına karşın, kayık hangarına konması için buyruk vermişti. Etlerin pişmekte olduğu ateşin yanından geçirilirken, duyduğu kokudan, şölenin cinsini anlamıştı. Bu deneyimin yeniliği karşısında bağlarından kurtulmak için debelenmişti. Tutsakların arasına atılınca homurdanmayı sürdürdü; çünkü düşmanlarıyla aynı yazgıyı paylaşmaya razı olamıyordu. Arangi'nin ve efendisinin başına gelenlerden onları sorumlu tutuyordu.

Jerry küçüktü, anlama yetisi sınırlıydı. Az sonra zencilere hırlamayı kesti, içgüdüsü onların da mutsuz olduklarını

söylemişti. İçlerinden ağır yaralı olan birkaçı inliyordu. Jerry, nedenini bilmeden onlara kötü davrandığını sezmişti. Ayaklarını bağlayan ipler canını acıtıyordu. Çok da susamıştı.

Kayık hangarı sıkıcıydı. Üstlerinde birazdan ölüme gidecek bedenlerin altında gömülü cesetler vardı. Girişte, ihtiyar bir adam, bir insan kafası tütsülüyordu. Ölünün başını, dumanda çevirirken, tuhaf sözcükler mırıldanıyordu. Her yer ölüm ve çürük kokuyordu.

Şafak sökerken Somolular bir savaş kayığını çığlık çığlığa iterek geldiler. Kayıklarında tutsaklara yer açmak için, onları tekmelediler. Sonra geceki olayları tartışıp pipolarını tüttürdüler.

Tan yeri ağarırken yaralılar ve ipleri sıktığı için acıya dayanamayanlar uyanıktı. Jerry'nin başına kürekle vuran çocuk köre sezdirmeden hangara girdi. Büyücü, insan kafalarını ateşte çevirip duruyordu.

Çocuk kendine bir yol açtı. Yüreği hızla çarpıyordu, büyük günah işlediğinin farkındaydı. Henüz on iki yaşındaydı, baba ocağından ayırıp hangarda uyumaya hakkı yoktu. Yalnızca gençlere özgü olan bu hangara girerek yaşamını tehlikeye atıyordu.

Jerry'yi istiyordu, isteği oldu...

Zenci kız, onun Jerry'yi sürüyüp bu dükkândan çıkardığını gördü Jerry'nin yiğitliği, böyle davranılmasına karşı koyardı ama çok güçsüzdü, susuzluktan ağzını açacak hali yoktu. Küçük zenci onu köye doğru götürdü.

Jerry'nin adının Lamayi olduğunu sonradan öğrendiği bu çocuk, yılların pisliğiyle toprağı sertleşmiş olan kulübesine götürdü kendisini. Orada annesi, babası ve kendinden daha küçük dört kardeşiyle birlikte yaşıyordu. Gerçekte Somo'daki en yoksul kulübeydi bu.

Aile reisi Lumayi şişmandı, bu şişmanlığı yüzünden iyi yürekli ve tembeldi. Karısı Lenerengo çok zayıf ve canlıydı. Kocasının sakin olmasına karşın o, atak ve öfkeliydi.

Çocuk, annesinin ve babasının bir köşede uyumakta olduğu evin içine baktı. Dört kardeşi, köpek yavruları gibi büzüşmüşlerdi. Evin çevresi, hayvanların yaşamasına çok uygundu. Hava, kokulu bitkilerden ve tropik çiçeklerden çıkan kokuyla doluydu. Jerry'ye en hoş gelen şey fundalarla örtülü, yosunlu taşlar arasından akan bir çayın şırıltısı oldu.

Suyun sesinden çok etkilenen Jerry, onu kucağında sallayan çocuğun okşamalarına ses çıkarmadı. Çok susamış olduğunu ona anlatamıyordu.

Ama Lamayi anladı. Boş hindistancevizi kabuğundan yapılma tası suyla doldurdu ve Jerry'ye uzattı.

Jerry, susuzluğu geçtikçe güçsüz olmasına karşın canlandığını hissediyordu. Daha fazla içmek için kalktı. Çocuk, neşeyle cıvıldıyordu. Jerry pembe dilini onun kara eli üzerinde gezdirip teşekkür etti. Çok sevinen Lamayi suyu Jerry'ye uzattı yeniden.

Böğürleri şişinceye dek içti, Jerry. Teşekkür etmek için Lamayi'nin elini daha sık yaladı. Lamayi'nin annesi Lenerengo uyanıp da beslenecek yeni bir boğaza karşı çıkmaya başlayıncaya dek her şey iyi gitti.

Konuşulanları anlamıyordu Jerry, ama Lamayi'nin kendinden yana, annesinin de karşı olduğunu biliyordu. Kadın, Lumayi'yi çağırdı. Derin uykusundan uyanan adam, Somo diliyle oğlanların ve köpeklerin iyi olduklarını üstelik de açlıktan ölmediklerini ve uykuyla barışın en iyi şey olduğunu söyledi. Sonra uykuya daldı. Annesinin kendisine vuracağını sezen Lamayi geriledi. Kadın ona vuramayınca tepindi, kocasına uzun uzun sövdükten sonra yeniden uyudu.

Bir düşünce diğerini doğurur. Jerry'nin çok susadığını gören Lamayi onun aç olabileceğini düşündü. Mutfak ateşini canlandırdı. Sonra taşları yerleştirdi ve bir gün önce öldürüp çayın içine gizlediği semiz güvercini almaya gitti.

Biraz sonra, güvercini ateşten çıkardı. Yayılan iştah açıcı kokudan Jerry'nin burun delikleri oynamaya başladı. Çocuk, güvercini soğuttu. Jerry etini ve kemikleri silip süpürdü. Lamayi, bir şarkı mırıldanarak okşuyordu Jerry'yi.

Açlığı ve susuzluğu giderilen Jerry, okşamalara daha az ilgi gösteriyordu. Lamayi kendisini pohpohladığında uslu duruyordu ama tasalıydı. Kulaklarını dikip dinliyordu. Gitmek istediği belliydi. Bunu anlayan çocuk, Jerry'nin boynuna geçirdiği ipin ucunu ağaca bağladı, sonra yatmaya gitti.

Jerry, bir süre ipi zorladı, sonra da uyudu. Uykusu kısa sürdü. Geminin başına gelen felaketi biliyordu.

Özgür kalınca, kıyıya koştu. Somo, uykudaydı. Kendini durduracak kimse yoktu. Denizin önündeki duvarları aşarak kıyıya indi. Arangi yoktu artık ama çevrede şölen artıkları görünüyor, sönük ateşlerden et kokuları yükseliyordu. Evle-

rine gitme gereği duymayan şölenciler kumun üzerine yayılmış uyuyordu.

Yüreği efendisine duyduğu kaygıyla dolu olan Jerry, suyun kıyısında acı acı uludu.

Lamayi, onu bu durumda buldu, kollarına alarak acısını yatıştırdı. Ona içecek verdi ama Jerry susamamıştı. O, efendisini yeniden görmek için yanıp tutuşuyordu. Onu unutmamıştı. Sonunda Lamayi, bu küçük köpek yavrusunu yola getiremeyeceğini anladı ve sevgisini sertlikle kabul ettirmek isteyerek Jerry'nin başına vurdu, onu bağladı.

Lamayi, akıllıydı. Jerry, Lamayi'nin tutsağı olarak uzun süre bağlı kaldı. Jerry, bu günlerde mutlu değildi; çünkü Lamayi'nin evinde kavga eksik olmuyordu Lamayi, Jerry'ye takılan erkek ve kız kardeşleriyle kavga ediyordu, bu kavgalar da Lenerengo'nun araya girmesiyle yatışıyordu.

Kadın, son olarak yumuşak başlı kocası Lumayi'ye çatmaya koşuyordu. Bu olaylardan sonra adam, birkaç gün kafasını dinlemek için kayık hangarına çekiliyordu. Lenerengo, oraya gidemezdi çünkü hiçbir kadın giremezdi oraya. Yasağı çiğneyen zenci kız uzun yıllar önce güneşin altında asılmıştı. Daha sonra da kayık hangarında erkeklere şölen çekilmişti onunla.

Jerry, Lamayi'ye sevgi duyuyordu ama bu güçlü değildi. Bir tür şükran duygusuydu; çünkü kendisiyle ilgileniyordu Lamayi. Buna karşın efendisi, Bay Haggin, Derby ve Bob da değildi. Zenci denilen aşağılık sınıftandı. Jerry, beyazların iki ayaklı, üstün soydan tanrılar olduğunu görmüştü. Zencilerin

de akıllı ve güçlü olduklarını biliyordu. Buna akıl erdiremiyor, kabulleniyordu. Zenciler, buyurma güçlerini başkaları üstünde deniyorlar, ok ve taş atabiliyor, onları havada yakalayabiliyorlardı.

İlk kez bağlanıyordu Jerry, bundan hoşlanmamıştı. Bağını koparmayı boşuna denemişti. Bambu kamışı çabasını boşa çıkarmamıştı. Efendisini hiç unutmuyordu. Acısı günden güne azaldı, sonunda özgür olma isteği baskın çıktı.

Özgürlük günü gelince Jerry'nin canı kıyıya gitmek istemedi. Kurtulmak için Lenerengo koyvermişti kendisini. Çözülünce, teşekkür etmek için orada kaldı. Kadın onu korkutmak için bağırdı ama Jerry, korku nedir bilmiyordu, kaçmayı da düşünmüyordu. Lenerengo'nun pek dostça davranmadığını görüyordu.

Kadın bağırdı, ayağını yere vurdu. Köpeğin ağırdan alışına sabırsızlanarak öfkelendi, tekme savurdu. Jerry tekmeyi savuşturduğu gibi dişlerini kadının baldırına geçiriverdi.

O zaman, kıyamet koptu, Lamayi yetişmeseydi o kızgınlıkla kadın onu öldürebilirdi. Lamayi kamışın çözüldüğünü görünce durumu anladı ve küplere bindi. Jerry'nin kafasına atılan taşı savuşturmak için öne koştu.

Şimdi Lamayi tehlikedeydi, annesinin attığı taşla yere kapaklandı. Bu gürültden uyanan Lumayi, olayı yatıştırmak için geldi. Lenerengo, kocasına yöneldi.

Olay, kazasız kapandı. Çocuklar bağırmayı kestiler. Lamayi, Jerry'yi bağladı. Lenerengo, kocasının ardından soluğu kesilene dek bağırdı; Lumayi, kayık hangarının yolunu tuttu.

Lamayi birkaç arkadaşına sıkıntılarını anlattı ve bütün bunlara Arangi'den gelen köpek yavrusunun neden olduğunu söyledi. Bu öyküye büyücülerin reisi, büyük fetişçi Ango da kulak misafiri oldu; Jerry'nin öteki tutsaklarla birlikte kayık hangarına bağlanmış olduğunu anımsadı. Yarım saat sonra inancı kesinleşti; Lamayi, yasağa karşı gelmişti. Çocuğu bir köşeye çekip yasağa karşı geldiğini söyledi; çocuk, gözyaşlarıyla yalvardı, ölümü hak etmemişti.

Ango, yitmekte olan gücünü elinde tutmak için bundan yararlanabilirdi. Ölü bir çocuk işe yaramazdı, sağ kalırsa ona yardım ederdi. Hiç kimse durumu bilmediğinden onu gizleyebilirdi. Lamayi'ye kayık hangarına gidip orada törenler için çalışmaya başlamasını buyurdu.

Sabahleyin, Lenerengo, büyücünün buyruğunu yerine getirmek için Jerry'yi ayaklarından bağladı. Sonra, onu köyden geçirip Ango'nun evine götürdü. Kutsal direklerin dikili olduğu alana gelince, tapınmak için onu yere bıraktı.

Basthi, yalnızca bir yasa koyucusu değil, aynı zamanda tek adamdı. Kavgacı iki kadına ceza vermek ve halkına gücünü göstermek için o günü seçmişti. Kavgacı olan Tiha ve Vivau, kavgalarıyla olay yaratıyorlardı; Basthi, onları koşuya zorlamıştı. Canları çıkacaktı. Toplanan yerliler zevkle bağırışıyordu. İhtiyarlar bile bu görünüm karşısında neşeyle cıvıldıyordu.

Köyün ortasında, yarım mil koşacaklardı. Yol dar olduğundan, birbirlerinin önüne geçmek için iğne batıracaklardı birbirlerine.

Bu şeyi ancak Basthi akıl edebilirdi. Önce, her biri kırk libre ağırlığındaki iki taşı Tiha'nın kolları arasına yerleştirildi. Onun arkasına Basthi, elinde ucu iğneli uzun bir bambu kamışı tutan Vivau'yu koydu. İğneler yara açmazdı ama çok acı verirdi.

Vivau, iğneli sopasını sallıyor, Tiha da kaçmak için zigzag çiziyordu. Koşu sona erince, yer değiştireceklerdi. İki kadının da yüzünden terler akıyordu. Bu acımasızlığın gerisinde, vahşîlerin yasaları gizliydi. Yol boyunca iki taş taşınmak zorundaydı. İğneyi batıran kadın, bu işi sürekli yapacaktı. Bu kurala karşı gelen şiddetle cezalandırılırdı. Köyün tüm çocukları ve köpekleri arkalarından koşuyorlardı.

Kadınlar, Basthi ve yardımcısı Aora'nın durduğu yere gelince hızlandılar. Vivau iğneliyor, Tiha da taşları düşürmemek için sallanıyordu.

"Kayıklara çok var, Tiha" diye alay etti Aora.

Kuvvetle batırılan bir iğneyle, Tiha'nın taşlarından biri kaydı, diz çöküp taşı alana dek iğnelendi, sonra koşmaya başladı.

Tuhaf koşu, kıyıya doğru biterken, halk bağırışıyordu. Birkaç dakika sonra yeniden karşılaştılar, bu kez ağır taşları Vivau taşıyor, Tiha da onun yaptıklarına karşılık vermeye çalışıyordu. Her şey bitince, Basthi, halkına şöyle dedi:

"Dövüşmeyi seven kadınlar bundan böyle bu şekilde cezalandırılacak!"

Koşu bitince, Basthi, kabilenin ileri gelenleriyle konuşmak için kaldı. İçlerinde Agno da vardı. Lenerengo, yaşlı ka-

dınla gevezeliğe daldı. Unutulan Jerry, yerde yatıyordu. Arangi'deyken takıldığı vahşî köpek geldi, kokladı, sonra yaklaştı. Jerry, öfkeyle hırlamaya başladı. Öteki, kaçtı ama sürünerek geri geldi. Ayaklarından birini yere basarken, beklenmedik bir saldırıdan korkuyormuş gibi ürkekçe bakıyordu. Yakındaki birkaç çocuğun gülüşmeleri üzerine toparlandı, bilinmeyen tehlikeyi karşılamak üzere kaslarını gerdi. Sonra bir tehlikenin olmadığını anlayınca İrlanda av köpeğine doğru korkakça ilerlemeyi sürdürdü.

O sırada Arangi'nin ele geçirilişinden beri görmediği köpek Basthi'nin bakışlarına takıldı. Onun varlığını unutmuştu.

"Bu köpek ne?" diye bağırdı, vahşî köpeği korkutan bir sesle.

Lenerengo, şefin öfkesinden korkarak eğildi, olayları anlattı. İşe yaramaz oğlu Lamayi, bu köpeği denizde bulmuştu. Evde birçok sıkıntıya neden olmuştu, şimdi de Lamayi, kayık hangarına gençlerin yanına gittiğinden kendisi de köpeği Agno'nun evine götürüyordu. Öyle buyurulmuştu.

"Bu köpek neden senin evde?" diye sordu Basthi, Agno'ya.

"Ben onu kay-kay yapmak," diye karşılık verdi.

Basthi'nin beyninde bir düşünce belirdi.

"İyi köpek," dedi. "Ama bu çalılık köpeğini ye sen" diye ekledi, parmağıyla vahşî köpeği göstererek.

Agno başını salladı:

"Çalılık köpeği iyi kay-kay olmaz."

"Çünkü korkaktırlar" dedi Basthi. "Beyaz adamların köpekleri korkmazlar, dövüşürler. Çalılık köpekleri kaçar."

Basthi, Jerry'nin ayaklarını bağlayan ipleri kesti. Ayağa kalkan Jerry, teşekkür etmek için bekleyip vahşî köpeğe doğru koştu, onu yakalayıp tozların içinde sürükledi. Vahşî köpek kaçarken, Jerry onu yakalıyor ısırıyordu. Basthi coşmuş, izlemeleri için bakanlarını çağırmıştı.

Jerry, çok öfkeliydi. Arangi ve efendisinin kaybolduğu günden beri çektiği sıkıntılarla gözü dönmüş bir durumda, hırsını vahşî köpekten alıyordu. Köpeğin sahibi olan zenci, Jerry'yi uzaklaştırmak istedi. Göz açıp kapayasıya Jerry, dişleriyle baldırını parçalayıp üstüne atıldı.

"Bu ne demek oluyor?" diye bağırdı Basthi, zenciye. Adam yerinden kımıldayamıyordu.

Vahşî köpeğin kaçtığını görünce, Basthi gülmeye başladı, ardından Jerry kovalıyordu toz toprak içinde. Köpekler gözden koybolunca Basthi düşüncesini söyledi; insanlar muz yemek için muz ağacı dikerlerdi. Biber ağacı ekerlerse, biber toplarlardı. Aynı şey köpekler için de geçerliydi. Mademki zencilerin köpekleri ödlekti, beyazların köpekleri, yürekli olduklarından, onlardan doğanlar da yürekli olacaktı. Ele geçirilmiş bir beyaz köpeği yiyerek ondaki yürekliliği yok etmek yazık olurdu.

Basthi, başbüyücüsüne, Jerry'ye iyi bakmasını buyurdu. Tüm kabileye Jerry'yi yasak ettiğini duyurdu. Erkek, kadın, hiç kimse, bundan böyle ona taş, sopa atmayacak, vurmayacaktı.

Jerry, kendisinin yasak olduğunu bilmeden, Agno'nun evinde mutlu günler yaşayacaktı. Çünkü Basthi, öteki şeflerin tersine büyücüleri demir bir elle yönetirdi. Şefler, papazları tarafından yönetilirdi. Somo halkı, Basthi'nin de böyle olduğunu sanırdı. Gerçekte işin içyüzünü bilmezlerdi; Basthi, büyücüyle yalnızken neler konuştuklarından haberleri olmazdı.

Büyücülerle birlikteyken, Basthi, halkı etkileri altına almak için yaptıkları sahte büyülerin aslını bildiğini gösterirdi onlara. Halka hükmetmek için birlikte çalışmaları gerektiğini söylerdi. Halkın, tanrılar ve büyücülerin söz sahibi olduklarını bilmesi iyiydi, ama gerçek üstünlüğün kendisinde olduğunu da bilmeliydi büyücüler.

Büyücülerin dalaverelerine kanmazdı. Yasaklarını onlara açıklardı. Kokmuş etin yenmemesini istemişti Agno'dan, çünkü kokmuş etten nefret ederdi. Agno'dan önceki büyücü Nino sözde köpekbalığı tanrısının buyruğu üzerine bu yasağı halka duyurmuştu. Gerçekteyse, bu yasağı, Basthi istemişti.

Tüm büyücülerden daha uzun yaşadığı için, şu anki durumu o ayarlamıştı.

Agno'nun evinde az ışık ve çok gizem vardı. Ama gizemin ne olduğunu bilmezdi Jerry, ona göre gerçekler ve olaylar vardı. Kuru insan kafaları ona göre kurutulmuş timsahtan farklı değildi.

Jerry'ye iyi bakılıyordu. Birkaç ihtiyar kadın, sinek kovucu on iki yaşında bir kız ve efendilerinin gözetiminde büyücülük öğrenen iki delikanlı evde otururlar, Jerry'ye bakarlardı. Canının istediğini yerdi. Agno, ilk lokmasını yedikten

sonra, ikinci olarak Jerry'ye yemek verilirdi. İki genç ve kız yedikten sonra kalanları ihtiyarlar yerdi. Yağmurlu günlerde çalılık köpekleri saçak altına girerken Jerry içerde, kuru yerde dururdu.

Dolaşmakta özgür olan Jerry, Lamayi'nin evine gitmişti. Efendisinin yok oluşundan beri sevdiği tek insandı o. Jerry, kendini hiç göstermezdi, çayın yanındaki yüksek fundalıkların arkasına saklanır, evi gözetler ve koklardı. Lamayi'yi göremediği için, bir süre sonra ziyaretlerini kesti ve büyücüyü efendisi gibi görmeyi kabullendi.

Efendisini sevmezdi. Agno, evini korku yaratarak yönetir, sevgi nedir bilmezdi. Aradan aylar geçti. Jerry'nin sağlam azı dişleri çıktı, boyu uzadı, ağırlığı arttı. Bir köpeğin olabildiği kadar şımarıktı, çünkü Somo'yu etkisi altına aldığını biliyor, canının istediğini yapıyordu. Ona taş ve sopa atmak yasaktı. Agno, ondan nefret ediyordu ama aynı zamanda kendisinden korktuğunu ve kötülük yapmayı göze alamadığını da fark etmişti.

Lagünün kıyılarından suya girmezdi, çünkü Meringe'deki timsah yasağını hep anımsardı. Basthi mülkünde, isteği gibi dolaşabilirdi Jerry. Herkes ona yer, yiyecek verirdi. O tabuydu, dokunulması yasaktı. Canı isteyince küstahlaşırdı, kimse karşı çıkamazdı ona.

Jerry, mutlu yaşıyordu. Sinirleri gergin olmasaydı, şişmanlardı. Ormanların ve onun yasak olduğunu bilmeyen vahşîlerin alışkanlıklarını öğrenerek, Somo'yu tanımaya çalışıyor, dolaşıyordu.

Başından çok olay geçti. Kendisi kadar iri orman fareleriyle dövüştü. Ama biri çok zorlu çıktı; kendini toparlamak içinde yaralarını sekiz gün yaladı. Ördekleri ve evcil hayvanları kovalamaktan büyük zevk duydu.

Somo sınırları ötesinde, çalılık zencilerine rastladı. İnsanlardan çok cinleri andırıyorlardı. Korkakça gezinirlerdi ormanda. Kendisini yakalamak istemelerine karşın, onlarla kavgaya tutuşmadı. Bu adamların, Somo'dakilerden farklı olduğunu ve kendisinin yasaklı olduğunu bilmediklerini anlamıştı.

Basthi, çok yaşlıydı. Derin düşüncelerinin sonunda, insan yaşamının kısa olduğunu, yaşamın sona erdiği yerde yeni bir yaşamın başlayacağı sonucuna varmıştı. Yaşamın amacını bilmeyi çok istiyordu. Yaşamı seviyor, halkı ve büyücüleri etkilemek, onu sevindiriyordu. Ölmekten korkmazdı ama yeniden yaşayıp yaşamayacağını sorardı kendi kendine. Kabilesindeki büyücülerin boş inançlarını küçümser, bu karmaşada tek başına çabalardı.

Artık tüm istekleri sönmek üzereydi. Karıları ve çocukları olmuş, gençliğin çılgınlığını yaşamıştı. Bu mutlulukları tattıktan sonra bıkkınlık gelmişti. Artık zor yiyordu, açlık duymuyordu, yalnızca gerektiği için yiyordu. Düşünceyle yaşıyordu. Halkını yönetirken, onları canlandıracak ve güçlendirecek yasalar bulmayı düşünüyordu.

Ama kabile denen soyut kavramla, insan denen somut kavram arasındaki farkı anlamıştı. İnsanlar, gelip geçici; kabileyse kalıcıydı. Kendi de, er ya da geç gidecekti, pek uzak değildi sonu. Nereye göçecekti? Bunu düşünmek için herke-

si gönderir, büyük evinde, çözümsüz sorunuyla tek başına kalırdı.

Bu kelleleri cimriliğinden biriktirmemişti, yalnızca bilmek istiyordu. Onların bu karanlığa girdikten sonra tanıdığı şeyleri bilmek istiyordu.

Basthi'nin sazdan yapılmış karanlık evindeki kellelerle, dışarda parlayan güneş, rüzgâr bambaşka şeylerdi. Basthi'nin hiç konuşmadığı bir Japon'un kellesi vardı. O doğmadan önce babasının ellerine düşmüştü. Kötü tütsülendiği için eskimişti. Ama incelerken, onun da kendisininki gibi iki gözü, bir burnu, saçlı bir kafası ve iki kulağı vardı; kuşkusuz arzu ve özlemleri de bulunuyordu.

Büyük dedesinden kalan, bir Fransız'a ait başka bir kelle onu çok ilgilendiriyordu. Ama onun, Astrobale ve Boussole adlı iki gemisiyle, Salomon Adaları kıyılarında öldürülen, ünlü denizci Peouse olduğunu bilmiyordu.

Öyküsünü iyi bilmediği bir başka kelle de bir kadınındı. Kimdi bu kadın? Kulaklarında altın ve elmas küpeler vardı.

Sıradan kelleleri, denizcilerin, çalılıktakilerin, Borckman gibi sarhoşların kellerini kayık hangarlarına yolluyordu. Kızıl saçlı, sakallı bir Alman'ın kellesi de ilgisini çekiyordu. Onun, yıldızların uzaydaki yerlerini saptamış olan bir Alman astronomi bilginine ait olduğunu bilmiyordu.

İçlerinde en yenisi ve ihtiyarın kafasını en çok kurcalayanı da Van Horn'un kafasıydı. Jerry, tüm Somo'yu dolaşıp, Basthi'nin evine girdiğinde, kafa dizlerinin üstündeydi. Dikkatle kokladı ve efendisinin ölümcül kalıntılarını tanıyınca acıyla hırladı.

Basthi, Van Horn'un kellesine bakıyor, bir şey farketmiyordu. Bir kaç ay önce, yaşam ve akıl dolu olan bu kelle, güçlü bir bedenin üstündeydi ama Basthi, eski bir tabancayla onun aklını aşmış, bu kafayı, bedenden ayırmıştı.

Ya akla ne olmuştu?

Acaba hâlâ o güçlü ve küstah bedende miydi? Van Horn, uçup gitmiş miydi?

Basthi, kelleyi inceledi, beyaz adamın yazgısının kendisini bekleyen yazgıyla aynı olduğunu söylüyordu. Ölümün karanlık kapısını geçtikten sonra, bu beyazın başına gelenler onun da başına gelecekti.

Efendisini gören Jerry'nin inlemesi Basthi'yi düşlerinden uyandırdı. Köpeğe bakıp, ona da düşüncesinde yer verdi. Bir insan gibi canlıydı. Açlığa, acıya, öfkeye karşı duyarlıydı. İnsanlar gibi yavrularını besliyor, benzerlerini seviyordu. Ölüyordu!

Jerry'nin acısı birden öfkeye dönüştü. Ağzı açık efendisine değil de Basthi'ye saldırdı. Yaşamı boyunca ölümden hiç korkmamış olan ve parmağı koptuğunda, bundan hoşnutluk duyan ihtiyar gülümsedi. Çünkü henüz gelişmemiş olan bu köpeği görünce hayranlık duymuştu. Jerry saldırdıkca ihtiyar itiyor ve genç köpeğin yürekliliğiyle alay ediyordu.

"Bu yaşamın bir parçası" diye düşünüyordu Basthi, köpekten sakınarak. Düşünmeden davranan, öfkeli gençliğin, tutkusunu yatıştırmak için başka bir gence saldıran bir gencin yaşamıydı bu. Van Horn'un ölü kafasında olduğu gibi, bu canlı köpekte de hiçliğin ve varlığın anahtarının gizli olduğunu söylüyordu kendi.

Kendini Jerry'nin saldırılarından korurken, tüm aklını ve bilgisini vereceği bu gençliğe özlem duyuyordu. Sonunda, yorulan Basthi, Jerry'nin kulağının arkasına hızla vurarak bu sahneye son verdi. Hayvan, baygın düştü. Basthi'nin düşgücü olayı yorumladı. Köpeğin öfkesine ne olmuştu? Hızlı bir vuruş yere sermişti onu.

Basthi, Van Horn'unki dışında tüm kelleleri iplere dizdi. Sonra asılı oldukları tavana kaldırdı. Van Horn'un kellesini yere bıraktı, ne olacağını görmek için dışarı, duvar çatlağının başına gitti.

Jerry, kımıldadı, ayağa kalkabilmek için bir dakika kadar çabaladı. Önceleri sarsak ve güçsüzdü. Gözünü çatlağa dayayan Basthi, onun canladığını gördü. Hayvanın, öfkeyle dudakları kıvrıldı ve düşmanını aradı. Sonra efendisinin başını gördü ve yanına gitti. Pembe diliyle yanaklarını, gözkapaklarını yalayarak sevdi.

Jerry, sonsuz bir acı içinde efendisinin karşısına oturdu, uzun uzun sessizce ağladı. Yorulunca, evden çıkıp büyücüye gitti. Orada, yirmi dört saat süren bir uykuya daldı.

O günden sonra Jerry, Basthi'nin evinden korktu. İhtiyar reisin kendisinden korkmuyordu, bu evde efendisinin sonsuza göçüşünü görmüştü.

Jerry, o günden sonra, Basthi'den nefret etti.

Aradan üç ay geçti. Jerry, Agno'nun evinde kalıyor, köyde rahatça dolaşıyordu. Boyu uzamış ve dokunulmaz olduğundan küstahlaşmıştı. Ama efendisi yoktu. Agno sevgisini kazanamamıştı, zaten bunu da denememişti. Ona karşı kin duyuyordu Jerry.

Evdekiler, büyücünün Jerry'den nefret ettiğini bilmiyorlardı, Jerry de bilmiyordu. Ona göre Agno, yalnız biriydi. Ev halkını Agno'nun hizmetçileri sanıyordu, yiyeceklerin Agno'dan geldiğini biliyordu. Jerry dışında herkes, Agno'dan korkardı. Ev, bir korku eviydi, köpeğe karşı sevgi yoktu içinde. On iki yaşındaki kız, Jerry'yi sevmek istemiş ama Agno tarafından azarlanınca bu köpeği sevmekten vazgeçmişti.

Agno, Jerry'yi öldürme tasarısını gerçekleştirmek için musonların geçmesini beklemişti; çünkü Basthi'nin bölgesinde yumurtlama mevsimi güneybatı rüzgârıyla başlardı. Uzun zamandır planı hazırdı, sabırsızlıkla onu uygulayacağı anı bekliyordu.

Salomon Adaları'nın ördeği, kaz yavrularının soyundandı. İri bir güvercinden daha büyükçeydi, evcil ördek yumurtası gibiydi yumurtası. Korku nedir bilmeyen bu hayvan çok aptaldır, büyücülerin yasaklaması olmasa, soyları tükenirdi. Megapod, yumurtasını iki ayak derinliğe gömer, güneş ısısı onları çatlatır. Toprağı eşer, yumurtlar, bir iki adım gerisinden de zencinin biri yumurtaları çıkarır.

Mevsimi geldiğinde Basthi, bu yumurtalarla beslenir, çok ender olarak da yumurtayı kesmiş ördeği yerdi. Bu ayrıcalıklı yemek ancak kendi gibi yüksek düzeydeki birine özgüydü. Gerçekte bu et ötekilerden pek de farklı değildi. Uzun süreden beri tüm etler aynıydı, yemekten zevk almıyordu.

Yine de ördeğin yumurtaları iştahını artıran tek yiyecekti, bu nedenle yasaklatarak, tüm Somo'nun yumurtalarını yiyebiliyordu. Bu yasağı Agno da uygulamak zorundaydı.

Agno da onun gibi ihtiyarlamış, iştahını yitirmişti, gerekli olduğu için yiyordu. Megapod yumurtaları canlı tutuyordu onu. Bu nedenle Basthi'nin yiyeceği olan yumurtaları çalıyordu.

Yumurtlama başlayınca, altı aydır yumurtadan yoksun olan Basthi ve Agno, bolca yemek istiyorlardı. Agno Jerry'yi yasak bölgeye götürdü. Bu yol, bataklığın içinden geçiyordu, hiç esinti olmazdı. Aşmak için de kökten köke atlamak gerekirdi. Bu nedenle Jerry, hiç görmemişti orayı. Agno, onu görünce çok sevindi.

Bataklıktan çıkınca kumluk alana ulaştılar. Burası denizden gelen tuzlarla dolmuştu, bu nedenle güneşin yakıcı sıcağına açıktı. İlkel bir kapı vardı ama onu açıp Jerry'yi sokacağı yerde, eşiğin altından bir tünel açması için hayvanı kışkırttı. Kendi de bir kum yığını kazdı. Bunu yaparken yalnızca köpeğin ayak izlerinin kalmış olmasına özen gösteriyordu.

Jerry, içeri girince, Agno, kapıdan geçip, yumurtaları çıkarması için Jerry'yi kışkırtmak istedi. Yumurta yemek istemeyen Jerry, buna aldırmadı. Agno, sekizini yuttu, ikisini evine götürmek için koltuğunun altına sakladı. Bir köpek yemiş gibi, sekiz yumurtanın kabuğunu iyice parçaladı, Jerry'nin ağız çevresine sarısından bulaştırdı.

Sonra yumurtlamakta olan dişi bir megapoda saldırması için Jerry'yi kışkırttı. Bu aptal hayvanın öldürmeye alışınca, hep öldürmek isteyeceğini biliyordu. Basthi'ye olanı anlatmak için bataklıktan ayrıldı. Köpek yasaklı olduğundan onun bir başka yasaklıya saldırmasına engel olamazdı, çünkü hangi yasaklının daha büyük olduğunu bilmiyordu.

Basthi de altı aydır Megapod yumurtası yememişti ve yemeyi de çok istiyordu. Aceleyle bataklığa giderken Agno'yu geçti. Açıklığa varınca, Jerry'yi görüp şaşırdı; ağzı kanlıydı, döndüncü megapodu öldürüyordu. Gözlerinin çevresinde Agno'nun sürmüş olduğu yumurta sarıları vardı. Yarım yıldır sabırsızlanan Basthi, boşuna yumurta aradı. Jerry, kanlı ağzıyla kuyruğunu sallıyor, teşekkür bekliyordu.

Basthi, yalnız olduğunda yaptığı gibi öfkelendi hemen. Büyük büyücü yanındayken, böyle şeyler için öfkelenmezdi. Büyük adamlar, umursamazlık maskesi altında duygularına gem vurmayı bilirler. Agno pek az tutabilirdi kendini. Basthi, onu görünce küçümser gibi baktı.

Sonra Jerry'ye gülümsedi, şaka ediyormuş gibiydi. Büyücünün bakışları beğenmezlik doluydu.

"En büyük yasak hangisi?" diye sordu Agno.

"Megapod tabii."

"Ya köpek?" diye sordu Agno.

"Cezasını çekmeli."

Düşünmek için durdu. Jerry, yumurta bulabileceği yerleri kazıyordu. Agno, engel olmak istedi ama Basthi araya girdi.

"Bırak," dedi. "Köpek kendini ele versin."

Jerry iki yumurta buldu, kırıp yaladı içindekileri.

"Köpek şöleni ne zamandı?" diye sordu Basthi.

"Yarın, köpekler gelmeye başladı. Elli kadar olacak."

"Elli bir." dedi Basthi.

"Neden şimdi değil?" diye sordu şef.

"Bataklıktan taşımak gerekir. Kendisi gitsin, kayık hangarının önüne varınca ayakları bağlanır."

Jerry, iki adamın arkasından sevinçle bataklığı geçti ve hangara yaklaştı. bir sürü köpek acıyla bağırışıyordu. Birden tasalandı, daha önce hiç böyle olmamıştı. Koklamak için burnunu uzattığında Basthi, boynundan yakaladı, Agno da ayaklarını bağlamaya başladı.

Jerry, hiçbir korku belirtisi göstermedi. Yalnızca homurdandı ve ısırmaya yeltendi. Ama derisinden asılı bir köpek, akıllı ve iki elini kullanmasını bilen insanlara karşı bir şey yapamazdı zaten.

Ön ve arka ayakları, önce ayrı ayrı daha sonra birlikte bağlandı, kendisi gibi bağlı yirmi kadar köpeğin arasına atıldı. Vakit öğleden sonraydı, içlerinden bazıları sabahtan beri yakıcı güneşin altındaydı. Acı ve susuzluktan yanıp kavrulmuşlardı, inliyorlardı.

Bundan sonraki otuz saat, Jerry için çok güç oldu. Yasağın kalktığı çabucak yayıldı ve zenciler bundan yararlandılar. Gece oluncaya dek, çevresine toplanıp onunla alay ettiler.

Tüm yapabildiği, öfkeyle hırlamaktı, çünkü öteki köpekler gibi acıdan inlemek istemiyordu. Artık bir yaşındaydı, son altı ayda başına gelenler onu olgunlaştırmıştı.

Cellâtları onu kızdırmak için ellerinden geleni yapıyorlardı. Getirdikleri köpeği ona karşı kışkırtıyorlardı. Kendisine güvertede saldırmış bile olsa, vahşî köpek Jerry gibi hareketsiz bir düşmana saldırmak istemiyordu. Jerry'nin bir ayağı kırık olsaydı ona saldırabilirdi, ama bu tür hareketsizlik başka şeydi.

Kayık hangarının önündeki mezbaha korkunç bir yerdi. Arasıra sımsıkı bağlı bir köpek yığına atılıyordu. Hırıltılar işitiliyordu, özellikle sabahtan beri orada bulunan köpeklerin iniltileri çoğalmıştı. Bu konser gece boyu sürdü. Sabahleyin köpekler susuzluktan yanıp tutuşuyorlardı. Güneş, onları kudurttu. İşkenceciler, Jerry'nin başına toplanıp onu aşağılamayı sürdürdüler.

Jerry, hiç inlememişti ama susuzluğun etkisiyle ağzı kurumuştu.

O anda, Jerry'nin cellâtlarından biri işkenceye başladı. Gece boyu yatmış olduğu delikten dışarı sürükledi, yüzükoyun çevirip bir asmakabağı dolusu su döktü, Jerry, büyük bir açlıkla yalamaya koyuldu ki, çocuğun daha önce suyun içine acı biber ezmiş olduğunu farketmedi. Çevredekiler gülmeye başladı. Jerry biberin acısıyla yanmaya başladı.

Sonra Nalusu geldi. Bu kör bir ihtiyardı. Boşta kalan elinde ayakları bağlı bir domuz vardı.

"Beyaz efendisinin köpeği yenecekmiş, köpek nerde? Bana gösterin."

Adam, Jerry'yi elleriyle yoklamaya başlarken, Agno yaklaştı. Jerry, hırlamadı ve ısırmaya yeltenmedi, kör adamın elleri dişlerinin yakınındaydı ama dokunuşunda hiçbir düşmanlık yoktu. Nalusu domuzu yokladı, ikisi arasında bir karşılaştırma yapar gibiydi,

Sonunda şöyle dedi:

"Domuzla köpek aynı boyda ama domuzun eti daha çok. Domuzu siz alın, köpeği bana verin."

"Olmaz" dedi Agno, "beyaz adamın köpeği yasağa karşı geldi. Domuza karşılık başka bir köpek al."

"Ben beyaz efendinin köpeğini istiyorum," diye üsteledi Nalusu. "Başkasını almam."

Bu sırada Basthi gelip dinledi.

"Köpeği al, Nalusu." dedi. "Domuz çok semiz, onu ben yiyeceğim."

"Ama o yasağı çiğnedi, yenmesi gerek diye karşı çıktı Agno."

Bu sözler üzerine Basthi'nin zihninde bir kuşku belirdi.

"Elbette," diye belirtti Basthi. "Ben domuzu yiyeceğim. Onu pişirsinler,"

"Yasaklık yasasını anımsatıyorum. Suçlu cezasını ölerek ödemeli."

"O, başka bir yasa," dedi alayla Basthi. "Somo'nun duvarları kadar eski, bir yaşam bir yaşamla bedeli ödeyebilir."

"Ama bu kural, insanlar için geçerlidir yalnızca," diye belirtti Agno.

"Yasayı bilirim," dedi Basthi. "Bu yasayı Somo koydu. Bir hayvanın yerine başka bir hayvanın geçemeyeceğini gerektirmez."

"Böyle bir şey yapılmadı" dedi Agno, bir çıkış yolu arayarak,

"Elbette." diye karşılık verdi, ihtiyar reis. "Şimdiye dek hiç kimse bir köpek karşılığında domuz verme çılgınlığında bulunmadı. Tazecik bir domuz... Bu köpeği al Nalasu, şimdi."

Büyücü hiç hoşnut değildi.

"Basthi, bu köpek, güç kaynağı. Onu öldürt, ateşte parçalara ayırdıktan sonra, güç kazanması için herkese tattır etinden. Köpekten çok yüreklilik gerek Somolulara,"

Basthi, Jerry'ye karşı öfke duymuyordu. Bilmediği bir yasağı çiğneyen bir köpeği cezalandırmayacak kadar felsefeyle uğraşmıştı. Köpekler, yasağı çiğnedikleri için öldürülmüştü, buna izin vermişti, çünkü bu hayvanlar onu hiç ilgilendirmemişti ve onların ölümüyle yasak güçlenecekti.

Jerry, ilgisini çekiyordu. Van Horn'un kafası yüzünden kendisine saldırdığından beri, bu olay üzerinde düşünüyordu. Jerry'nin yürekliliğini de beğenmişti, açıklayamadığı bir şey, onun sopalarla öldürülmesini engelliyordu. Güzelliği ve Jerry'nin parlaklığı çok hoşuna gidiyordu. Bakmaya doyamıyordu ona.

Basthi'nin düşüncesini başka bir şey daha çok etkiledi. Büyücünün, bir köpeğin ölümüyle neden bu kadar ilgilendiğini soruyordu kendi kendine. Neden bu köpek? Belki de ilk gün, onu yemesini engellediği içindi, böylece Agno öç alacaktı. Gerçek buysa, Basthi böyle bir şeye izin vermezdi. Durum ne olursa olsun, Somo'da son sözün kendisine ait olduğunu göstermeliydi. Düşüncesini açıkladı:

"Uzun süre yaşadım ve çok domuz yedim. Bunun için, benim de domuz gibi olduğumu kim söyleyebilir?"

Çevresine bir göz attı, kimse konuşmadı. Bazıları alay etti. Agno, kendini aşağılanmış hissediyordu.

"Çok balık yedim ama derimde pul çıkmadı, solungaçlar, yüzgeçler de çıkmadı. Bu köpeği al Nalusu, sen de domu-

zu benim eve götür! Agno, kayık hangarındakilerin zamanında yemek yiyebilmesi için köpekleri öldürt."

Geri dönmeden önce İngilizce olarak: "Sana çok öfkelenmek!" diye ekledi.

Kör adam, bastonuyla yürürken, diğer eliyle Jerry'yi baş aşağı tutuyordu. O anda havlamalar yükseldi, çünkü kesim başlamıştı.

Yaşlı adam, Jerry'yi evine götüren Lamayi gibi yapmadı. Akan çayın başında durup, köpeğe su içirdi. Jerry, suyun hoş serinliğine bıraktı kendini. Bilinç altında, ne Agno, ne Basthi ne de Lamayi'nin olmadığını, bu zencinin de Somo'nun en iyi adamı olduğunu farketti.

Susuzluğu dinince, efendisine yapmış olduğu gibi elini yalayarak Nalasu'ya teşekkür etti. İhtiyar, güldü, Jerry'nin vücudunu suya soktu, kurumuş derisini yıkadı, bir süre böyle bıraktı.

Nalasu'nun evi uzaktaydı ve ihtiyar adam, ayakları bağlı olan Jerry'yi taşıyordu. Ama bu kez, onu kucağına almış, göğsünde sıkıyordu. Köpeği sevmek istiyordu. Uzun yıllar karanlıkta yaşayan Nalasu, çok düşünmüştü. Dünyayı, görenlerden daha iyi tanıyordu. Kendisine bir köpek gerekliydi; çalılık köpeklerini çok denemişti ama onlar kaçıvermişlerdi. Nalasu, beyaz efendinin köpeğinin bir nankör olmadığını işitmişti. Hiç korkmazdı o, Somo'daki köpeklerin en akıllısıydı.

Lamayi'nin buluşu, Jerry'yi bir sopayla bağlaması çevreye yayıldığından, Nalasu'nun evinde de böyle bağlandı. Yine de farklılık vardı; kör adam, Jerry'nin başına diz çöküp onu

severken hiç sabırsızlık göstermiyordu. Böylece Jerry, efendisine alıştı. Onu kesilecek köpeklerin arasına atan büyücünün davranışından sonra Jerry, Agno'nun kendi üzerindeki tüm haklarını yitirdiğini anlamıştı. Küçüklüğünden beri bir efendiye alışkın olan Jerry, bir yenisine sahip olmayı istiyordu.

Bağlı olduğu sopadan çözülünce Jerry sevinçle Nalasu'nun evinde kaldı. İhtiyar adam onun kaçmayacağına inanınca, Jerry'yi eğitti.

İlk önce, Jerry, yeni adı olan Bao adını öğrendi. Nalasu, adını çok yavaş söylüyordu. Jerry'nin işitme gücü arttı. Bu güç iyice çoğaldı. Nalasu'nun yanında saatlerce durup, en küçük sese kulak kabartıyordu. Sonra cangılın gürültülerini seçip, bunu havlayarak Nalasu'ya haber vermesini öğrendi. Jerry, nedenini bilmediği sesler karşısında yavaşça havlıyordu. Tersine kaçan şeylerden kuşkulandığında da hızlı havlıyordu.

Jerry, her şeyi efendisi istediği için yapıyordu. Tüm bunları öğretmek için Nalasu'ya çok zaman ve sabır gerekti. Söz dağarcığını zenginleştirmişti. İkisi de uzaktan anlaşabiliyorlardı.

Nalasu, tuhaf bir adamdı. Köyün öte ucundaki bir saz kulübede tek başına otururdu. Evi yerleşim yerine çok uzaktı, cangılın ortasındaki bir açıklıktaydı, Çevre, yüksek bitkilerle kaplıydı. Nalasu, kimseyi kabul etmezdi evine, karısı ölmüştü ve evli olmayan üç kızı çalılık zencilerince yenmişlerdi.

Kör olmasına karşın becerikliydi. Kimseden bir şey istemez, gereksinimini karşılardı. Evinin çevresinde patates ve sebze ekiliydi. Bir açıklıkta, muz ve hindistancevizi ağaçları vardı. Meyve ve sebzelerini köyde, et balık ve tütünle değişirdi.

Boş zamanlarında ok ve yay yapardı. Yaptıklarını kolayca satardı. Çok ender olarak da ok atışı yapardı. Sesin geldiği yöne nişan alır, oku atardı.

Başka bir özelliği de, günde üç saatten fazla uyumamasıydı. Gündüz uyurdu ve evde uyumazdı. Yandaki cangılın en sık yerinde bir yuvası vardı. Oraya asla aynı yerden girmezdi. O uyurken de Jerry, nöbet tutardı.

Adamın bu önlemleri alması için güçlü nedenleri vardı. Büyük oğlu, bir kavga sırasında, Anno ailesinin altı oğlundan birini öldürmüştü. Soıno yasasına göre, ailenin, Nalasu ailesinden birinden öç almaya hakkı vardı. Ama üç kızının ölümüyle aile yıkılmıştı. Kana kan gerektiğinden ve Nalasu da ailenin tek kalan bireyi olduğundan, Anno'ların, Nalasu ölmeden rahat yüzü görmeyeceklerini bilmeyen yoktu.

Nalasu savaşçı olarak çok ünlüydü. Anno'lar, iki kez öç almayı denemişlerdi. İlki, Nalasu kör olmadan izleyip vurmuştu, böylece iki olmuştu öç alınacak. Sonra öç alınacak can sayısı beşe çıkmıştı. Karşılarındaysa yalnızca kör bir adam vardı.

Zehirli oktan korkan Anno'lar, bir daha saldırıya kalkışmadılar ama öc alma ateşiyle için için yanıyor, Nalasu'nun başının evin tavanını süsleyeceği mutlu günü bekliyorlar ancak ona saldırmaya korkuyorlardı.

Altı ay sonra Jerry'nin ağırlığı, boyu ve gücü artmıştı. Körün yanında geçen yarım yıl, ikisi için de güzel geçmişti. Huzur içinde yaşıyorlardı.

Jerry'ye verilen bu güçlü eğitim beynini geliştirdi, yeteneklerini artırdı. Dünyada hiçbir köpek, sesini onun gibi kullanamazdı. Söz dağarcığı olağanüstüydü. Konuştukları konular kısıtlı olmasına karşın, efendisiyle saatlerce söyleştiği söylenebilirdi.

Bütün güzelliklere karşın, Nalasu'ya kendini tam olarak mutlu hissetmediğini anlatması olanaksızdı. Nalasu, zenci bir tanrıydı, beyaz değildi. Üstelik Jerry, Lamayi ve Nalasu dışındaki zencilerden nefret ediyordu. Onları gerçekten sevmiyordu.

Yaşlı adam, Jerry'nin kalbini kazanmak için boşuna çabalıyordu, geçmişin anılarına karşı savaşması olanaksızdı. Nalasu'ya göre Jerry, yalnızca efendisi Van Horn uğruna ölesiye savaşırdı.

Anno'lardan birinin buluşunu uygulamaya koyduğu gün geldi. Nalasu'nun düşmanlarından üçünü öldürmek için kullanmış olduğu zehirli oklara karşı ayak tabanını koruyan bir tür kalın örgüydü bu. Gecenin karanlığından yararlanan on kadar tüfekti Anno, Nalusu'nun uyuduğu açıklığına indiler. Nalasu'nun dizleri arasında uyuklayan Jerry, Nalasu'ya ilk uyarıyı yaptı. Adam, dikkat kesildi ama bir ses duymayınca Jerry'ye yavaş olmasını söyledi. Jerry, ona çok adamın yaklaşmakta olduğunu anlatmaya çalıştı.

Nalasu kımıldamadan, altmış metre ötedeki adamın gürültüsünü duyuncaya dek bekledi. Yayını gerdi ve okunu attı, bir inleme, okun hedefine ulaştığını gösteriyordu.

Yaptığı hareketle, Jerry'nin okun peşinden gitmesini engelledi, ikinci yayını hazırladı.

On beş dakika bekledi. Tutkuyla titreyen Jerry'ye susması için işaret ediyordu. Çünkü Jerry de, Nalasu gibi, ölümün çevrede kol gezdiğini sezmişti. Yeniden bir gürültü duydu, bu kez ses daha yakından geliyordu. Ancak ok yerine ulaşmadı, bir ağacın gövdesine çarpmıştı. O sırada karışık sesler duyuldu. Nalasu, Jerry'ye oku getirmesini söyledi, Köpek Nalasu bile duymadan, oku getirdi.

Kör adam ve köpek şafağa dek, silahlı on iki adama karşı başarıyla savaştı. Anno'lar, değerli barutlarından büyük bir bölümünü kullandılar, görünmeyen hayaletlere karşı savaşır gibiydiler. Çevrede dolanıp durmasına karşın, Jerry'yi hiç görmediler. Bir süre sonra, içlerinden biri el yordamıyla, hedefe varmayan okunu ararken Jerry'nin sırtına dokununca, Jerry, onu ısırdı, adam bir çığlık attı. Yay ipinin çıkardığı sese doğru ateş etmeyi denediler ama Nalasu, bulunduğu yeri değiştiriyordu. Jerry'nin bulunduğu yere de ateş ediyorlardı.

Güneş doğunca, Anno'lar gittiler, eve dönen Nalasu'nun daha seksen oku vardı. Saldırının sonucunda biri ölmüş, bazıları da yaralanmıştı. Nalasu, yaptıkları için Jerry'yi okşayıp şımarttı, sonra köpekle birlikte olanı biteni anlatmaya gitti.

Bir sabah, Langa-Langa Adalarından gelen büyük bir savaş gemisini haber vermek için, Malayta kıyılarındaki tüm tepelerden dumanlar yükseldi. Haber, ortalığa yayıldı, gemi Somo'ya gidiyordu.

Nalasu, yükselen dumanı göremiyordu, evi çok uzaktaydı, bu nedenle kimse haber vermedi. Kadınların tiz seslerine karışan çocuk ağlamalarını ve gürültüleri duyduğu zaman,

olağanüstü bir durum olduğunu anladı. Bu gürültünün arasında korku ve paniği sezdi ve yerlilerin ıssız dağlara çekildiğini anladı. Ama bu kargaşanın nedenini bilmiyordu.

Jerry'yi çağırıp hindistancevizi ağacına gitmesini istedi. Ağaca çıkan Jerry tüm Somo'nun kaçtığını gördü. Yiyecek çıkınları yüklü erkekler, kadınlar, çocuklar, önünden geçip gidiyordu. Korkuya kapılmış olan köyün köpekleri de kaçıyorlardı. Panikten etkilenen Jerry, az daha korkak sürüsüne katılacaktı.

Nalasu'nun yanına vardığında raporunu verdi. Kaçanların beşten fazla olduğunu anlatması gerekiyordu.

Türlü havlamalarla açıkladı ve Nalasu anladı.

Sonra, Nalasu pek çok isim saydı. Jerry, pek çoğu için olumlu karşılık verdi. Bazı adlarda hiçbir hareket yapmadı, tanımadığını belirtmek istiyordu.

Bir tehlike sezen Nalasu, bunun beklenen öç alıcı savaş gemisi olduğunu anladı. Altmış yıllık yaşantısında bir köyün bombardıman edildiğini görmemişti. Top ateşine tutulan köylerden söz edildiğini işitmişti, ama bu konuda bir fikri yoktu, bu kurşunların tüfek kurşunlarından çok daha büyük olabileceklerini düşünüyordu.

Ölmeden önce, bombardımanın ne olduğunu öğrenmeliydi. Arangi'nin ve iki beyaz adamın ölüsünün öcünü alacak bir savaş gemisinin gelmesini bekleyen Basthi, halkına dağlara kaçmalarını buyurmuştu. Göçenlerin sonuncuları ağır ağır geçiyorlardı. Jerry'yi, seksen okunu ve yayını göğsüne bastıran Nalasu, sağır edici bir gürültüyle sarsıldığında, peşlerine takılmak üzereydi.

Nalasu birden oturdu. Top sesi umduğundan korkunçtu. Bu gürültü, güçlü bir tanrının doğayı sarsan gürültüleri gibiydi.

Kapısının önüne oturdu, başını dizlerine dek eğdi ve kollarıyla kendini korudu. Hiç top sesi işitmemiş olan Jerry, bunu bir doğa felaketi sandı ve dişlerini göstererek hırladı.

Gülle az ötede patladığında Nalasu daha da büzüldü, Jerry hırlamaya başladı. Her atışta böyle yapıyordu çünkü gürültü yapmazlarsa gülleler cangılın daha yakınına düşüyordu. Nalasu, tanıdığı tehlikeler içinde uzun süre yaşadıktan sonra, beyaz adamların yarattığı bilinmeyen buluşun korkusuyla alçakça ölecekti. Bombardıman yaklaştıkça kendine olan güvenini yitiriyordu. Sonunda korkusu öylesine büyüdü ki, kendini sıkmaktan başka bir şey yapamıyordu. Çılgınca eve koşmaya başladı, kwapının kasasına çarptı ve Jerry yetişemeden önce başına bir gülle yiyince yere yığılıp kaldı.

Gülle patladığı an Jerry, kapıya ulaştı. Ev ve Nalasu parçalanmıştı. Jerry, yirmi adım öteye fırladı ve bayıldı. Beş dakika sonra, ayılıp ayağa kalktı.

Ciğerleri, boğucu bir dumanla dolmuştu. Yuvarlanarak aksırmaya başladı. Ona hiç mermi değmemişti ve organlarının sağlam olması nedeniyle patlamanın sarsıntısı onu öldürmemişti.

Beş dakika sonra kendine gelebildi. Acısı azalmıştı. Çevredeki herkes de yok olmuş gibiydi. Yaşam uzak çalılığa ve yüksek dağlara çekilmişti. Jerry kendisini besleyip gerçek bir sevgi gösteren efendisine son ana dek hizmet etmişti. Ama artık efendi yoktu.

Jerry geri çekildi. Bir gülle çalılığı aydınlattığında, hırladı, sonra aldırmadı. Kaçacağı yerde, dingin adımlarla patikayı izledi. Büyük düzlüğe varınca kimseyi göremedi. Sabah akşam koşup durduğu ve biraz önce insanla dolu olan bu yolun ıssızlığı onu etkiledi, kabilenin gittiği yöne doğru yürümeye başladı.

Yolu koklayarak kaçışın evrelerini öğrendi. Birinde, gülle isabet etmiş bir grup zenciyle karşılaştı. Jerry'ye göre, kaçanlar, önce iki kola ayrılmış, daha sonra birleşmişlerdi. Jerry, yol boyunca yürürken, bombardıman kesildi ve yerini karaya çıkıp önüne gelen domuzları öldüren adamların tüfek seslerine bıraktı. Düşürülen hindistancevizi ağaçlarını ve kesilen dalların sesini duyamadı.

O anda Jerry'nin gözünün önünden bir görüntü geçti. Jerry, neden yaptığını bilmeden, yemek için, yumurta yerine kremalı püreyi seçti.

En kolayını yapacağı yerde, Jerry, aklına uyarak en zorunu ve en az doğal olanını seçti. Kaçış yolundan ayırılıp kuzeye, bilmediği bir ülkeye giden yola saptı.

Nalasu ölmemiş olsaydı, burada kalırdı. Ama içgüdüsüne uydu. Nalasu öldüğü için gidiyordu, bombardımanın dehşetini unutmuştu, önündeki şimdiki zamandı. En küçük sese kulak kabarttı; gözleriyle gürültünün kaynağını araştırarak çalılık insanlarının açtığı alanları dolaştı.

Jerry, bir daha Somo'ya dönmedi. Ama Basthi aynı gün, kabilesiyle birlikte, hasara bakmak ve beyazlarla alay etmek için döndü. Birkaç ev yıkılmış, birkaç ağaç devrilmişti. Öldü-

rülen domuzların saklanmasının güç olacağını bildiği için, büyük bir şölen hazırlattı.

Bir gülle, deniz kıyısındaki duvarda bir delik açmıştı. Geçit yapmak için bu deliği büyüttü ve yeni bir kayık hangarı yapılmasını buyurdu. Tek terslik, Nalasu'nun ölümü ve Jerry'nin kayboluşuydu.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Jerry, bir hafta çalılıkta dolaştı. Bir domuz yavrusuna rastlamasaydı, yiyecek bulmakta güçlük çekecekti. Bu onun ilk av serüveniydi, içgüdüsü onu, avını yakalayıncaya dek yakınlarda kalmaya zorladı.

Başka yiyecek bulamadan, çevrede boşuna dolandıysa da domuzun kalıntılarının yakınından da ayrılmadı. Özgürlük mutlu etmiyordu onu çünkü çok uygarlaşmış, evcilleşmişti. Ataları, özgürlüklerinden sıyrılalı yüzyıllar geçmişti. İnsanlardan uzak yaşayamazdı.

Uzun zamandır beyaz tanrı görmemişti; şimdiyse kara bir tanrı bile istiyordu, dayanaksız yaşayamazdı. Beyaz tanrılar yok olmuşlardı. Domuzunu bitirince, tanrısız kalmaktansa kara tanrıları yeğleyerek denize doğru koştu. Nedenini bilmeden böyle yaptı. Çünkü denizin çevresinde yaşamıştı hep.

Sonunda deniz kıyısına ulaştı. Sazdan yapılmış ev kalıntıları, daha önceleri insanların yaşadığını gösteriyordu. Çatıların arasında, altı adım yüksekliğinde ağaçlar bitmişti. Direklere sarmaşıklar dolanmıştı, Muz ağaçları, ekmek ağaçları, düşmüş oldukları yerde çürüyordu. Öteye beriye insan kemikleri saçılmıştı Jerry, onları kokladı. İçlerinden hiç kafatası yoktu; çünkü onlar büyücü evlerini süslüyordu...

Tuzlu havayı kokluyordu. Bataklığın kokusunu özlemle içine çekti. Sonra bir insan kokusu geldi burnuna. Ayak izi bir zenciye aitti ama çok tazeydi. Yirmi metre kadar gidince, bir beyazın varlığını belirten koku belirginleşti.

Jerry bir deli gibi sağa sola koşuyor, kokluyordu. Görünmeyen biriyle saklambaç oynuyor gibiydi.

Pek çok kişinin ayak izlerini görmüştü. Birçok zenciyle bir beyaz adam geçmişti buradan.

Bir şey tuhafına gitmişti, ne bir beyaza ne de bir zenciye ait olmayan bir koku vardı. Jerry'nin yeterli bilgisi olsaydı, kumun üzerindeki izin bir adamınkinden küçük ve zenci kadının izinden farklı olduğunu anlardı. Pudra kokusunu bilmemiş olması da işini güçleştiriyordu.

Kendisine yabancı gelen bu giz, onu pek uğraştırmadı. Beyaz bir adamın ayak izlerini koklamıştı ve öteki izlerin ara-

sından kumsala dek yalnızca birini izledi. Bir sandalın kıyıya yanaşıp, insanların karaya çıktığı yerde, izler tazeydi. Sonra omuzlarına dek suya girip izlerin kaybolduğu yere baktı.

Yarım saat önce gelseydi, motorlu bir kayık görecekti. Şimdi gördüğü başka bir Arangi idi, beyaz ve uzundu; direkleri vardı, denizin yüzünde salınıyordu. Üç direği vardı. Bildiği tek yüzer dünya Arangi'ydi, buda gözüne Arangi gibi görünüyordu. Sevgili efendisi içindeydi kuşkusuz. Jerry, bilinçsizce atılıp denize girdi. Bir çılgınlık yapıyordu. Çünkü en büyük yasağı çiğnemiş oluyordu. İnsanları yiyen, suda bulunan "timsah" sözcüğünü unutmuştu.

Bu yasağı daha fazla çiğneyemezdi.

Jerry'nin düşündüğü tek şey efendisine gitmekte olduğuydu. Ayakları suya değmeden önce, yasağı çiğnemiş olmanın gerilimini duymuştu. Ama artık efendisini bulmaktan başka bir şey düşünemez olmuştu.

Hiç alışkın olmamasına karşın, var gücüyle yüzüyor, bir mil ötedeki bu beyaz yatta efendisini bulacağını umuyordu. Uzun şezlonglarına uzanmış bir kadınla bir erkek Jerry'yi çok sinirli yapan tasayla karışık bir aşk şarkısı dinliyorlardı. Kadın gördü onu.

"Denize bir kayık indirin, kocacığım," diye buyurdu. "Küçük bir köpek geliyor."

"Köpekler boğulmaz," diye karşılık verdi adam. "Hem bu çok iyi yüzüyor. Bir köpeğin ne işi var burada?"

Dürbünü gözlerine götürüp baktı.

"Beyaz birinin köpeğine benziyor!..."

Jerry gözlerini yata dikmiş ilerlerken, birden tehlike duygusuna kapıldı. Yasak! Ona doğru ilerleyen bir şey, bildiği kütüğe pek benzemiyordu ama öldürücü bir şeydi. Su yüzünde hareket eden bir bölümünü gördü yalnızca. Homurtuya karşılık verdiği şey ön ayaklarını tutup onu çevirdi. Timsah değil bir köpekbalığıydı bu. Az önce, yaşlı bir deniz kaplumbağasını yutmuştu. Bu yüzden ağır hareket ediyordu.

Jerry canavarın çevresinde dolandığını seziyordu. Ona arkadan yaklaşınca, sırt yüzgecini göremedi. Yattan yansıyan ışıkları, bir dalış sesi duydu. Tayfaların "Bay Harley Kennan!" ve kadının "Kocam" diye seslendiği bu adamın, kendisini bir köpekbalığının dişlerinden kurtaran, Ariel adlı üç direkli yatın sahibi olduğunu bilmiyordu.

Jerry'nin yazgısında Harley Kennan'ı tanıyacağı yazılıydı. Bir iple, Ariel'in güvertesine çekildi. İrlanda av köpeğinin boyun derisinden tutan o oldu. Jerry, küpeştede sıralanmış yüzlere bakarken onu görmedi bile.

Güverteye bırakılınca, kendisini kurtarana teşekkür etmekte gecikmedi. Silkelenerek, efendisinin önüne geldi. Kadınla erkek güldüler.

"Onu kurtardık diye çok sevindi," dedi Bayan Kennan.

"Hayır, delirdi sanırım. Bitkin düşene dek hoplar belki de."

Gerçekten de Jerry, rastladığı her iki ayaklıya dostça bakarak sağa sola koşuşturuyordu. Düşünebilseydi, böyle çok beyaz tanrıyla karşılaştığına şaşıp kalırdı. Otuz kişi vardılar, ne beyaz ne de kara oldukları anlaşılmayanlar dışında davranışlarından tanrı oldukları belliydi. Ama Van Horn yoktu.

İlk kez gördüğü makine dairesini, mutfakları boş yere kokladı, hiçbir köşede efendisinin kokusunu bulumadı.

Acı acı mızıldanarak hoşnutsuzluğunu belirtti. Kaptan olduğu anlaşılan bir beyaz tanrı seslenince Jerry kulaklarını indirdi, kuyruğunu salladı ve ilerledi. Beyaz kadının, bilmediği bir dilde konuşan sesini işittiğinde, beyaz tanrının eli, başını okşuyordu. Sözcükleri anlamamasına karşın, bir buyruk verildiğini sezdi, beyaz tanrının okşayan eli durdu. Adam, sertleşip Jerry'ye parmağıyla güverteyi gösterdi ve kadına doğru gitmesini istediğini sezdi Jerry.

"Onu bana gönderin kaptan Winters."

Jerry, döndü; görünüşünün tuhaflığı kendisini engellemeseydi, bu kadına başını severek uzatırdı. Ona doğru ilerlerken durdu ve dişlerini göstererek uzaklaştı. Kadın olarak şimdiye dek yalnızca zenci kadınları görmüştü. Rüzgârda bir yelken gibi şişen bu eteklik, sallanıp duruyordu.

"Ne gülünç köpek?" dedi kadın. "Seni ısırmam yavrum!..."

Kocasının sert eli onu kendine çekti. Jerry, beyaz tanrının elini yalarken sonsuz bir zevk duydu. Sonra, Harley Kennan, karısına döndürdü onu. Jerry, söz dinleyerek, kulaklarını indirip ilerledi ama kadın ona dokunmadan önce rüzgar eteklerini şişirdi ve Jerry hırlayarak geriye attı kendini.

"Onu korkutan giysin, Villa," dedi kocası. "Belki de böyle bir eteklik görmemiştir."

"Bu serüvenci tam bir İrlanda av köpeği," dedi kadın. "Bundan kuşkum yok. Buralarda yaşayan kelle avcıları, soylu köpek yetiştirmiyorlar ya."

"Etekliğinden korkuyor," diye yineledi Harley. "Sana yaklaşmak istedi ama eteklik uzaklaştırdı onu. Topla eteklerini."

Villa, söyleneni yaptı. Jerry, yaklaşıp okşamalara bıraktı kendini. Kadının ayakkabılarını ve çoraplarını kokladı, kıyıdaki kokuyu almıştı.

"Kuşkusuz," dedi Harley, "Beyazların yanında doğmuş. Başından neler geçti kim bilir? Anlatabilse şaşıp kalırdık. Yaşamı boyunca, yalnızca zencileri tanımadığına inan. Gidip Johnny'yi görelim."

Johnny, Tulagi'deki Salomon İngiliz Adaları Komiserliği'nden, yolculuğun bu bölümünde Kennan'a yardım etmesi için kaptan olarak getirilmişti. Yaklaşınca Jerry durumunu değiştirdi. Villa Kennan'ın okşayan elinin altındaki vücudu sertleşti, kadından ayrılıp küstah bir şekilde zenciye yaklaştı. Kulakları dikleşmişti. Kendini tutup incelemesini bitirdikten sonra bayan Kennan'ın yanına döndü.

"Evet," dedi kocası, böbürlenerek. "Renk ayrımını biliyor. Bu bir beyaz adamın köpeği!"

Johnny söze karıştı:

"Ben var tanımak bu köpeği. Tanımak ana ve baba. Büyük efendi Bay Haggin, onun ana-baba..."

Harley Kennan:

"Elbette!" diye haykırdı. "Komiser bana öyküyü anlattı. Somoluların ele geçirdiği Arangi, Meringe plântasyonundan geliyordu. Johnny köpeği tanıdı. Ama çok oluyor. O zamanlar bir yavruydu. Beyaz birinin köpeği bu!"

"Buldun," diye şaka yaptı karısı. "Köpekte işareti var bunun."

Harley, Jerry'yi inceledi.

"Apaçık görünüyor," diye üsteledi.

İnceleme sonunda, Kennan başını salladı.

"Bu, Arangi'den kalan tek canlı," dedi Bayan Kennan. Hizmetkârınızım, beni Perouse'ye götürmek size kalıyor. Bu adaların çevrelerinde, bir yerlerde olmalı."

Üç direkli tekne, dünya gezisi için kiralanmıştı. Jerry gemiye bindiğinde, San Francisco'dan ayrılalı bir yıl olmuştu. Teknedeki tek zenci, Johnny idi, tüm ötekiler beyaz tanrılardı.

Her yerde onlar vardı. Bir ayrıcalık vardı. Jerry bu ayırımı hemen anladı. Çalışan ve gemiyi çalıştıranlar, kaptandan ve beyaz giysili iki subaydan daha alt düzeydeydi.

Harley ve Villa Kennan, Jerry'ye hiç yiyecek vermedi ama Jerry onları efendisi olarak seçti, onlara hizmet etti. Yemeğini Japon hizmetçi hazırlıyordu. Tüm köpekler gibi Jerry de yiyeceğini verenle sahibini ayırt etmeyi biliyordu. Demek ki, yalnızca kendine değil, tüm gemidekilere yiyecek veren Harley ve karısıydı.

Yaşamınca Bay Haggin'e, Van Horn'a, Basthi'ye alıştığı gibi buna da alışmıştı Jerry. Ariel'de de efendilerinin yasağıyla korundu Jerry. Yemeğini yalnızca Japon Den Sano'dan alacaktı. Gemideki öteki tayfalardan bir şey almayacaktı. Ona bisküvi vermek ve karada gezdirmek yasaktı. Onunla oynamak ve ıslık çalmak yasaktı.

Bir tek efendiye alışkın olan Jerry, bu durumu kabullendi. Ayrıcalıklar ve dereceler olacaktı kuşkusuz, ama bunları Jerry'den daha iyi anlayan yoktu. Böylece, iki subaya kendi-

sini selamlaması ve başını okşaması için izin verdi. Kaptan Winters'e daha hoşgörülü davranıyor, kulaklarını sıkmasına, kuyruğunu sallamasına ve sırtını kaşımasına izin veriyordu. Ama Kennanlar, güvertede görününce kaptan hemen onu bırakıyordu.

Böyle zamanlarda özgürlüğün tadını çıkarırdı! Villa'nın tüm takılmalarını hoşnutlukla karşılardı. Akşamları, güvertede ayaklarını örtüye sarar, Jerry'ye doğru tuhaf bir yaratık yaklaşırdı. O da, aslında Villa'nın ayakları olduğunu bildiği halde, korkunç bir düşmana saldırır gibi atılırdı. Oyun gülüşlerle sürüp giderdi. Jerry kadının kucağına yerleşir ve oyun biterdi. Onunla Ariel'de kim böyle oynayabilirdi? Jerry, ayrılacağının bilincindeydi.

Bir gün çok hoş bir oyun buldu; burnunu sevgiyle uzatarak öyle hızlı vurdu ki, kadın bağırarak geri çekildi. Aynı oyunu yinelediğinde, etkisini biliyordu artık. Böylece, şakalarında ileri gidince, burnunu uzatıp kadını engelliyordu.

Tüm köpekler tanrılarına hayrandırlar. Pek çoğundan mutlu olan Jerry'nin iki tanrısı vardı ve onu çok seviyorlardı. O da kendisini sevenleri seviyordu. Bir ev ve yemek için yaşayamazdı o! Sevgi için yaşardı ve tanrılarının sevgisi uğruna canını verirdi.

Jerry, Somo'dayken, Bay Haggin ve Van Horn'u zor unutmuştu. Ariel'de acısını unutması kolay oldu. Van Horn'u ve Bay Haggin'i unutmamıştı, ama yokluklarının acısı daha az etkiliyordu onu. Van Horn ve Bay Haggin, daha seyrek giriyorlardı düşlerine artık.

Ariel, kuzeye doğru ilerliyordu. Gemi, öyle tehlikeli boğazlardan geçiyordu ki, Kaptan Winters, bu yolculukta saçlarının her gün biraz daha ağardığını söylüyordu.

Uğraklarda, Jerry, değişik adlara karşılık vermeyi öğrendi, ona çeşitli adlar verilmişti. Ariel:

"Onun kendi adı vardır," diyordu Villa'ya "Arangi'ye bindirmeden önce Haggin, ona bir ad koymuştur. Bu nedenle Tulagi'ye varıncaya dek bekleyelim, gerçek adını öğreniriz."

"Ne önemi var ki?" diye sordu Villa.

"Var" diye karşılık verdi kocası.

"Ama adı olmayınca onu çağıramam ki,"

"O zaman birçok ad ver ama ikisi aynı anda olmasın. Bir gün 'köpek' diye çağır başka bir gün Bay köpek..."

Jerry, türlü seslenmelere karşılık vermesini öğrendi böylece. Dilini kullanamadığı için çok üzülüyordu. Gemide hiç kimse, Nalasu dilini bilmiyordu. Jerry'nin tüm sözcük bilgisi, ustalığı, Ariel'de yitip gitmişti. Hiç kimse onunla, Nalasu'nun öğretmiş olduğu gibi havlamalarla karşılık isteyen dili konuşmuyordu.

Jerry, tanrıçasıyla konuşmayı boşuna denedi. Arka ayakları üstüne dikilmiş, başı Villa'nın elleri arasında konuşuyor, ama karşılık alamıyordu. Ağlayıp sızlayarak, gürültü çıkararak ona başından geçenleri anlatmaya kalkıştı. Kadın, sevecenlik gösterdi ama ne dediğini anlayamadı.

Bir gün:

"Kocacığım! Bu köpek konuşuyor. Bana öyküsünü anlatıyor, ama ben anlayamıyorum." dedi.

Harley pek inanmadı ama yine de karısının söylediklerinde gerçek payı olabilirdi.

"Kuşkum yok" diye üsteledi kadın. Onu anlayabilsek, bize başından geçenleri anlatacak."

"Elbette," dedi Harley, "Malaytalı kelle avcılarının eline düşen uygar bir köpek, beyaz ırktan bir kadının duygularını hissedebilir Villa, düşgücünün isteğine göre yorumluyor bunları..."

"Yine de..."

"Olamaz, Villa. Önsezi, bizi gerçeklerden uzaklaştıran tehlikeli bir yetidir."

Harley Kennan, karısının Jerry'nin konuştuğuyla ilgili söylediği şeylere inanmak istemedi ve bunu Villa'nın duygusal bir düşü olarak gördü.

Ama İrlanda köpeği Jerry'nin konuşma yetisi vardı. Derdini anlatamamasına karşın, başkalarının dediklerini kolayca anlıyordu. Ders almadan, Ariel'de konuşulanları anlamaya başladı.

Bir gün hanımefendi, Jerry'ye doğru eğildi ve bir şarkı söyledi.

Bir başka kez, kulağının dibinde yine aynı şarkıyı mırıldanınca güçlü bir içgüdünün itilimine kapıldı. Kadının sesi kulaklarında titreşirken sahibesi gözlerinin önünden silindi ve kendini melodinin etkisiyle havalanmış sandı. Birden oturdu, burnunu dikerek ezginin ritmine göre soluk almaya ve titremeye başladı, ağzını açtı ve gittikçe yükselen sesler çıkardı.

Jerry'ye, Chante-Beta adını verdiren bir başlangıçtı bu. Villa Kennan, bu havlamaların içinde ses yeteneklerini ayırdı ve onları geliştirmek istedi. "Gel, Chante Beta" dediği zaman, yanına oturuyordu Jerry. Başını, kadının başının yanına koyuyor, biraz arkasından başlıyordu Villa'yla birlikte şarkı söylemeye.

Gerçek bir şarkıydı bu. Jerry, kısa zamanda sesini yükseltmeyi ve kendini tutmayı öğrendi. Jerry, şarkıdan büyük haz duyuyordu. Böyle anlarda bilinci, şarkının anımsattığı bilinmeyen bir dünyada silinir giderdi. Acı anıları gelirdi aklına ama bu anılar eski olduğundan hoş bir hüzün dolardı içine.

Jerry, aradığı mutluluğu bulmuştu artık: Bir tanrının sevgisini, Villa'yı ve Kennan'ı seviyordu, ama yine de yüreğine daha önce giren ve sesinin büyüsüyle onu başka dünyalara götüren bu tanrıçayı şimdiye dek kimseyi sevmediği kadar çok seviyordu.

Ariel'de zenci avının yasak olduğunu öğrenmekte gecikmedi Jerry. Yeni tanrılarına hizmet etme isteğiyle gemiyi gezmek üzere kayıkla gelen bir grup zenciye saldırmak için ilk fırsattan yararlandı.

Villa'nın azarlamasıyla durdu hemen. Bir yanlışlık olduğunu sanarak, zencilerden birinin üzerine atıldı. Harley, öfkeyle azarlayınca, kuyruğunu sallayarak geri döndü.

Sonra Villa ona, saf kan bir İrlanda av köpeği olduğunu ve bu nedenle de savunmasız zencilere saldırmasını söyledi. Söylenen sözleri pek anlamadığı halde dikkatle dinledi kadı-

nı. Ariel gemisinde kullanılan dilde, "Yaramaz" sözcüğünü çok duymuştu. Ona göre, "Yaramaz" bir işe yaramayan anlamı taşıyordu, yani, yasak demekti.

Tanrılar böyle istiyorsa ona uymalıydı. Zenciler, korkulmayacak insanlardı. Daha önce Van Horn, tam tersini söylemişti oysa. Yine de dokunmayacaktı onlara. Ona göre sevmek, hizmet etmek demekti. Ona hizmet etmekten çok hoşlanıyordu. Hizmetin temeli söz dinlemeye dayanırdı. Ariel'in güvertesinde, zencilerin ayakları arasında dolanırken ısırmamak zorundaydı. Alışması için zaman gerekliydi. Bu zamanda Villa Kennan'ın bir derede yıkanmak istediği gün geldi. Tulagi'li kaptan Johnny, bir yanlışlık yaptı, o an. Haritada ırmağın uzunluğu bir mil olarak görünüyordu. Villa yüzmek isteyince, kocası Johnny'ye danıştı.

"Burada zenci yoktur, çalılık adamları çok uzaktalar," dedi Johnny.

Kayık karaya ulaştığında adamlar, ağaçların gölgeliğinde dolaşıyorlardı, Villa, Harley ve Jerry, suyun aktığı yöne doğru ilerlediler. Bir havuza rastlayıncaya dek, çeyrek mil yol aldılar.

"Önlem almalı," dedi Harley. Otomatik tabancasını çıkarıp giysilerin üstüne koydu. "Gizlenen birkaç zenci saldırabilir belki."

Suyun içine giren Villa, cangılın sık ağaç dallarına baktı ve titredi: "Saldırı için uygun bir yer," dedi gülerek. Sonra buz gibi su alarak kocasına attı. Adam hemen suya daldı.

Jerry, bir süre giysilerin yanında kaldı. Kocaman bir kelebek dikkatini çekti, bir an sonra orman faresinin izlerini

sürdü. Birden eski içgüdülerinin uyandığını sezdi. Avını yakalamak isteğine kapıldı. Jerry, başını geriye attı birden. Bir zenci kokusu gelmişti, yabancı bir zenciydi bu.

İzlemekte olduğu yolu bırakıp, yenisine geçti. Villa ve Harley için korku duymuyordu. Kendisini görünce şaşırıp kalan bir zenci de korkutmadı onu. Buradan itibaren yol, havuzun bulunduğu yere kıvrılıyordu. Sinirleri gergin olan Jerry eğlenmek için o yolu izledi.

Havuzdan çığlıklar ve kahkahalar duyuluyordu. Bu Jerry'yi neşelendiriyordu.

Havuzun yanına gelen zenciyi görünce Jerry birden kuşkulandı. Kötü amacı olmayan biri, bu zenci gibi davranmazdı. Hareketleri sinsiydi. Büyük bir ağaç kökünü siper alarak yaklaşıyordu. Jerry, yere yatıp saldırmak için bekledi.

Zenci, tüfeğini aldı, o anda kahkahalar ve su şıpırtıları duyuldu. Kurbanlar menzilden çıkmışlardı. Silahı, yeni bir Winchester tüfeğiydi. Silahı göğsünün üstüne çekeceği yerde omzuna yaslayışına bakılırsa, adamın alışkın olduğu belliydi.

Ağacın yanında durmuş olması aleyhineydi, silahı indirdi ve havuza yaklaştı. Jerry eğildi ve onu izledi. Öyle sürünüyordu ki öne uzanmış başı, omuzlarından daha alçakta kalıyordu. Zenci durduğunda Jerry de duruyordu. İlerledikçe, o da ilerliyordu. Aralarındaki uzaklık azalıyordu. Tüyleri titriyordu öfkeden. Artık o, tanrıçasının kucağında sevilmeyi bekleyen uslu köpek değildi, efendisinin saçları arasında şarkı söyleyen köpek de değildi. Saldırıya hazır, savaşçı bir yaratık olmuştu.

Jerry yaklaşınca, saldırıya geçmek için hazırlandı. Zenci avına karşı, Ariel'de konan yasağı unutmuştu. Tüm bildiği Harley ve karısını tehdit eden bir zenciden gelen tehlikeydi.

Ateş etmek için diz çöken zenciye yaklaşmıştı. Öne atıldığı anda, tüfek omuzundaydı adamın. Jerry öyle çevikti ki varlığını hiç farkettirmedi ve düşman, ancak omuzlarına doğru atıldığı zaman gördü onu. Aynı anda, tam atardamarının üstünden ensesini ısırdı.

Şaşkınlığın ilk korkusu içinde zenci tetiğe asıldı, ağzından insan dışı bir ses çıktı. Yere kapaklandı Jerry, adamın yanaklarını ve kulağını parçaladı. Elinde otomatik silahla gelen Harley Kennan, orman toprağının üstünde adamın ve köpeğin boğuştuğunu gördü. Yüzünden kanlar akan zenci iki eliyle Jerry'nin boynunu sıkıyordu, soluk soluğa kalan köpek, pençeleriyle kendini kurtarmaya çalışıyordu. Zencinin göğsünü baştan başa yırttı, adamın her yanı kan içinde kalmıştı.

Dövüşenler yumak gibi olduklarından Harley, ateş etmeyi göze alamadı. Yanlarına yaklaştı ve silahın kabzasıyla zencinin kafasına vurdu. Öfkeyle titreyen Jerry, durdu.

"Bu namussuzun bize saldırmaya hazırlandığını biliyor musun?" dedi Harley, gelen karısına. "Elli adım ötemizdeydi ve asla ıskalamazdı. Şu Winchester'e bak! Böyle bir tüfeği olan alçak, onu kullanmasını da bilir."

"Neden yapmadı?" diye sordu.

Kocası Jerry'yi gösterdi.

Villa'nın gözleri parladı, Jerry'yi kolları arasına aldı.

Jerry, hırlamaya ve doğrulmaya çalışan zencinin üstüne atılmaya başladı. Harley belindeki bıçağı çekti.

"Adın ne?" diye sordu.

Zenci, Jerry'ye baktı. Tasarılarını bu hayvanın bozduğunu anlamıştı.

Harley'e gülerek, "Bu köpek beni pençelemek."

Eliyle yüzündeki yaraları yokladı; gözü, beyaz adamın elindeki tabancadaydı.

"Sen bana vurmak eski tüfekle." dedi.

"Ben senin kafanı kırmak." diye karşılık verdi, Harley.

"Bu, Malaytalıya benzemiyor," dedi Villa'ya. "Bu tüfeği nerden bulmuş? Ve şu küstahlığa bak! Bizim demir attığımızı görmüş olmalı, kayığımızın kıyıda olduğunu biliyordur..."

"Ne senin ad?" diye sordu, zenciye.

Bu sorunun karşılığını, Johnny ve tayfalar soluk soluğa gelince alabildi. Zenciyi görünce, Johnny'nin gözleri parladı ve Kennan'a canlılıkla sordu:

"Bu adamı, bana vermek..."

"Neden?"

Johnny, bu soruya karşılık vermek istemedi. Kennan, bir zarar vermediği için onu bırakacağını söyleyince, şiddetle karşı çıktı.

"Sen onu Tulagi'ye, hükümete götürmek. Hükûmet sana yirmi lira vermek. O kötü adam. Makavoa adı onun. Çok, çok kötü adam. O, Queensland'lı..."

Kennan, "O Queensland'dan mı?" diye sordu.

Johnn, başını eğdi.

"O, önce Malayta. Uzun zaman önce Queensland'da çalışmak için toplandı."

"Queensland döneklerinden," diye açıkladı Harley, Villa'ya. "Biliyorsun, Avustralya, beyazların eline geçince, Queensland'lı ekiciler zencilerini göndermek zorunda kalmışlardı. Bu onlardan biri; aynı zamanda tehlikeli biri. Johnny doğruyu söylüyorsa getirene yirmi lira ödül varmış. Bir zenci için iyi para."

Johnny: "O, çok kötü adam!" diye yineledi Johnny.

"Yürekli Chante-Beta," diye mırıldandı genç kadın, Jerry'ye. "Sen olmasaydın..."

"Senin ve benim başım şu anda yerlerinde olmayacaktı. Johnny'e bakılırsa Makavoa iyi nişancı," diye tamamladı Kennan. "Bu, köpek bir hazine! Ve ben de, geçen gün zenciyi kovaladı diye onu azarladım... Onları iyi tanıyor!"

"Ya onu bizden isterlerse..." dedi Villa.

Harley, buna karşı çıktı.

Ariel, Malayta Adası Malu'dan ayrıldığı zaman, Van Horn'un ölümüyle kapanan bir dünyayla birlikte Jerry'nin de yaşamında bir bölüm sona eriyordu. Aklından çıkmamasına karşın Jerry için Malayta, artık var olmayan bir dünyaydı. Bir düşü anımsar gibi anımsıyordu. Ona göre, dünyalar birer birer yükselerek yerlerine başkalarını bırakmak için yitip gidiyorlardı. Artık vahşî adayı görmek zorunda değildi. Arangi'nin kayboluşundan, Nalasu'nun eviyle birlikte ölüşüne dek geçen süreyi yeniden yaşadığı zaman, ada uykusunda sık sık beliriyordu.

Malayta'dan sonra Ariel, Ongtong, Java ve Tasman'a doğru hareket ettiler. Ariel, sonunda, Adalar Komiserliği'nin bulunduğu Tulagi Limanı'nın mercanlı kıyısına demirledi.

Kennan Harley, Makavoa'yı teslim etti. Hükûmete karşı birçok suç işleyen bu zenciyi hapsettiler. Komiserin hizmetine yeniden girmeden önce Johnny, yirmi liralık ödülün büyük bir bölümünü aldı, kalanı da adamlar arasında pay edildi.

Evinin verandasında Harley ve Villa'yla birlikte oturan Komiser, "Bu köpeği bilirim." dedi "Meringe'de oturan Haggin'in köpeklerinden biridir. Bu köpeğin babası Terrence, anası da Biddy'dir. Onun adı da Jerry'dir. Bu ad ona verildiğinde ben de oradaydım. İki direkli balina teknesinde bekçilik yapan kardeşi Michael'i de gösteririm size. Sahibi, Kaptan Kellar'dır. Michael'i karaya çıkarmasını söyleyeceğim ona. Arangi'den kurtulan tek canlı Jerry kuşkusuz."

Jerry, adına ve kardeşi Michael'a kavuştu.

Küpeşteden bakmakta olan vahşî köpeği görünce:

"Sesinizi çıkarmayın," diye fısıldadı Harley, karısına. "Onları görmüyormuş gibi yapalım."

Kumla uğraşan Jerry, Michael'ın gelişini fark etmedi. Eugenie'nin güvertesindeki dar yere alışkın olan Michael, sevinçle havayı kokluyor, denize dalmak için kaçıp giden yengeçlerle oynamak için saldırıyordu.

Kıyının ucuna vardığı anda, Michael, koşarak geldi. Öyle hızlıydı ki, deliğinde uğraşan Jerry'yi fark etmedi. Jerry, onun gelişini görmüş ve Michael'in yolu üstüne atılmıştı. Çarpışmada iki köpek üst üste yığılıp kaldı. İkisi de tüyleri-

ni dikip ayağa kalktılar, ağızları açıktı. Birbirlerini tanımışlardı, ama belli etmiyorlardı. Serüvene daha az alışkın olan Michael, coşkudan ağlayarak ilk adımı attı. Gövdesini Jerry'ye sürterken sevinçle titriyordu.

Jerry, okşamalara, yalayarak ve sevinçten titreyerek karşılık veriyor, sonra ikisi de ayrılarak bakışıyor, birbirlerine soru sorar gibi duruyorlardı. Sonunda, koşarak, birlikte gittiler.

Komiser. "Ana babaları gibi koşuyorlar!" dedi.

On gün sonra, ayrılmaları gerekti. Michael, ilk kez Ariel'e geldi ve iki köpek, yatta mutlu bir yarım saat geçirdiler. Hareket için hazırlıklar yapılıyordu. Ariel, demir almak üzereyken, Komiser ve kucağında Michael'le Kellar izin isteyip ayrıldılar.

"Kardeşinle vedalaş Jerry," dedi Villa.

Jerry, kardeşini götüren gemiye, eskiden Meringe'de annesinin bakmış olduğu gibi inleyerek bakıyordu.

Ayrılığın ne demek olduğunu biliyordu, bu ayrılık da büyüktü. Günün birinde, Kaliforniya Vadisi'nde, Michael'i yeniden göreceğine ve kendilerini seven tanrılarla birlikte olacaklarına kuşkusu yoktu artık.

Tanrılar ve Köpekler

Jack LONDON

Jack London, tarla işçileri ya da altın arayıcıları gibi ateşli ama gelişmemiş, şiddete eğilimli kişilikleri betimlemede büyük ustalık gösterdi.

"Gülle az ötede patladığında Nalasu daha da büzüldü, Jerry hırlamaya başladı. Her atışta böyle yapıyordu. Çünkü gürültü yapmazlarsa gülleler cangılın daha yakınına düşüyordu. Nalasu, tanıdığı tehlikeler içinde uzun süre yaşadıktan sonra, beyaz adamların yarattığı, bilinmeyen buluşun korkusuyla alçakça ölecekti. Bombardıman yaklaştıkça kendine olan güvenini yitiriyordu. Sonunda korkusu öylesine büyüdü ki kendini sıkmaktan başka bir şey yapamıyordu. Çılgınca eve koşmaya başladı. Kapının kasasına çarptı ve Jerry yetişemeden önce başına bir gülle yiyince yere yığılıp kaldı."

Kendi kendini yetiştiren London, kapitalist toplumu ve bu toplumun yol açtığı sefaleti tüm açıklığıyla ortaya koymaktan geri kalmadı.

Çatalçeşme Sokak Nu.: 23
Cağaloğlu - İstanbul
Tlf.: (0212) 512 37 54 - 55
Belgeç: (0212) 511 47 79

MERCEK

2 000300 110926